

MARIA

v starém zákoně
předpověděna a předobrazena.

Sepsal

Dr. Josef Rydvan.

**S připojenou májovou pobožností a četnými
písněmi marianskými.**

Y PRAZE 1880.

Tiskem a nákladem Cyrillo-Methodějské kněhtiskárny
(J. Zeman a spol.).

Horlivému ctiteli
blahoslavené Marie Panny

velectěnému pánu, panu

Josefu Valentovi,

c. k. poštmistru, majetniku zlatého záslužného kříže s ko-
runou, býv. purkmistrovi a čestnému měšťanu král. věn.
města Mělníka atd. atd.

svému nezapomenutelnému dobrodinci

na důkaz nehynoucí úcty a vděčnosti

věnuje

pisatel.

Předmluva.

Knihy starého zákona vykazují hojnost prorocství, jichžto předmětem jest Spasitel náš, a předvádějí nám mnohé osoby, věci a zařízení, kteréž dle duchovního smyslu svého jsou typy čili obrazy Ježíše Krista a vykupitelského díla jeho. Tak učí církev katolická opírajíc se o jasné výroky nového zákona i o jednomyslné učení otců církevních. Rovněž tak jisto jest, že některá prorocství starozákonní vztahují se k té, z níž Mesiáš naroditi se měl, k Marii Panně. Ale o tom, zdali v starém zákoně Maria Panna také předobrazena jest, nový zákon nikterak nás nepoučuje, aniž stává výsledného učení církve sv. Avšak z mlčení tohoto nelze ještě důvodně tvrditi, že takových obrazů k Marii se odnášejících v starém zákoně není.

Odporuje tomu netoliko církev sama, která nejeden zjev starého zákona o Marii Panně vykládá, ale i ze spisů sv. otců zřejmě vysvítá, že mnohé osoby a věci starozákonní za předobrazení Marie Panny považovali. Již na počátku církve bedlivě pátráno v písmě sv. po zprávách, které by Marii Panně svědčily, byť i j m é n o její výslovně se neuvádělo. Sv. Augustin stanoví pravidlo, jímž řídit se jest těm, kdož podrobnějších zpráv o Marii Panně, jejím životě, ctnostech atd. v písmě sv. hledají. Praví takto: „Kdekoli nám písmo sv. o blahoslavené Panně žádného světla nepodává, přijde zkoumati, co asi s rozumem se srovnává; pak třeba, aby rozum byl autoritou, neboť i autorita bez rozumu nic není, aniž jaké platnosti má.¹⁾ Druhé pravidlo pochází od Gersona, jenž takto se pronáší: Z oněch slov sv. evangelisty Matouše, že Ježíš Kristus z Marie se narodil, bereme sobě základní článek víry, že Maria jest matkou Boží, protože Ježíš Kristus jest Bůh. Z tohoto základního článku bereme sobě druhý

---

¹⁾ Sermo de Assumpt. Virg.

řkouce: Svatosť této výtečné bytosti byla nutně tak veliká, že vyjma svatosť Boží nebylo lze naléztí větší. Z tohoto dvojího základu může duch rozjímavý jako z hojného a vydatného zřídla vážití tu nejvznešenější poctu, kterou rozum blahoslažené Panně přisuzuje. ¹⁾“

Ačkoli tyto výroky, proti jejichž důvodnosti a správnosti ničeho namítati nelze, hlavně ke knihám nového zákona prozírají, nicméně dá se jich užiti i vzhledem k zákonu starému. Pravili jsme, že proroctví a předobrazení starého zákona odnášejí se ke Kristu a vykupitelskému dílu jeho. Ale kdo byl v užším spojení s Kristem a s dílem vykoupení jeho než ta, která netoliko jej porodila, ale i pod křížem stojíc největší účastenství měla v utrpení a smrti jeho, kterouž dílo toto dokonáno jest? Je-li možná, aby starý zákon, který dle sv. Pavla (Řím. 10, 4.) ku Kristu prohlídal, o něm předpovídal a toužebnost po něm vzbuzoval, k Matce jeho nikterak neprozíral, ji úplným mlče-

---

¹⁾ Sermo de Nativ. Virg. M.

ním pomíjel? Osudy Marie Panny tak pevně sloučeny jsou s osudy Syna jejího, že nelze roztrhnouti jich, a proto nezbývá leč buď takto sloučené je přijmouti, buď je pospolu zamítnouti. Kromě toho jest význam Marie Panny v dějinách člověčenstva takový, že dle slov sv. Bernarda „nelze ji považovati za osobnost, která náhodou ve světě se objevila, nýbrž kterou Všemohoucí od věčnosti vyvolil, znal a za matku připravil, které andělé opatrovali, již patriarchové předobrazovali a proroci předpovídali. Ona není pouze dílem věčné úrady Boží, nýbrž i také prací a zaměstnáním věků. ¹⁾“

To-li na mysli uvážíme, nebudeme nikterak pochybovati o tom, že v starém zákoně vyskytují se netoliko proroctví k Marii Panně se táhnoucí, ale i obrazy a typy marianské, t. j., že mnohé osoby a věci tam líčené nám její život, důstojnost, ctnosti a působení její na zemi i na nebi předobrazují. Že vzhledem k tomu, kde takových obrazů

---

¹⁾ Opus aeterni consilii, negotium saeculorum
Bern. De Nativ. Virg.

hledati a jak je vykládati, náhledy jednotlivců poněkud se rozcházetí mohou, jest na bíle dni; co se však týká těchto našich rozjímání, připomínáme, že za základ jejich položeny jsou výroky církve sv., nejznamenitějších svatých otců a učených spisovatelů katolických.

Poukázavše tak ku prameni, z něhož by snad častěji a hojněji, než se stává, vážit se mohlo v promluvách marianských, vyslovujeme skromné přání, aby nedokonalý pokus, který tuto předkládáme, přijat byl jako slabé projevení úcty a lásky k blahoslavené Matce Boží!

V Lysé nad Labem, na den Zvěstování
B. M. P. 1880.

Dr. Josef Rydvan.

I.

Ú v o d.

Čím vznešenější jest host, jehož návštěva se očekává, tím dříve ohlašuje se doba příchodu jeho, aby při jeho se objevení vše náležitě bylo připraveno a uspořádáno. Ale co svět stojí, nezavítal na tuto zem vznešenější host nad Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista. „Vznešenost tohoto panovníka,“ praví sv. Jeronym, „žádala toho, aby mnohá století před příchodem svým byl ohlášen a předzvěstován, a výroky prorocké měly s veškerou vážností starého zákona důstojnému přijetí jeho nápomočny býti.“

Těchže slov užiti můžeme i o Marii Panně netoliko pro její důstojnost, jakožto matky, tohoto krále nebeského, ale i pro to veliké účastenství, které měla v předůležitém díle vykoupení našeho, pro něž Syn Boží s nebe na zem sestoupil. Proto táže se sv. Sofronius posluchačů svých: „Divíte se, že tolik nadšených duchů se snaží zjevnou učiniti krásu a spanilost Matky Boží? Po-

važte, že vše to, co země vytvořiti může, mnohem nepatrnější jest, než chvály nebes, která taktéž všechno učinila, aby zásluhy její ctíla a velebila. Neboť hlasy božské i andělské rovněž tak činny byly, jako předpovědění proroků a tajuplné obrazy patriarchů: evangelisté ji zvěštovali, blažení duchové jí pozdravili, celý svět svědectví jí vydal.“ A nemůže ani býti jinak. Kdo jen poněkud pochopil velikou vznešenost a důstojnost Marie Panny, kdo postihnul důležitost její v díle vykoupení našeho, ten zajisté přesvědčen jest, že již starý zákon k bytosti tak podivuhodné zření obracetí musí. Že tomu tak jest, o tom shodují se všichni téměř otcové církevní. Sv. Ildefons, abychom některé pouze svědectví uvedli, doznává: „Duch sv. předpověděl Marii skrze proroky, zvěštoval ji skrze orakule, poznati ji dal v předobrazeních, zaslíbil ji v tom, co předcházelo, potvrdil v tom, co následovalo.“ Ano v jisté řeči své k poctě Marie Panny konané ujišťuje, že všechna předpovědění proroků, všechny záhady písem sv. k ní se odnášejí. Slyšme ještě, jak v této věci soudí sv. Bernard. Mluvě v jisté chvalořeči marian-ské o slovech sv. evangelia „poslán jest anděl k Panně“ pokračuje těmito slovy: „K Panně tedy poslán jest anděl, ne nové, aniž z nenadání nalezené, nýbrž od věků vyvolené,

od Nejvyššího předpoznané a pro sebe připravené, od andělů ostříhané, od otců předobrazené, od proroků přislíbené. Zkoumej písma a zpytuj co pravím. Mám-li i já z nich některá svědectví tuto uvést? Abych z mnohého jen málo řekl: kterou jinou, zdá se ti, předpověděl Bůh řka k hadovi: Nepřátelství položím mezi tebou a ženou? A ještě-li pochybuješ, zdali o Marii to pravil, slyš co následuje: Ona potře hlavu tvou! Komu bylo vítězství toto uschováno ne-li Marii? Ona to byla bez odporu, jež potřela jedovatou hlavu hadovu. Které pak jiné hledal Šalomoun, an dí: Ženu silnou kdo najde? Co Mojžíši ukázáno bylo v keři a ohni, Arónovi v prutě a květu, Gedeonovi v rouně a rose, to viděl patrně Šalomoun v silné ženě a v ceně její, patrněji prorožoval Jeremiáš o ženě a muži, nejpatrněji vysvětlil Isaiáš o panně a Bohu.“

Úcta Marie Panny nabývá u nás křesťanů katolických čím dále tím značnějších rozměrů. Kdož by se neradoval z tohoto úkazu nad jiné potěšitelného? Kdežto bratři naši od církve odloučení den ke dni hlouběji v nevěru upadávají usilujíce o to, aby Krista, Spasitele našeho, božské přirozenosti zbavili, snaží se církev katolická jako náhradou za bohopusté toto počínání tím výše jej ctíti, čím vroucněji ctí a velebí tu, která iei do-

rodila. Či neproказuje se úcta i Synu, matka-li se ctí? Tato tak rozumná a bohumilá úcta nelíbí se však odpůrcům církve katolické. Všemòžně zasazují se o to, aby neoprávněnost její dokázali; zvláště pak hledí toho dosíci tím, že tvrdí, jako by taková pocta Marie Panny písmu sv., tomuto jedinému pramenu víry dle mínění jejich, cizá byla a neznáma. Že bezdůvodné a liché jest tvrzení toto, o tom přesvědčiti jest účelem těchto rozjímání. Jimi chceme dle návodu sv. otců církevních dokázati, že ne teprva n o v ý z á k o n o Marii se zmiňuje, nýbrž že již k n i h y starého zákona Marii matku Boží zřetelně zvěstují předvádějíce v mnohých proroctvích, osobách a věcech starozákonních její důstojnost, její ctnosti a zásluhy o veškeré pokolení lidské. Kéž by toto poznání bylo novým pramenem úcty a lásky k Marii Panně! Kéž by přesvědčení, že Maria dle vůle Boží tolikerým způsobem ohlašována a velebena byla mnohá staletí p ř e d p ř í c h o d e m svým na tento svět, mocně působilo v nás, abychom i p o jejím odchodu z tohoto světa chválili a velebili ji pomáhající tak plniti proroctví, které duchem sv. nadšená vyslovila řkouc: „Od této chvíle blahoslavenou mne nazývati budou všichni národové.“ Amen.

Maria Panna

předpověděna

v knihách Mojžišových, v žalmech, v písni Šalomounově,
u proroků Isaiáše, Micheáše a Jeremiáše.

II.

1. kn. Mojž. 3, 15.

Přeblažený byl stav rodičů našich v ráji, bohužel však trval jen na krátce. Davše se oklamati lživými slovy a sliby závistivého hada uvrhli se v bídu neskončenou. Ovšem otevřely se oči jejich, jak svůdce předpověděl, ale otevřely se jen proto, aby v propast své bídy nahlédnouti, velikost trestu je zastihnuvšího oceniti, tíži viny své posouditi mohli. Bída jejich vyrostla tím, že nečinili nešťastny pouze sebe, ale že celé pokolení lidské s sebou do záhuby strhli, vtisknuvše všem budoucím potomkům svým v čelo pečeť zavržení. Ó jak jásal asi ďábel nad vítězstvím v ráji dobytým! Znalť on předobře úmysl přelaskavého Boha, jenž obdařiv člověka tolikerými dary a přednostmi povznéstí jej chtěl k výši netušené, k božské své přirozenosti. Nebylo-li pádem člověka vše na dobro zmařeno? Bylo-li možná, aby toto pokolení lidské tak hluboko sklesnuvší opět se povzneslo, aby ze sebe

vydalo Spasitele? Bylo-li možná, aby z tohoto hříšného člověčenstva vyšla ta, která majíc býti matkou Vykupitelovou prosta a čista býti musila i nejmenšího stínu hříchu?

Protoť jásá nepřítel člověčenstva a s hrdým opovržením shlíží na to zubožené pokolení, jehožto neštěstí a bídu vlastní zlobou svojí byl zavinil. Ale pýcha předchází pád! Mou-drost Boží nalezla cesty a prostředky, jimiž by uražená spravedlnost smířena a s milosr-denstvím spojena býti mohla, nabyla je v pokoře, která jest hrobem pýchy. Bůh sám odhodlal se, že vezme na se podobu člověka a že úplným sebezapřením se poníží, aby pak pýše Evině dostalo se náležité protiváhy, že tělo lidské vezme na se z té, která mezi ženami byla nejpokornější. Hle, z pokolení zkaženého vychází panna neporušená, jako z kmene osekaného a z prutu suchého nová ratolesť vyráží. A tak učiněna jest dcera oné Evy, která veškerý svět v záhubu uvrhla, člověčenstvu líbeznou hvězdou zvěstující naději a spásu.

Bůh spěchá v náplni lásky své, aby předvedl lkajícím rodičům v ráji panen-skou matku, jakožto ženu, která nad strůj-cem záhuby člověčenstva úplného dobude vítězství. Pronášeje soud nad hadem praví milosrdný a dobrotivý Bůh: „Nepřátelství položím mezi tebou a ženou, a mezi seme-

nem tvým a semenem jejím; onať potře hlavu tvou a ty ouklady činiti budeš patě její.“ Toť první evangelium, toť první radostná zvěst o Spasiteli a panenské matce jeho. V těchto slovech Hospodinových zahrnuta jest dvojí pravda. Poznáváme nejprve, že pokora panny vysvobodí člověčenstvo z okovů smrti, jimiž pro pýchu panny sevřeno bylo, dále pak s jistotou předvídáme, že ta, jež bude odpovědnou nepřítelkyní ďábla, moci jeho nikdy podrobena nebude, podrobena býti nemůže.

Ó jak zaplesali asi rodiče naši slyšíce tuto radostnou zvěst předobrotivého Boha. Jak zajásali dověděvše se, že přijde doba, kdy odňata bude kletba s potomků jejich, kterou neposlušností svou na ně uvalili. Jako ranní červánky s jistotou zvěstují, že blíží se milé slunko, tak bylo i toto zaslíbení Páně našim rodičům i veškerému jejich potomstvu světlem ve tmách, útěchou v bídě a zármutku.

Ó vzdávejme i my vroucí díky neskončenému milosrdenství Božímu, že netoliko nezahubil nás, jako zahubil pyšné anděly, nýbrž že v lásce své již napřed ohlásil budoucí vykoupení, aby nadějí touto před zoufalstvím ochránil pokolení lidské. Vzhlížejme také s úctou největší k té, která již čtyři tisíce let před narozením svým byla hojným

zřídlem, z kterého zubožené člověčenstvo čerpalo naději v lepší, šťastnější budoucnost. Radostná naděje, kterou již před svým příchodem na svět oblažovala prarodiče naše, budiž nám zárukou, že i nyní, kdy pro důstojnost, ctnosti a zásluhy své nejvyšší cti v nebesích požívá, nepřestává býti pramenem radostné naděje těm, kdož důvěrně k ní přihlížejí. Amen.

III.

1. kn. Mojž. 15, 5., 18, 18., 28, 14., 49, 10. — 2. Král 7, 12. 13.

Proroctvím o ženě, která potře hlavu hadovu, rozžal Hospodin pochodeň vylévající líbeznou záři na celé pokolení lidské. A jako o jednu pochodeň rozžítí lze tisíce jiných, aniž se tím seslabí síla světla jejího, tak stalo se i toto první zaslíbení výcho-dištěm a pramenem četných zaslíbení, až konečně objevením se Marie a Syna jejího nastal den spásy.

Že přijde v době od Boha ustanovené žena, z níž vyjde Spasitel světa, bylo sice již v ráji zvěstováno, avšak zevrubnějších zpráv o tom dostalo se teprv praotcům onoho národa, ježž Bůh sám vyvolil a ustanovil, aby v něm pravá víra se zachovala a zaslíbení v ráji dané jako drahý poklad opa-

trované s pokolení na pokolení se přenášelo. Praotcem tohoto národa byl Abraham, jenž po rozmanitých zkouškách, jimž Bůh jej podrobil, uznán za hodna důstojnosti této. On jest prvním potomkem prarodičů našich, jenž poctěn a oblažen byl od Hospodina zaslíbením vztahujícím se k budoucímu Mesiášovi.

Za tiché jasné noci, ana obloha nebeská leskem statisíců hvězd zářila, vyvedl Hospodin Abrahama ze stanu do širého pole a pravil k němu: „Vzhlédniž k nebi a sečti hvězdy, můžeš-li. Tak bude símě tvé . . . A v tobě budou požehnání všichni národové země“ (Gen. 15, 5. — 18, 18.). Totéž zaslíbení opakováno i Jakobovi na jeho útěku do Mesopotamie; i jej ujistil Hospodin, že „požehnána budou v něm a v semeni jeho všecka pokolení země“ (Gen. 28, 14.). Ano tentýž patriarcha nadšen duchem prorockým jmenuje již dobu, kdy zaslíbení toto se splní, neboť umíraje takto praví k synu svému Judovi: „Nebude odňata berla od Judy a kníže z beder jeho, dokavadž nepřijde, který má poslán býti, a on bude očekávání národů“ (Gen. 49, 10.).

Kdož jest toto dítě zaslíbení, jež požehnání celé zemi přinéstí má? Kdož jest ten, jenž má poslán býti a jenž bude očekávání národů? Kdož jiný než syn Marie,

této matky panenské. Tak vykládá toto zaslíbení sv. Pavel, jenž v listu ku Galatům (3, 16.) takto píše: „Abrahamovi vyrčena jsou zaslíbení i semeni jeho. Nedí: i semenům, jako o mnohých, ale jako o jednom: i semeni tvému, jenž jest Kristus.“ Není tu ovšem výslovně jmenována Maria, ale mluví se tu všude o semeni, t. j. o synu jejím, jak Maria sama dokazuje vztahující tato zaslíbení na sebe. Neboť po zvěstování andělském navštívivši Alžbětu příbuznou svou, kteráž osvícena Duchem svatým poznala v ní ihned matku Pána svého, praví v oné velepisni mezi jiným: „Ujal se Hospodin Israele služebníka svého rozpomenuv se na milosrdenství své, jakož byl mluvil k otcům našim, k Abrahamovi a semeni jeho na věky“ (Luk. 1, 54. 55.). Hospodin, tak vyznává sv. panna, učiniv mne matkou Spasitele světa, smíloval se nad vyvoleným svým národem a v něm i nad ostatním pokolením lidským a tak vyplnil zaslíbení svá, která dal Abrahamovi a ostatním praotcům našim.

Hle tak dostávalo se svatým patriarchům nových zaslíbení spoléhajících na onom prvním zaslíbení v ráji, že přijde ta, v jejímžto semeni požehnána budou všechna pokolení země. Tato žena vznášela se před nimi ve vzdálené budoucnosti jako zoře nového dne a světla, a plní touhy a očekávání pohlíželi

vstříc příchodu jejímu. V ní poznávali tu, která napraví pokolení lidské, v ní spatřovali zázračnou pannu a matku, která porodí Syna Božího. Všichni sice musili se odebrati z tohoto světa, aniž jim popráno bylo patřiti tváří v tvář tu přežádoucí ženu a dítko její. Ale přesvědčení, že toho, čeho jim se nedostalo, účastní budou jejich potomkové, že spása ženou touto světu přinešená bude i jejich údělem, oblažovalo je zvláště v posledních okamžicích života tohoto. My jsme šťastnější jejich potomkové. Nevidíme sice také Marii tváří v tvář, poněvadž dávno již opustila toto údolí slzavé, ale my cítíme, že nám jest na blízku, cítíme její blahodárné působení, okoušíme ovoce její mocné přímluvy u Boha, její mateřské lásky k nám. Svatí patriarchové již dávno blažeností oplývají patříce ve vlasti nebeské na Marii s božským Synem jejím. O, neustávejme prositi této drahé matky, aby i nám po tomto putování ukázala Ježíše, plod života svého, v slávě věčné. Amen.

IV.

Žalm 44.

Zaslíbení o Mesiáši a matce jeho, jímž Hospodin rodiče naše v ráji oblažil a které potom patriarchům nejednou opakoval, bylo

národu vyvolenému skvostným odkazem udržujíc a povzbuzujíc v něm naději v šťastnější budoucnost. Jak milý a drahý byl tento odkaz, toho důkazem jsou některé svaté knihy starého zákona, z nichž na místě neposledním jmenovati sluší žalmy Davidovy. Jest vůbec známo, že ve mnohých těchto písních výslovně ku Kristu Pánu se prozírá, ale i to jisto jest, že svatý pěvec tento nejednou prorockým duchem svým patřil na tu, která majíc býti matkou očekávaného Mesiáše, krásou a velebností nad všecky dcery pozemské vynikala. Věnujme pozornost svou žalmu 44., jenž za mesianský se pokládá. Jest to píseň opěvující manželský sňatek Šalomouna s dcerou Faraonovou. Avšak ve smyslu duchovním shledáváme v něm nadšenou píseň ke cti Krista jako ženicha a pravé církve, jakožto nevěsty jeho. Líčí se v ní ctnost, krása a láska obou těchto snoubenců. Z tohoto velebného žalmu hojně čerpá církve sv. chtěc slovy písma sv. chváliti a velebiti krásu a spanilosť Rodičky Boží, této nevěsty Ducha sv. Směle můžeme tedy po příkladě církve, této jediné Bohem ustanovené tlumočnice smyslu písma sv. některá místa tohoto žalmu na Marii Pannu vztahovati.

Ve verši 10. praví královský pěvec: „Stála královna tobě po pravici v oděvu

pozlaceném, ozdobena rozličností.“ Kdož by nepoznával v líčení tomto Marii, královnu nebeskou, oděnou zlatým rouchem své mateřské důstojnosti a ozdobenou rozmanitými cnostmi překrásné duše své? — „A požádá král krásy tvé“ pěje dále žalmista o nevěstě. Krása Marie Panny převyšovala krásu všech ostatních tvorů v míře takové, že neváhal Otec nebeský zvoliti ji sobě za dceru, že Duch sv. za choť jí požádal a že Syn Boží za matku ji přijal. — „Obličej tvého žádati budou všichni bohatí lidu.“ Co značí tato slova? Spasitel výslovně pravil, že evangelium chudým se zvěstuje, a také byli na počátku zejména lidé chudí a prostí jeho posluchači a přívrženci. I k Marii utíkají se s prosbami svými více chudí než bohatí, poněvadž oněm zvláště okoušeti jest bídu a hořkost tohoto údolí slzavého. Avšak i bohatí a vznešení tohoto světa jsou nezřídka vroucími ctiteli jejími, i oni obracejí se s prosbami a žádostmi svými k mocné a lásky plné této matce. Kdo spočítá všechny ty korunované hlavy, ty potomky vznešených rodin, ty vladaře statků vezdejších, kteří plni pokory a skroušenosti vyhledávali a posud vyhledávají Marie prosíce ji, aby milostivě obrátila k nim své milosrdné oči, ukázala jim utěšenou tvář svou! „Všecka sláva její jest vnitř.“ praví se dále o této královské

nevěstě. Ano, čím skrovnější a poníženější byl zevnější zjev Marie Panny, tím vznešeněji a skvostněji skvěla se duše její okrášlena jsouc všemi milostmi, přednostmi a ctnostmi, jichž tvor vůbec schopen jest. „Maria byla plna posvěcující milosti Boží,“ praví bl. Ludvík de Ponte, „plna lásky, víry, naděje, pokory, poslušnosti, trpělivosti i ostatních ctností. Ona byla i plna moudrosti, umění, pobožnosti, bázně Boží a ostatních darů Ducha sv.“ Proto ji nazývá sv. Anselm „svatyní všech ctností“ a sv. Tomáš akvinský „vzorem všech ctností.“ A sv. Bonaventura nadšeně volá: „Tvé ctnosti jsou nesčetné, ó královno nebeská!“ — „Přivedeny budou králi panny za ní“ čteme v. 15. Pannou panen a královnou panen nazývá se Maria v litaniích loretanských. Svatí otcové uvádějí tři důvody pro tento čestný název. Maria byla první, jež z vnuknutí Božího poznala velikou přednost panenského stavu před manželským, a proto již v útlém věku svém panenstvím Bohu se zaslíbila. Kromě toho bylo panenství její tak čisté a dokonalé, že podobného u jiných panen naléztí nelze, pročez i vzorem panen býti se jeví. Konečně byla Maria proto přede všemi pannami vyznamenána, že na ní vyplnilo se divuplné tajemství, které Hospodin několik staletí před jejím narozením ústy proroka

Isaiáše zvěstoval. „Syn Boží,“ dí sv. Chrysologus, „nevyvolil si nějakou bohatou a vznešenou ženu za manželku, nýbrž onu svatou pannu, jejížto duše čtnostmi ozdobena byla. Poněvadž totiž Maria nade vši přirozenost lidskou čistotu zachovala, počala v životě svém Krista Pána.“

Přestaňme na těchto nadšených chválách Žalmisty Páně, jimiž krásu a vznešenost svaté Panny Marie v obrazech tak významů plných předvádí. Obraz této vznešené, divuplné ženy, na kterou mu Hospodin ve vzdálené budoucnosti zíratí popřál, zajisté nejednou blažeností naplnil srdce jeho. Pomýšlení, že touto podivuhodnou ženou nastane doba spásy člověčenstvu, sílilo i jej vůči té bídě duševní, v níž celý svět byl pohřížen. Kéž by častým uvažováním krásy a vznešenosti této slavné panny a matky naší otvíral se i nám pramen, z něhož bychom vážiti mohli pravou útěchu a spásu. Amen.

V.

Píseň Šalomounova.

Mezi knihami, které Šalomoun, tento moudrý panovník, z vnuknutí Ducha sv. složil, jmenovati sluší dvě, k nimž církev často sahá, jde-li o chválu vznešenosti a krásy

Marie Panny; píseň totiž Šalomounovu a knihu přísloví. Této první věnujme pozornost svou. Píseň Šalomounova, tato „píseň všech písní“ líčí nám, máme-li zření k pouhému významu slov, lásku dvou zasnoubených, lásku to čistou, vroucí a stálou. Avšak již v starém zákoně vykládána píseň ta ve smyslu duchovním, a tak činí i církev sv. O slavnostech marianských užívá jak při mši sv. tak i v hodinkách kněžských mnohých výroků z této knihy. dokazujíc tím, že to, co Šalomoun o nevěstě napsal, vztahuje na nevěstu Ducha sv., Marii Pannu. Nám ovšem v tomto rozjímání bude se spokojiti skrovnými pouze vyňatky. Tak čteme v kap. 6. v. 9.: „Kteráž jest to, jež kráčí jako dennice vycházející, krásná jako měsíc, výborná jako slunce, hrozná jako vojenský šik spořádaný?“ Sv. Bonaventura pronáší se o tom takto: „K dennici vhodně přirovnati lze Marii Pannu, ať ji pozorujeme vzhledem k ní samé, nebo vzhledem k nám. Nazývá se dennicí, poněvadž noc a temnota hříchu jí daleká jest, poněvadž v ní září milost Boží a svatost života, poněvadž z ní vychází slunce spravedlnosti. Dennicí jest i vzhledem k nám. Nebo jako dennice zapuzuje tmu a přináší světlo, tak Maria zapuzuje ducha temnosti a osvětluje nás. Jako dennice září svou předčí nad všechny hvězdy

nebeské, tak vyniká i Maria ctuostmi svými nad všechny anděly a svaté. Dennice přináší útěchu nemocným a trpícím, Maria útěchou naplňuje všechny zarmoucené a stísněné. — „Krásnou jako měsíc“ nazývá dále Šalomoun tuto divuplnou ženu. Jak půvabný to obraz Marie! Patřme jen na ten krásný měsíc vylévající mírné světlo své v jasné noci letní. Před ním ustupují všechny hvězdy nebeské. On jest králem noci skvívá se leskem od slunce mu propůjčeným. „Tak vyniká,“ praví sv. Petr damianský, „Maria nad anděly a lidmi jak neobsáhlostí milosti přijaté, tak i leskem ctností svých.“ A odkud pochodí tato krása svaté Panny, která nás tak blaží, tak povznáší? Především od milosti Boží. „Maria jest měsíc, plný měsíc,“ praví svatý Bonaventura. „Přirovnání Marie k měsíci jest zcela přirozené,“ praví dále, „neboť ona celá ozářena jest od věčného slunce světlem moudrosti a pravdy.“ Tato krása pochází však i od vlastního působení a přičinění jejího, neboť nižádný smrtelník nepoužil v té míře milostí Bohem mu udělených ku svému zdokonalení jako Maria. — „Výbornou jako slunce“ jmenuje ji Duchem sv. nadšený pěvec. Slunce oplývá žářem a leskem, a tak podává překrásný obraz Marie. Ono vylévá na všechny strany své paprsky vše osvěcujíc a zahřívajíc, oblažujíc a zúrod-

ňujíc. Tak září i Maria leskem svých ctností, těší srdce zarmoucená, posvěcuje a blaží své svěřence. — „Hrozná jako vojenský šik sporádaný,“ končí Šalomoun popis nevěsty. Komu hrozná? Na to odpovídá sv. Richard od svatého Viktora: „Hroznou byla knížeti a duchům temnosti. Poděsila je plameny své lásky, pálila je jako oheň modlitbami a vroucí zbožností svou, zarazila je a omámila svou čistotou a nepoškrvněností!“ Ona potřela skrze Syna svého hlavu hadovu, ona neustále jej potírá. Dábel rozsívá bludy v církvi Kristově, Maria vyhlazuje tyto bludy, jak i církve sv. hlásá vyznávajíc, že Maria sama všechny bludy v celém světě přemohla.

Pozastavme se ještě u dvou míst této svaté knihy. V kap. 2. v. 2. čteme: „Jako lilium mezi trním, tak jest přítelkyně má mezi dcerami.“ Krásná byla nevěsta v písni Šalomounově, krásná jest každá ctnostná duše uprostřed nepravostí tohoto světa: ale krásnější všech lilií, ctnostnější všech dcer pozemských jest Maria; „ona byla,“ dle sv. Bonaventury, „prosta vši poskvrny a zářící všelikou ctností.“ — Proto vztahují se na ni slova: „Krásná jsi přítelkyně má, a poskvrny není na tobě“ (4, 7.), jichž církev svatá zvláště o nepoškrvněném jejím početí užívá.

Takových výroků v hojném počtu nalézt lze jak v písni Šalomounově, tak i ve knize Přísloví. Ve všech s nadšením velebí se podivuhodná krása nevěsty, která měla býti obrazem Marie Panny. Nechť však postačí to, co uvedeno, abychom i my touto přehojnou sice, ale přece nedostatečnou chválou nadchnuli se k upřímné úctě blahoslavené Panny Marie. Skladatel písně Šalomounovy patřil na Marii ze vzdálí, viděl ji zastřenou rouškou budoucnosti a přec s takovým nadšením chválu její prozpěvoval. Nám jest Maria bližší, my známe její zásluhy o pokolení lidské, my víme, jak krásná jest a spanilá, my přesvědčeni jsme o její mateřské lásce k nám, a protož neustávejme čest a chválu vzdávati jí, aby i ona vždy ochotna byla přispěti nám v potřebách našich pomocí svou. Amen.

VI.

Isaiáš.

V katatombách římských, těchto podzemních chodbách, v nichž první křesťané netoliko těla v Pánu zesnulých soudruhů ukládali, ale i v dobách krutých pronásledování k službám Božím se scházivali, nalezá se mimo jiné památky obraz svým stářím neméně než krásou svojí znamenitý. Před-

stavuje Marii s božským děťátkem, oděnou v řasnaté roucho a lehkým závojem zastřenou. Nad Pannou vznáší se hvězda betlémská, před ní pak stojí mladistvý muž, jenž máje plášť dle starobylého obyčeje přes rameno přehozený v levé ruce drží písmo, an pravicí na Marii a hvězdu ukazuje. Kdo jest tento muž? Jest to prorok Isaiáš, proslulý netoliko proroctvími o Mesiáši, ale i tím, že určitěji než všichni předchůdcové jeho o Marii Panně prorokoval, začez i od svatých otců názvu „proroka marianského“ jemu se dostalo. Jedno z těchto marianských proroctví předvádí nám v kap. 7. Dvě vojska nepřátelská táhla proti Jerusalemu, aby zničila království judské, nad nímž té doby vládnul Achaz. Král i poddaní jeho strachovali se velmi blížícího se nepřítele. Ale dle vůle Boží mělo zachováno býti království judské, proto posílá Hospodin Isaiáše k Achazovi, aby mu tuto vůli jeho zvěstoval. Achaz sám má si vyžádati znamení od Hospodina v hlubokosti pekelní nebo na vysosti vzhůru, které mu má býti zárukou, že stane se, jak Hospodin ustanovil. Ale Achaz v nevěře a hrdosti srdce svého odmítá to od sebe řka: „Nebudu žádati a nebudu pokoušeti Hospodina,“ spoléhaje jediné na pomoc od krále assyrského mu slíbenou. Proto praví Isaiáš: „Tedy sám Pán dá vám znamení. Aj panna počne, a po-

rodí syna, a nazváno bude jméno jeho Emmanuel“ (7, 14.). Že panna ta totožná jest se ženou v ráji zaslíbenou, matkou to budoucího Mesiáše, jeví se již na první pohled; i sami židé připisovali takový význam těmto slovům prorokovým. Přihlédněme však k jednotlivým částem tohoto proroctví. Isaiáš praví, že Pán sám dá takové znamení neobyčejné a nejvýše podivuhodné a sice v početí panny. Prorok přirovnává toto početí k největším zázrakům na nebi a na zemi: proto musí býti kromobyčejné, nadpřirozené. On vece, že panna počne, totiž dle významu slova hebrejského panna ukrytá, pohledu mužů nedostupná, nedotknutá. Že tu řeč jest o zázračném početí ze života panského, vysvítá také z řeckého překladu bible hebrejské, kde na dotčeném místě takéž slovo „panna“ stojí. Tento překlad (nazvaný „septuaginta“) zhotoven byl asi 200 let před narozením Marie Panny a požíval u židů takové vážnosti, že jej za překlad samým Duchem sv. nadchnutý pokládali. — Panna má poroditi syna, jehož jméno nazváno bude Emmanuel t. j. s námi Bůh. Kdo jiný jest tento Emmanuel než Ježíš, vtělený Syn Boží? Naň patřil Bohem nadšený prorok, když dále volá: „Maličký narodil se nám, a syn dán jest nám, a učiněno jest knížectví na rameni jeho: a nazváno bude jméno jeho

Podivný, Rádce, Bůh, Silný, Otec budoucího věku, Kníže pokoje“ (9, 6.). Že všechny tyto nazvy přísluší Kristu, Synu Marie Panny, patrně mimo jiné z výkladu sv. Bernarda, jenž takto dí: „Ježíš jest p o d i v n ý v narození, r á d c e v kazatelském úřadě, B ů h ve svých skutcích, s i l n ý v utrpení, O t e c budoucího věku skrze své vzkříšení, kníže pokoje pro věčnou blaženost.“ Tuto podivuhodnou pannu a Syna jejího má Isaiáš na mysli, když praví: „Vyjde prut z kořene Jesse, a květ z kořene jeho vystoupí,“ (11, 1.) jakž opět svatí otcové jednomyslně vykládají.

Isaiáš mnoho předpověděl o budoucím Mesiáši, zvláště líčí utrpení jeho tak zevrubně, že dle výroku sv. Jeronyma ne tak prorokem, jako spíše evangelistou slouti by měl. On to jest také, jenž národu vyvolenému předvádí matku Mesiášovu v zázračné přednosti, kterou nade všechny ženy pozemské vynikala, byvši pannou netoliko při početí ale i při porodu. „Kdyby panenství její,“ praví sv. Augustin, „porodem se bylo porušilo, již by se byl Ježíš z panny nezrodil, a tak by tedy celá církev (což od nás odstup) bludně vyznávala, že z Panny Marie se narodil.“ Proroctvím tímto rozžata byla nová pochodeň ozařující mocným leskem obraz té očekávané ženy, z níž vzejíti měla spása pokolení lidskému. Jestliže spravedliví starého zákona plní tou-

žebnosti žádali sobě spatřiti neobyčejné ono znamení Isaiášem předpověděné, panenskou totiž matku Mesiášovu, my tím vroucněji sobě netoliko přejme, ale vynasnažujme se dle sil svých, abychom spásky, kterou Syn panenské matky této světu přinesl, účastnými se stali. Amen.

VII.

Micheáš a Jeremiáš.

Současně s králem proroků Isaiášem zastával úřad prorocký Micheáš nazván od rodiště svého Morasthický. I on dotýká se v proroctví svém budoucích časů Mesiášových a jest obzvláště proto znám, že místo narození zřetelně uvádí. Dotčené proroctví jeho zní takto: „A ty Betleme Efrata maličký jsi v tisících judských: z tebe mi vyjde, jenž bude panovníkem v Israeli, a východové jeho od počátku, ode dnů věčnosti. Protož vydá je až do času, v němžto ku porodu pracující porodí: a ostatkové bratrů jeho obrácení budou k synům israelským. I státi a pásti je bude v síle Hospodinově, u vysosti jména Hospodina Boha svého, a oni obrátí se, nebo nyní zveleben bude až do končin země. A bude tento pokojem.“ (5, 2—4.) Co zvěstuje toto proroctví? Především oznamuje prorok, že Betlehem,

toto nepatrné městečko, přes všechnu nepatrnost svou státi se má znamenitým, že bude rodištěm Toho, jehož východové jsou ode dnů věčnosti, t. j. věčného Boha. Porod rodičky, totiž matky jeho, bude znamením velikého onoho obratu, jenž nastane v dějinách člověčenstva. Hospodin ujme se opět lidu svého, aby vyplnil dávná zaslíbení svá, přivede všechny národy k jedné víře a utvoří z nich jedno stádo, kteréž jako božský pastýř pásiti bude s takovou velebností, že panování jeho, jakožto knížete pokoje, sahati bude až do končin země. Zvláštní pozornost vzbuzuje ona část prorocství, kde mluví se o porodu rodičky, čímž patrně k mateřství blahoslavené Marie Panny se prozírá. Že jen ona tu míněna jest, dokazuje městečko Betlehem, z něhož vyjde panovník Israeli, jakož i věčnost, která se mu přičítá, což vše jediné ku Kristu Pánu, Synu Božímu, v Betlemě narozenému, se odnáší. — Tento porod bude takměř hranicí mezi dobou starou a novou. Tehdy rozpomene se Pán na milosrdenství své, to jest na milosrdná zaslíbení, která v dobách předešlých učinil, a obrátí všechny národy ku pravé víře, čehož počátek učiněn již v chlévě betlemském, kamž přišli mudrcové od východu, tyto prvotiny pohanů. Komu by při slovech těchto netanulo na mysli prorocství Isaiášovo:

„Aj panna počne a porodí syna?“ Isaiáš jmenuje ho „Emmanuelem,“ t. j. Bůh s námi, Micheáš nazývá pak jej „vyšlým od věčnosti“ a „bratrem naším.“

Neméně významné proroctví přináší Jeremiáš (31, 22.), jenž takto dí: „Stvořil Hospodin novou věc na zemi: žena obklíčí muže.“ Připomínajíce, že sv. otcové, jako Justin, Cyprian, Augustin, Jeronym a větší část učených vykladačů slova tato na zázračné vtělení Syna Božího v životě Panny Marie obracejí, pozorujme zevrubněji, co vše v nich obsaženo jest. Prorok nedí, že Hospodin učiní, ale že stvoří novou věc na zemi. Nejde tu o pouhý zázrak, nýbrž mluví se tu o novém stvoření, které právě proto, že nové jest, převyšovati má všechno stvoření posavadní. „Žena obklíčí muže.“ Podivuhodno jest, že sami učení židovští vykladači písem tato slova na Mesiáše vztahovali, na bohočlověka, jenž v plnosti času ze ženy učiněn byti měl (Gal. 4, 4.). Ano, oni výslovně praví, že Mesiáš od ženy utvořen býti musí ne plozením obyčejným, nýbrž výkonem tvůrčím, v němž Bůh beze všeho spolupůsobení nějakého tvora zjeví všemohoucnost svou. Nuže, kdo jest tato žena, která obklíčí muže, t. j. dítě sice dle těla, ale duchem muže dokonalého, mocného? Kdož jiný to jest, než ona žena v ráji zaslíbená, která v semeni, synu svém, potře

hlavu hadovu? Kdož jiný, než ona panna u proroka Isaiáše, která počítí a porodití má onoho muže, jenž silným se nazývá? Kdož jiný, než ona žena u Micheáše, která světu vydati má pastýře pasoucího v síle Hospodinově národ svůj? Kdož jiný jest tato žena než Maria Panna, která přinesla světu vítěze nad ďáblem, knížete pokoje a nejvyššího pastýře pokolení lidského!

Sv. Pavel mluvě o praotcích a prorocích starozákonních takto se pronáší (Žid. 11, 13.): „Zdaleka prohlédali k zaslíbením a vítali je vyznávající, že jsou poutníci a hosté na zemi.“ To bylo zaměstnání spravedlivých v zákoně starém: rozjímati sobě ve světle víry tajemství ponížení Syna Božího v lůně Panny. Zdaleka patřili na Betlehem, Jerusalema, horu Olivetskou a Kalvarii, v pokore klaněli se Mesiášovi a radovali se z budoucí vznešenosti a krásy matky jeho. Nač oni patřili toliko v obraze, toho dostalo se nám v skutečnosti, čeho si žádali a po čem toužili, to uděleno nám v plné míře příchodem Marie a božského Syna jejího. Ó nedopustme, aby víra, touha, úcta a láska těchto spravedlivých staly se žalobníky našimi v den soudu! Budme vděčni Bohu, že vyplnil zaslíbení svá poslav na svět Marii a Syna jejího a čerpejme hojně z nevyvážitelné studnice zásluh a milostí jejich pro spásu duší svých. Amen.

Maria Panna

předobrazena

v předmětech starozákonních, z nichž se uvádějí:

Koráb Noemův, holubice s ratolestí olivovou, duha, řebřík Jakobův, hořící keř, prut Áronův, archa úmluvy, rouno Gedeonovo, trůn Šalomounův, oblak Eliášův, pak ráj, strom života v ráji, studnice, sloup oblakový a ohnivý, slitovnice a zavřená brána Ezechielova.

VIII.

Koráb Noemův.

(1. Mojž. kap. 6—8.)

Zhoubné ovoce hříchu v ráji spáchaného objevilo se záhy. První rodiče musili k bolesti své býti sami svědky bratrovraždy Kainem spáchané a kletby, kterouž vrah byl zastížen. Potomci jejich počali se sice množiti na zemi, ale nebylo to pokolení dobré a ctnostné, nýbrž pokolení převrácené, „jehož myšlení náchylné bylo ke zlému po všechen čas.“ Zloba lidská dostoupila takové výše, až zželelo se Hospodinu, že člověka učinil na zemi.

Přes všechno napomínání Hospodinovo šířila se nepravost čím dál tím více; mezi všemi potomky Adamovými našel jediný Noe milost před Hospodinem.

I řekl Hospodin k Noemovi: „Naplněna jest země nepravostí a já zkazím lidi se

zemí.“ I rozkázal mu, aby učinil sobě koráb z dříví otesaného, poučil ho, jak by jej udělati měl, a když vešel do korábu Noe a synové jeho i ženy jejich jakož i živočichové a ptactvo Bohem naznačené, stal se déšť na zemi 40 dní a 40 nocí. „I zahladil Bůh všelikou podstatu živou, kteráž byla na zemi od člověka až do hovada, tak zeměplaz jako ptactvo nebeské, i vyhlazena jsou ze země: zůstal pak sám Noe a kteří s ním byli v korábu.“

Tento koráb Noemův jest obrazem blahoslavené Rodičky Boží, jako Noe sám představuje nám Krista, v němž zachováno bylo pokolení lidské. Sto let pracoval Noe o korábu tomto, aby se hodil k účelu svému, pak teprv vešel do něho on a ti, kteréž byl naznačil Hospodin. Tak i Ježíš Kristus, tento druhý Noe, musil sobě, jak praví sv. Bernard, ze všech lidí takovou matku netoliko vyvoliti, nýbrž utvořiti, o níž věděl, že se mu hodí a jemu zalíbí. Tomuto budoucímu příbytku svému věnoval již od počátku zvláštní péči, jak dokazují slova knihy Přísloví (8, 22—26.), která církev svatá výslovně k Marii Panně vztahuje: „Hospodin vládl mnou na počátku cest svých, prve než byl co činil od počátku. Od věčnosti zřízena jsem a od pradávna, prve než země učiněna byla. Ještě nebylo propastí, a já již počata byla: aniž

ještě studnice vod byly se vyprýštily: před pahrbky já jsem se zrodila.“ — Noe a rodina jeho, ukryti v korábu, zachováni byli před všeobecnou potopou, a tak zachováni jsou před záhubou věčnou všichni ti, kdož k Marii důvěrně se utíkajíce skrze pevnou víru a neobmezenou poslušnost stávají se syny Božími a členy svaté rodiny Kristovy. — Ale nevešel toliko Noe a rodina jeho do korábu, i rozliční živočichové přijati jsou do něho a zachováni před záhubou. Svatá Gertruda spatřila kdysi Marii oděnou pláštěm rozevřeným, pod nímž mnoho rozličných zvířat jako v korábu Noemově se bylo shromáždilo; Maria netoliko jich nezahnala, ale něžnou rukou je hladila. I poznala světice, že tato zvířata představují hříšníky, jež Maria s láskou a mírností přijímá, jen když důvěrně k ní se utíkají. Ano Maria přijímá k sobě netoliko spravedlivé, nýbrž i hříšníky, pokud jen lítostí nad hříchy svými proniknutí jsou, i jim poskytuje ochranu před hněvem Božím a bezpečně přivádí je na místo spásy. — Koráb Noemův vznášel se nad vodami, jako Maria povznešena byla nad tímto světem, duchem a srdcem jediné v Bohu svém spočívajíc. — Ačkoli při potopě světa déšť proudem na zem se lil, neboť „protrženy byly studnice propasti veliké a průduchové nebeští otevření jsou,“ předce nevnikla voda

do korábu Noemova. A tak i přes všechny nepravosti, v nichž svět za času Marie Panny tonul a pohřížen byl, zůstala ona jediná zachráněna a nedotknuta od všelikého hříchu. — Koráb po nepokojné a obtížné plavbě odpočinul konečně na horách armenských. Tak došla i Maria po strastiplném životě svém konečného odpočinku nahore ve vlasti nebeské.

Podnes ještě jest a bude do skonání světa Maria korábem, do něhož uchýliti se musí každý, kdo spásy věčné dojíti si žádá. „Tys blahoslavený koráb,“ volá sv. Bernard k Marii Panně, „v němž každý, kdo k němu se utíká, ujde ztroskotání záhuby věčné.“ Všichni bez výjimky, spravedliví jako hříšníci, potřebí mají přístřeší a ochrany, kterou poskytuje Matka Boží, nemají-li zastížení býti zkázou a záhubou. Spravedlivým dostává se ku přímluvě její vytrvalosti v dobrém, hříšníkům pak odpuštění hříchů a milosti k lepšímu životu. A protož pospěšme vejíti do tohoto korábu, pokud ještě vchod do něho nám jest otevřen. Ukryti v lůně Marie Panny nemusíme se strachovati ničeho. Nechť sebe krutěji dorážejí na nás vlny vášní rozpoutaných, nechť v proudech sebe hojnějších pokušení takměř nás zaplavují, nechť sebe úžeji svírá nás svět s nepravostmi svými: těm, kdož ukryti jsou v be-

zpečném tomto korábu, nehrozí nebezpečností nižádné. Kol kolem nich vzteká se sice bouře, nad nimi sice děsné mraky hrůzu a strach vysílají, uvnitř však v korábu Mariině jest onen svatý pokoj, ježž jedině v společnosti Krista a vyvolených jeho naléztí lze. Kéž bychom všichni, pokud čas, útočiště hledali v korábě tomto, ve svatém srdci Marie Panny. V něm uschování můžeme bezpečně vše zůstaviti Vládci všehomíra, jisti jsouce, že jako koráb Noemův na bezpečném místě odpočinul, i my po strastech vezdejších odpočineme v přístavu věčné blaženosti. Amen.

IX.

Holubice s ratolestí olivovou.

(1. Mojž. 8, 10, 11.)

Vody, kterými potopa pokryla povrch země, počaly opadávati a ukázali se vrchové hor. I otevřev Noe okno korábu, kteréž byl udělal, vypustil krkavce. Krkavec vyšel, ale více se nevrátil. Tu vypustil Noe holubici za ním, aby viděl, již-li by přestaly vody na svrchku země. Kterážto když nenašla, kde by odpočinula noha její, navrátila se k němu do korábu: nebo vody byly po vší zemi. Počkav pak nad to 7 dní jiných opět vypustil holubici z korábu. Ale ona přišla

k němu k večeru, nesouc ratolesť olivovou se zeleným listím v ústech svých; tedy porozuměl Noe, že přestaly vody na zemi (1. Mojž. 8, 5—11).

Hrůzyplný a žalostný byl to obraz, jež poskytovala země spoustami vod pokrytá. Vyhlazeny byly s povrchu jejího příbytky lidské, zničena všechna díla mnohou prací vyvedená, tu a tam pohrávala si vlna s mrtvolou na polo zetlelou. Věru děsný to pohled! Ale mnohem děsnější byl onen obraz, který po prvním hříchu podávalo člověčenstvo v ohledu duchovním. I ono pohřženo bylo ve vodách nepravosti a tonulo ve zříceninách někdejšího povýšení a štěstí svého. Kam by bylo dospělo pokolení lidské, kdyby Bůh docela od něho se byl odvrátil? Ale Hospodin ujal se člověčenstva, utvořiv sobě z Abrahama národ vyvolený, jenž stal se ohradou proti vzmáhající se nevěře a nepravosti, které vydáni byli ostatní národové. Veškeré pokolení lidské dělí se od této doby ve dva tábory, v pohanstvo a židovstvo, avšak ani to ani ono nebylo s to, aby přineslo světu žádoucí nápravu a spásu. Jako krkavec, kterého Noe z korábu vypustil v naději, že mu přinese známku lepší, utěšenější doby, spokojiv se úplně potravou, kterou mu poskytovaly hojné mrtvoly utonulých, do korábu více se nevrátil a tak

očekávání Noemovo sklamal, tak vyhledávalo i pohanstvo hlavní úkol života svého jen ve věcech pozemských, v rozkoších a požitcích tělesných a smyslných. Pokládajíc a vyhlašujíc život takový za nejvyšší stupeň moudrosti a blaženosti klamalo všechny ty, kdož po nápravě a spáse toužili. Ale ani židovstvo, které první holubice Noemova předobrazuje, nebylo s to, aby naplnilo očekávání člověčenstva. Jako holubice ta vrátila se do korábu prázdná, poněvadž nenalezla místa, kde by odpočinula noha její, tak i národ židovský postrádal základu, na němž by byl mohl zdárně se pokusiti o nápravu pokolení lidského a přinést mu spásu žádoucí. Tohoto toužebně očekávaného Spasitele člověčenstva přinesla teprv Maria, matka Boží, tato druhá holubice, která vrátila se do korábu se zeleným listem v ústech svých. „Tys ona věrná holubice,“ volá sv. Bonaventura k Marii, „která jsi svým prostřednictvím u Boha ztracenému světu pokoj a spásu přinesla.“ Ano, co nebylo možno židovstvu, tím méně pak pohanstvu, to dokázala Maria. Ona přinesla světu toho, jejž Isaiáš knížetem pokoje nazval (9, 6.), o němž Zachariáš (9, 10.) předpověděl, že pokoj národům mluvití bude, při jehožto narození kůrové andělští pokoj lidem dobré vůle zvěstovali (Luk. 2, 14.), jenž louče se s apoštoly

svými pravil: „Pokoj zůstavuji vám, pokoj svůj dávám vám“ (Jan 14, 27.). Tento pokoj dala nám Maria v Kristu synu svém, tak jako ona vším právem nazývá se matkou svaté naděje, poněvadž světu přinesla toho, ježž svatý apoštol Pavel Bohem naděje nazývá (Řím. 15, 13.), an zaplašiv chmůry beznadějnosti a zoufalství, svatou nadějí naplnil ty, kdož uvěřivše ve jménu jeho přijali ho do srdcí svých (Jan 1, 12.).

S velkou zajisté radostí přivítal Noe holubici, která blížila se k němu majíc v ústech ratolest olivovou s listem zeleným a přijal ji do korábu svého. Kéž bychom i my s takovou radostí přijali do srdcí svých Marii, tuto holubici nového zákona. S ní by zavítal k nám onen pokoj Boží, o němž praví apoštol, že převyšuje všeliký smysl (Filip 4, 7.) a kterého tak často přeje milým svým. S ní by uhostila se v nás i ona svatá naděje, která spravedlivého ku vytrvalosti pobádá, hříšníka pak před zoufalstvím chrání. Nuže neváhejme otevřítí srdce své této holubici pokoje a naděje! Odstraňme z něho všelikou nečistotu a učinme z něho příbytek bohumilý, aby v něm přebývati mohla Maria se synem svým a my v blahém pokoji a svaté naději bezpečně došli spásy věčné. Amen.

X.

Duha.

(1. Mojž. 9, 12—16.)

Milá byla Hospodinu oběť, kterou obětoval Noe na poděkování za ochranu v potopě světa mu poskytnutou. I požehnal Hospodin Noemovi a synům jeho a učinil s nimi úmluvu, řka: „Totoť bude znamení úmluvy, kteréž dávám mezi mnou a vámi i všelikou duší živou: duhu svou postavím na oblacích, a bude znamení mezi mnou a mezi zemí. A když povleku nebe oblaky, ukáže se duha má na oblacích, a rozpomenu se na úmluvu svou s vámi i se všelikou duší živou, a nebude více vod potopy k vyhlazení všelikého těla.“

Jak milé bylo toto znamení nebeské Noemovi a synům jeho. Ono bylo důkazem, že přestal Bůh hněvati se, a že laskavě opět pohlíží na zem tak hrozným trestem zastíženou. Ó, mnohem radostněji pohlíželo pokolení lidské na Marii, kterou tato duha předobrazuje, jak vykládá sv. Bernard an praví: „Maria jest duha, kterou Bůh po potopě světa jako znamení odpuštění a budoucího ušetření ukázal.“ Maria zajisté byla zárukou, že ukrocen jest spravedlivý hněv Boží, a že slunce milosti jeho opět zářiti

a milým světlem svým blažiti bude svět. — Duha objevuje se uprostřed oblohy nebeské; na jedné straně zřítí lze spoustu černých mračen, která ještě před chvílí blesky a záhubu na zem vysílala, na druhé straně však probírá se jasné slunko, které až posud mraky zahaleno bylo. Podobně bylo na světě, když objevila se Maria. Ona byla jako hranicí mezi temností hříchu a sluncem spravedlnosti, mezi hněvem Božím a mezi milostí, která objevením se Syna jejího světa zářiti a jej oblažovati počala. Duha zahrnuje v sobě všechny barvy vyjma barvu černou, která vlastně není barvou, nýbrž spíše nedostatkem barvy. Tak pojímá v sobě Maria všechny ctnosti, prosta jsouc všeho nedostatku, vší slabosti a veškerého hříchu. — Duha podobá se rozevřenému náručí; zdá se, jakoby zemi objímala. Maria skutečně rozvírá ruce své, chtěc celou zem, všechno pokolení lidské k sobě přivínouti, všechny chce chrániti, všem zjednati chce spásu věčnou. — Od té doby co duha na obloze se objevila, nestal více Bůh potopou hříchy tohoto světa, duha byla mu upomínkou na úmluvu, kterou ustanovil s Noemem. Jak krásně naznačen v tom úkol Marie Panny! Kdykoli hříchy a nepravosti volají k Bohu o pomstu, kdykoli pozdvihuje trestající ruku svou, aby blesky hněvu svého zničil hříšné pokolení,

tu staví se Maria před Hospodina, prosebně vztahuje rámě své k němu, a Bůh, patře na ni a slyše prosby její, upouští od trestu. kterým spravedlnost jeho nás zasáhnouti chtěla. Kdo spočítá ty zasloužené tresty, které jen prostřednictvím Marie Panny od nás odvrátilo? Pomníme-li na spoustu nepravostí, v nichž svět jest pohřížen, uvážíme-li nesčetné ty urážky, kteréž každodenně zloba lidská proti Bohu metá, tu opravdu vyznati musíme, že převrácenost lidská za časů Noemových byla pouhým stínem bezbožnosti nynější. A přece Bůh neužívá takových trestů, jakých užil tehdáž, jakých užil proti Sodomě a Gomoře, jakých tak často užil proti bezbožnosti Israelitů. Kde asi hledati máme příčiny této shovívavosti? Kde jinde než v Marii. „Jako Bůh při pohledu na duhu,“ praví sv. Bernardin, „rozpomenul se na pokoj, jejž světu přislíbil, tak odpouští ku přímě Marie Panny hříšníkům urážky, kterými ho rozhněvali, a novou úmluvu s nimi uzavírá.“ Jediný pohled na Marii krotí hněv Boží a zastavuje tresty, kterými by podle spravedlnosti jeho zastíženo býti mělo pokolení lidské.

Ó té vzácné duhy nebeské, která v takové míře dovede krotiti hněv Boží! Ó té zázračné přímě Marie Panny, která tak mocna jest, že zadržuje rámě trestající spra-

vedlnosti, že místo hněvu odpuštění, místo trestu požehnání a milost nám vymáhá! Ó vzhlížejme s důvěrou k této prostřednici naší u Boha! Veliké a četné jsou hříchy, jimiž každodenně hněv Boží vyzýváme, ó prosme Marie, aby nepřestávala krotiti hněv Boží a chrániti nás před záhubou zaslouženou. A Maria neoslyší proseb našich, zajisté propůjčí se nám mocnou přímluvou svojí, ač použijeme-li milosrdenství Božího a shovívavosti jeho ku pravému pokání a k polepšení života. Amen.

XI.

Řebřík Jakobův.

(I. Mojž. kap. 28.)

Jakob uchvátiv z návodu matky své Rebeky požehnání otcovo velmi proti sobě popudil bratra svého Esaua; ano hněv Esauův proti Jakobovi dostoupil toho stupně, že obmyslel dokonce Jakoba zabiti. Proto opustil tento k radě matky své otcovský dům a utekl se k Labanovi do Haran. Na této cestě přišel po západu slunce k jednomu místu, kdež sobě chtěl odpočinouti; „i vzal z kamenů kteréž tu ležely, a podloživ pod hlavu svou, spal na témž místě. I viděl ve snách řebřík stojící na zemi a vrch jeho dotýkající se nebe,

anděly také Boží vstupující a sestupující po něm!“ Viděl i Hospodina, jenž obnoviv přípověď, kterou dal Abrahamovi, slíbil mu, že šťastně zase navrátí se do této země. „A když procitl Jakob ze sna, řekl: „V pravdě Hospodin jest na místě tomto a já jsem nevěděl.“ A lekaje se řekl: „Jak hrozné jest místo toto. Neníť tu jiného jediného dům Boží a brána nebeská!“

Řebřík, který Jakob viděl ve snách, má tolik podobnosti s Marií Pannou, že nikterak neváháme po příkladě sv. Augustina, sv. Fulgence a jiných na slovo vzatých učitelů církevních pokládati jej za obraz její. Řebřík ten stál na zemi, vrchem svým pak dotýkal se samého nebe. I Maria živa byla a přebývala na zemi; majíc jako jiní pozemští tvorové tělo, měla tudíž také potřeby a povinnosti, které k této zemi ji poutaly. Tělo Marie Panny bylo sice na zemi, ale duše její vyhlídnula si jiný stánek. Ona povznesla se až k samému trůnu velebnosti Božské; v Bohu spočívala všechna mysl její; vše co cítila, mluvila a konala vztahovala na Boha, po něm toužila, v něm všechnu blaženost svou vyhledávala. — Jakob spatřil, kterak andělé po řebříku sstupovali. Což jiného značilo to, než že tito poslové nebeští lidem zvěstují vůli boží a účastnými je činí milostí a darů jeho. Po Marii Panně sestoupil na

tuto zem ne pouhý anděl, ale sám Král všech andělů, Ježíš Kristus. On přinesl s nebe pravou známost Boha a jeho nejsvětější vůle, on přinesl odpuštění a smíření, jakož i všechny ty milosti, jichž ku spáse člověčenstva potřebí bylo. Po řebříku vystupovali andělé do nebe ke trůnu Hospodinovu, kladouce před ním dobré skutky lidí a prosby jejich. Prostřednictvím Marie povznášejí se i naše modlitby, almužny a posty, naše dobré úmysly, naše prosby a přání k trůnu Hospodinovu. — Jakob, procitnuv ze sna poznal, že sám Hospodin na místě tomto přebývá, i nazval místo Bethel t. j. dům Boží. A není-li všude tam Bůh, kde se nalezá Maria? Což nepozdravil jí anděl slovy: „Pán s Tebou?“ Protož kde přbytek jest Marie Panny, tam jest i dům Boží. V kterém srdci rozbila stánek svůj Maria, tam přebývá i Bůh sám. — Jakob spatřiv ve snách ono vidění upokojen a potěšen jest, a tak pokoj i útěchu poskytuje Maria každému, kdož jako matku Boží ji ctí a prostřednictvím jejího u Boha používá.

Chceme-li však, aby Maria i nám byla poselkyní milostí Božích a ochotně před trůn milosrdenství Božího přednášela dobré skutky a prosby naše, vynasnažme se, abychom jí podobnými se stali. I nás postavil Bůh na zem, dav nám tělo smrtelné, i my máme rozličné potřeby tělesné, i nám uloženy jsou

mnohé povinnosti poutající nás k této zemi. Vůle Boží jest, abychom zřetel obraceli k tělu svému a k zemi, na níž přebýváme, abychom nezanedbávali povinností, které dle stránky tělesné a pozemské naléhají na nás. Ale nezapomínejme při tom, že ona daleko důležitější a vzácnější část lidské bytosti naší, totiž duše nesmrtelná, nemá přilnouti k této zemi a ku věcem pozemským. Již přímá postava těla našeho nasvědčuje tomu, že ne na této zemi, ale v nebesích jest ono místo, k němuž častěji pohlížeti, kde duchem dlíti, po němž toužiti máme. „Stvořil jsi nás pro sebe, o Bože,“ volá sv. Augustin, „a nepokojno jest srdce naše, dokavad nespočívá v Tobě.“ Kdo veškerou mysl svou ku věcem pozemským obrací, kdo jen jimi se zanáší, jich si hledí, aniž mu čas zbývá povznést se k těm věcem, které svrchu jsou, ten nepodobá se Marii, kteráž u Boha, v rozjímání věcí Božských, hledala nejvyššího zalíbení svého, jsouc ovšem neméně pamětliva pozemských povinností svých. Snažme se tedy, abychom za příkladem Marie Panny, hledali nejprve království Božího a spravedlnosti jeho, pak i on nás bude moci se říci jako o ní, že jsme nejlepší stránku vyvolili, kterážto nebude odňata od nás. Amen.

XII.

Hořící keř.

(2. Mojž. 3, 1. 2.)

Mojžíš uchýliv se před hněvem Farao-
novým do země madianské, přijat byl po-
hostinu v domě kněze jménem Jethro, kte-
rýž mu později i dceru Seforu za manželku
dal. Jednoho dne pásł Mojžíš ovce Jethra,
tchána svého, a přišel k hoře Boží Horeb.
I ukázal se mu Hospodin v plameni ohně
v prostředku keře: a viděl, že by keř ho-
řel, ale neshořel. Tedy řekl Mojžíš: „Půjdu
a spatřím vidění toto veliké, proč neshoří
keř.“ Vida pak Hospodin, že jde, aby se
podíval, zvolal naň z prostředku keře a řekl:
„Mojžíši, Mojžíši!“ Kterýž odpověděl: „Tu
jsem.“ Ale on řekl: „Nepřibližuj se sem,
zzuj obuv s nohou svých: nebo místo, na
kterém stojíš, země svatá jest.“ A řekl:
„Já jsem Bůh otce tvého, Bůh Abrahamův,
Bůh Isákův a Bůh Jakobův.“ I zakryl Moj-
žíš tvář svou: nebo nesměl patřiti proti
Bohu (3, 1—6.). Nyní teprv zvěstoval Ho-
spodin Mojžíšovi, že rukou jeho chce vy-
svoboditi národ israelský z otroctví egypt-
ského a uvéstí jej do země otcům zaslíbené.

V tomto kři spatřují svatí otcové i sama
církev sv. obraz neposkvrněného mateřství

Marie Panny. „Jako hořící keř,“ praví svatý Efrém syrský, „v plameni Hospodina choval, tak chovala i Maria Krista v panenském lůně svém.“ Duch svatý sestoupil v ohnivých jazycích na apoštoly; i zde volí sobě Hospodin plamen ohně za znamení přítomnosti své. V hořícím keři jako ukryt mluví k Mojžíšovi a zjevuje mu vůli svou. Syn Boží vyvolil sobě lůno Marie Panny za dočasný příbytek; aby však tento příbytek byl důstojný velebnosti Božské, roznítil jej dříve ohněm milosti své. Nebeský tento oheň osvítil rozum Marie, tak že dokonaleji než všichni tvorové poznávala Boha a nejsvětější vůli jeho, on roznítil srdce její láskou k Bohu a k bližnímu, on očistil duši její hříchu prvotního a chránil ji před každým hříchem skutečným. — Keř Mojžíšův hořel, ale neshořel, plamen jeho proti všemu obyčeji neochaboval, nýbrž zůstával stejně mocný. Jak krásný to obraz ustavičného panenství Matky Boží! „V keři, jež viděl Mojžíš, aniž dohořívá, poznali jsme neporušené chvály hodné panenství tvoje,“ volá církev svatá k Marii ve svých hodinkách. A sv. Bonaventura dí: „Jako oheň sestoupil do keře, aniž ho strávil, tak sestoupilo věčné Slovo Boží do panenského lůna tvého.“ Ačkoli Maria porodila Syna Božího, přece zachovala panenství svoje; přednosti a ctnosti, jimiž

se skvěla v té době, když Syna Božího nosila v životě svém, nezmenšily se po porodu jejím, ale naopak rostly a vzmáhaly se. Za tou příčinou praví sv. Theodot, biskup ancyrský: „Jako převyšuje přirozenou vlastnost keře, že obklíčen se všech stran plameny, neporušen zůstává, rovněž tak nebylo panenství Marie, kteréž v mateřství neporušeno zůstalo, dílem moci lidské, ale moci Boží.“ — Hořící keř byl znamením, že Hospodin uslyšel pláč lidu svého, a že nad bídou jeho se smiloval, On byl prvním znamením lepšího, blaženějšího života, který nastati měl národu vyvolenému. A tak bylo i objevení se Marie znamením, že pronikly k trůnu Hospodinovu hlasy zbědovaného člověčenstva toužícího po Spasiteli, Marií stal se počátek vysvobození pokolení lidského z krutého otroctví ďáblova.

Mojžíš chtěje se přiblížiti ku keři, musil dříve k rozkazu Božímu odložití obuv svou; potom teprv, když tak učinil, dáno mu slyšeti slova naděje a spásy. O následuj příkladu Mojžíšova každý, kdož k Marii přiblížiti se chceš! Přistupuj k ní s úctyplnou pokorou a svatou bázni, neboť v ní přebývá sám Bůh, odlož vše co pozemského a hříšného, chceš-li, aby skrze ni mluvil k tobě Bůh slova naděje a spásy! „Všichni tvorové,“ praví sv. Petr damianský, „mají

s bázní a s třesením pozíratí na neskončenou vznešenost této matky a k zemi skláněti se před neobsáhlostí slávy její.“ Ano, jen tak chceme přistupovati k tobě, podivuhodný hořící keři! Oheň, jímž plápoláš, neuškodí nám, ale zasáhne posvěcujícím plamenem svým srdce naše, očistí je ode všech skvrn hříchu a roznítí je svatou láskou k Bohu a k bližnímu. Pak teprv dostane se i nám té radosti, že mluvití bude k nám Bůh, a slova jeho budou slova útěchy a spásy. Amen.

XIII.

Prut Áronův.

(4. Mojž. 17.)

Velká část Israelitů, mezi nimi zvláště Kóre, Dátan a Abiron, odvážila se na poušti povstati proti Mojžíšovi a Áronovi vytýkajíc, že Áron libovolně a bezprávně osobuje si úřad kněžský. Hospodin zahladil všechny ty, kdož se byli vzbouřili, ostatním pak chtěl ukázati, že On sám vyvolil sobě Árona, aby sloužil jemu v stánku úmluvy. I řekl Mojžíšovi: „Mluv k synům israelským a vezmi od nich pruty, z každého pokolení jeden, a jednoho každého jméno napíšeš na prutu jeho. Jméno pak Áronovo bude na prutu pokolení Levi a jeden prut všechny čeledi

zvláště míti budou. A položíš je v stánku úmluvy před svědectvím, kdežto mluvití budu k tobě. Koho z nich vyvolím, toho prut vzkvete.“ I učinil Mojžíš jak mu bylo přikázáno. A hle, když druhého dne vešel do stánku úmluvy, našel, an vyrostl prut Áronův v domu Levi: i vypučily se pupenci a vyšli květové, kteříž, když se rozšířilo listí, v mandle se proměnili.

Nelze nepoznati, že prutem tímto předobrazena býti měla Rodička Boží, tato panna, která, jak dí sv. Bernard, nemajíc kořene kvetla a ovoce vydala. Prutem nazývá ji prorok Isaiáš, když praví: „Vyjde prut z kořene Jesse a květ z kořene jeho vystoupí“ (11, 1.). — Z prutu Áronova vypučily se pupence a vyšly květy, kteréž, když listí se rozšířilo, v mandle se proměnily. Z Marie Panny vyšel květ mnohem vznešenější, Bůh a člověk, Ježíš Kristus, jenž sice byl květem dle věku a postavy lidské, ale co do síly a moudrosti ducha zralému, vyspělému, dokonalému ovoci podoben, dokonalý muž, jak naznačil prorok Jeremiáš, když předpověděl, že žena obklíčí muže. — Prut Áronův nebyl ani do země vsazen, ani zalíván, a přece se vypučil, vydal květ a přinesl ovoce; pupence, květ a ovoce vyskytly se takměř jednou dobou, čímž zázrak ještě v jasnějším světle se ob-

jevil. Ale co jest zázrak tento u přirovnání k nevystihlému, nepochopitelnému vtělení Syna Božího v lůně panenském? Maria muže nepoznavší počala v životě svém jediné zázračným působením Ducha Svatého a plod života jejího byl Ježíš Kristus, Bůh zároveň i člověk. — Hospodin učinil zázrak s prutem Áronovým, aby podán byl lidu zjevný důkaz, že jen Áron má býti nejvyšším knězem, on jediné že má míti do svatyně přístup, on toliko že má lid od hříchů jeho očisťovati a smíření s Bohem mu zjednávati. A proč vtělil se Syn Boží v životě panenské matky své? Zdaliž ne proto, aby, vzav na se přirozenost lidskou, přinést mohl onu oběť utrpení a smrti, kterou pokolení lidské od hříchů svých očistěno a s Bohem smířeno býti mělo? Zdaliž ne proto, aby se státi mohl nejvyšším knězem člověčenstva, jehož důstojnost o to převyšovala důstojnost Áronovu, oč dokonalejší byla oběť od něho přinesená. — „Prut Áronův,“ praví jistý učený biskup, „nepřišel nikdy o čest, kterou byl od Boha obdržel, aniž pozbyl ovoce, kteréž pečlivě se uschovávalo, majíc býti potomkům upomínkou a předmětem obdivu: rovněž tak nikdy nenadejde doba, aby Maria Panna nebyla korunována ctí a slávou pro nebeské ono ovoce, kteréž vydala a kteréž jí nikdy odňato nebude.“

Úžasem naplněn jest lid israelský, před jehožto tváří zázrak tak veliký se stal, s úctou pohlíželi všichni na zázračný prut a chovali jej jako skvostný klenot v arše úmluvy, nikdo pak neodvážil se více upíratí Áronovi kněžský jeho úřad a důstojnost. Nezapomínejme i my, že i Kristus vtěliti se musil v životě Panny Marie, měl-li na se vzíti úřad nejvyššího kněze člověčenstva, měl-li přinésti onu oběť krvavou na kříži, kterouž kletba z nás sňata a milost nám udělena byla. S hlubokou úctou pohlížejme k Marii, z jejíhož lůna vyšel tento nejvyšší kněz, chválu vzdávejme zázračnému mateřství jejímu a seč jsou síly naše, vynasnažme se, aby krvavá oběť Kristova prospěla i nám, a vymohla nám spásu věčnou. Amen.

XIV.

Archa úmluvy.

(2. Mojž. 25.)

Mezi všemi předměty, které k rozkazu Hospodinovu zhotoveny a v stánku úmluvy umístěny byly, zajímala místo nejprzednější archa úmluvy. Byla udělána z dříví vzácného a vnitř i zevně nejčistším zlatem pokryta; kolkolem nalezala se koruna zlatá, ku čtyřem pak úhlům jejím přidělány byly čtyři zlaté

kruhy. Dle svědectví sv. Pavla (Žid. 9, 4.) uložena byla v této arše zlatá nádoba naplněná mannou, hůl Áronova, kteráž byla zkvetla a desky zákona. Nad archou bylo přikrývadlo, nazvané slitovnicí, ze zlata nejčistšího. S obou pak stran slitovnice dva cherubini zlatí a kovaní s roztaženými křídly a zastírající slitovnici. Toto místo vyvolil sobě Hospodin za trůn, odtud uděloval své rozkazy národu israelskému a mluvil k němu.

V této podivuhodné arše jevil se svatým otcům obraz Rodičky Boží, a i církve sv. nazývá ji v litaniích lauretanských archou úmluvy. A koho by tajna byla veliká podobnost, mezi nimi se vyskytující? Jako archa úmluvy mezi vším nářadím v stánku byla dílem nejdůležitějším a nejskvostnějším, tak jest i Maria mezi všemi tvory, jež na nebi i na zemi přebývají, bytostí nejprzednější a nejkrásnější, převyšujíc je všechny jak důstojností, tak i ctnostmi, jimiž ji Stvořitel ozdobil. — V arše úmluvy uloženy byly desky zákonodárné, hůl nejvyššího kněze Árona a nádoba s mannou. Ale neskončeně více vložil Bůh do lůna Marie Panny, učiniv ji schránkou Toho, jenž nový, dokonalý zákon na svět přinesl, jenž utrpením a smrtí svou nejvyšším knězem se stal, jenž nebeskou mannou, své tělo a krev svou, všem těm

poskytuje, kdož lačni jsou, a tímto nebeským chlebem před smrtí je chrání a k věčnému životu dopomáhá. — Veliké zázraky konal Bůh před tváří národa vyvoleného skrz archu úmluvy. Před ní ustoupily vody Jordanské, tak že Israelité suchou nohou na druhou stranu přešli, před ní sřítily se hradby města Jericha, a Israelitům otevřena cesta do země zaslíbené, majíce u sebe archu úmluvy mohli Israelité očekávati, že nad nepřítelem skvělého dobudou vítězství. A což máme říci o zázracích, které Hospodin konal a posud koná skrze Marii, tuto archu nového zákona? Ó je-li Maria s tebou, ustoupí zajisté proudy vášní a náruživostí, které tebe pohltnou a v záhubu strhnouti hrozí. je-li Maria s tebou, snadno zboříš hradby hříchu, zabraňující tobě cestu do vlasti nebeské, u přítomnosti Marie zvítězíš dojista nad nepřítelem spasení svého. „Padlo Jericho“ praví sv. Bernard, „a Filištinští poraženi jsou před archou úmluvy. Když Maria, archa úmluvy nového zákona povýšena byla za královnu nebeskou, zlomena a zničena jest moc pekla nad lidmi.“ — Ale jako archa úmluvy byla zárukou vítězství a zdrojem požehnání národu vyvolenému, jenž s úctou a důvěrou k ní pohlížel, tak ukázala se býti pramenem záhuby a neštěstí těm, kdož, nedbajíce její posvátnosti, rukou neuctivou jí se dotekli, ano jenom bez ucti-

vosti na ni pohledli. Důkaz toho podávají Filištinští a Bethsamitští. (1. Král. 6.) I Maria jest zdrojem milosti těm, kdož pravou úctu jí vzdávají a s důvěrou v potřebách svých k ní se obracejí. Běda však tomu, kdo zapomíná na úctu, kterou Marii, jako Matce Boží, jest povinen, kdo nechtěje uznávati její důstojnost a zásluhy její, jako o obyčejné ženě o ní smýšlí a mluví, o mocnou její přímlovu u Boha nedbá! Jako láska a úcta k Marii jistým jsou znamením vyvolení a spásy, tak naopak neuctivost, nešetrnost, nebo do konce nenávisť k Rodičce Boží neklamnou jsou známkou záhuby věčné.

Převeliký zármutek zmocnil se lidu Israelského, když archa úmluvy vzata byla od Filištinských. Heli, slyše to, upadl a skončil, a manželka syna jeho po nešťastné zprávě té napadena byvší náhlými bolestmi zemřela. Ó jaká to bolest, jaký to zármutek, kdyby nám odňata byla Maria. S ní by odstoupilo od nás všechno štěstí a požehnání Boží, bez ní bychom vydáni byli útokům krutého nepřítele, jsouce zbaveni mocné její podpory brzy bychom sklesli pod ranami na nás dorážejícími. Ale Bohu díky, že na nás samých závisí, má-li nám Maria býti zachována čili nic. Ona od nikoho neodchází, kdo dříve sám jí se nespustil, ona ani hříšníka nepouští, pokud jen trochu naděje jest, že

se dá na pokání. Nezbavujme se tedy svévolně této mocné archy úmluvy, tohoto zdroje milostí Božích. Pohlížejme k ní s láskyplnou úctou a s pevnou důvěrou, nezapuzujme jí hříšným životem, pak zajisté zůstane vždy věrnou naší průvodkyní a společnící na pouti vezdejší a mocnou naší pomocnicí v boji s nepřáteli spásy naší. Amen.

XV.

Rouno Gedeonovo.

(Soud. kap. 6.)

Israelité rozhněvali Hospodina mnohými nepravostmi, a proto vydal je v ruce Madianských. Po sedm let utiskovali je tito krutí nepřátelé, tu teprv vzpomněli sobě Israelité na Hospodina a volali k Němu úpěnlivě o pomoc. Té došlo se jim skrze Gedeona, syna Joasova, kterého byl Hospodin k tomu sobě vyvolil. Aby však tím větší jistoty nabyl, že rukou jeho vysvobozen býti má národ židovský od nepřítelů, žádal Gedeon znamení od Hospodina řka: „Jest-liže vysvobodíš skrze ruku mou Israele, jakož jsi mluvil, položím toto rouno vlny na humně: bude li rosa toliko na rouně, a na vsí zemi sucho, věděti budu, že vysvobodíš skrze ruku mou Israele, jakož jsi mluvil.“ I stalo se tak.

„A v noci vstav a vyžďav rouno, nádobu rosou naplnil.“ Takto nabyv plné jistoty, že Pán s ním jest, udeřil Gedeon s malým hloučkem vojínů srdnatě na nepřítel a úplně nad ním zvítězil.

Jako Gedeon před vysvobozením Israel-ských prosil Hospodina, by rosou zvlažil rouno jeho, tak volali zbožní otcové před příchodem Spasitelovým: Rosu dejte nebesa s hůry! (Isaiaš 45, 8.) A Bůh vyslyšel vroucí přání jejich, jako byl vyslyšel prosbu Gedeonovu. I seslal rosu svou, jednorozeného Syna svého, na rouno, totiž do panenského lůna Marie, z níž se narodil, jak sama církev sv. vykládá volajíc: „Když způsobem nevypravitelným z panny jsi se narodil, tehďáž naplnila se písma: Jako déšť sestoupil jsi na rouno, bys spaseno učinil pokolení lidské.“ — Jediné rouno Gedeonovo svlačeno bylo rosou, ana ostatní země zůstala suchá. Tak jediná Maria odůstojněna byla počítí v životě svém Spasitele světa, jen ona naplněna jest milostí, ano veškero ostatní pokolení lidské této rosy nebeské zbaveno jsouc v nemilosti Boží prahnulo a hynulo. „V tom,“ praví sv. Bernard, „poznáváme velebení hodný úmysl moudrosti a dobroty Boha svého, jenž jako rosou naplnil rouno, prve než jedinou krůpěj vylil na ostatní zem, právě tak nejprve ve svaté panně celou cenu vykoupení našeho

uzavřel. — Rouno Gedeonovo svlaženo takovým množstvím rosy, že voda z něho vyždímaná celou nádobu naplnila. Jak významný to obraz náplně oné milosti, již obdařena byla matka Boží! Bůh vložil v duši Marie Panny nejhojnější míru milostí a darů svých, jak již anděl naznačil nazýváje ji milostiplnou. Nižádnému tvoru nedostalo se tolik milostí jako Marii, jako žádný tvor nemůže se honositi takovou důstojností, nemůže vykázati se tolika ctnostmi jako Maria. — Znamení, které byl obdržel Gedeon, bylo mu zárukou vysvobození Israele. Naň úplně spoléhaje ponechal sobě toliko 300 mužů; s tímto nepatrným hloučkem udeřil pln zmužilosti na nepřítele a vítězně jej zahnal. I vtělení Syna Božího v lůně Marie Panny bylo veškerému pokolení lidskému znamením, že přestane kruté otroctví, v kterémž člověčenstvo doposud úpělo, že blíží se hodina spásy, kdy pomine vláda pekelného nepřítele, kdy přetrženy budou vazby hříchu veškerou duši bolestně svírající.

Pohlížejme i my s důvěrou k zázračnému znamení tomuto, rozvažujme sobě často vtělení Syna Božího v lůně panenské matky Jeho! Zajisté spasitelná jest upomínka tato! Toho přeje sobě církev sv., vybízejíc nás třikráte za den hlasem zvonku, abychom toto tajemství zbožně rozjíмали, jemu v hlu-

boké pokoře se klaněli, k němu plni důvěry a naděje vzhlíželi. Není-liž ono zárukou našeho spasení? Či nevtělil se Syn Boží jedině proto v životě Marie Panny, aby pravdu věčnou nám zvěstovati, za nás trpěti a umříti a tak od záhuby věčné nás vysvoboditi mohl? A proto v krutém tom boji, který zde proti nepříteli duší svých vésti musíme, nepřestávejme pokládati Marii s vtěleným Synem jejím za neklamné znamení, že bojující statečně proti nepříteli spasení svého samého Boha máme po pravici své, že tedy majíce takového spomocníka nepodleháme, ale skvělého dobojujeme se vítězství. Amen.

XVI.

Trůn Šalomounův.

(3. Král. 10.)

Svatá písmata mnoho nám vypravují o slávě a bohatství krále Šalomouna. Když panovník tento nastoupil na trůn otce svého Davida, slíbil mu Hospodin, že začkoli žádati bude, dá jemu. I žádal Šalomoun za moudrost, by řádně vládnouti mohl lidu svému. Tato žádost Šalomounova velmi se zalíbila Hospodinu, i dal mu netoliko moudrost, o kterou prosil, ale přidal k ní i bohatství a slávu, „tak že žádného nebylo mu rovného mezi

králi "po všecky předešlé dny." Mezi drahocennými a vzácnými předměty, které sobě Šalomoun k označení své královské důstojnosti zhotoviti dal, zasluhuje zvláštní pozornost trůn jeho. Písmo svaté píše o tom takto: „Udělal také král Šalomoun trůn z kostí slonových veliký, a obložil jej zlatem stkvoucím velmi, kterýž měl šest stupňů . . . . a vrch trůnu okrouhlý byl na straně zadní: a dvě ruce s obou stran držící stolicí . . . , a dvanácte lvíčků stojících na obou stupních s obou stran: nebylo takové dílo uděláno v nižádném království.“

Uvážíme-li jednak účel trůnu, jednak látky, z nichž zhotoven byl i zvláštní jeho tvar, přisvědčíme zajisté svatým otcům. spatřujícím v tomto trůně významný obraz Marie Panny, této stolice moudrosti, jak ji církev v lauretanských litaniích nazývá. Šalomoun zbudoval sobě trůn, aby na něm jako panovník zasedal, a tak stvořil sobě král nebeský Marii, aby spočinul v mateřském lůně jejím. „Maria stvořena jest,“ praví sv. Bernard, „jediné k tomu účelu, aby byla matkou Syna Božího,“ což i církevní sněm basilejský těmiže skoro slovy vyjadřuje. — Sv. Petr damianský, jenž ve zvláštním pojednání dokazuje, že onen skvostný trůn Šalomounův byl obrazem matky Páně, pronáší se takto: „Šalomoun zbudoval trůn svůj z kostí slo-

nových a právě bělost i pevnost kosti slonové zobrazuje nám nejdokonaleji nevinnost a čistotu, jakož i statečnost blahoslavené Panny, ctnosti to, pro něž odůstojněna byla státi se matkou Spasitele světa. — Zlato, jímž Šalomoun obložil trůn svůj, odnáší se ku bohatství milostí, jimiž Maria ozdobena byla, oněch pak šest stupňů, po nichž ku trůnu se stoupalo, naznačuje šest ctností, pro kteréž Maria zvláště vyvýšena byla. Ctnosti tyto jsou: její horlivost, s kterou věci nebeské na mysli uvažovala, její skromnost v řečech, její spravedlnost v jednání, láska k Bohu a k bližnímu, opovrhování světem a sebou samou, konečně její vytrvalost v dobrých skutcích. — Dvanácte lvů po obou stranách stupňů zobrazuje nám 12 apoštolů, kteří k Marii pohlížíjí a uvažující rekovné ctnosti její, slastí oplývají. — Dvě ruce s obou stran trůnu poukazují k dvojímu způsobu života, jímž Bohu sloužiti můžeme, ku zbožnému rozjímání a činné práci, což Maria tak přepodivně spojovati dovedla, že o ní říci se mohlo, že nejlepší stránku vyvolila. — A jako svatý spisovatel popis svůj uzavírá slovy, že nebylo takové dílo uděláno v nižádném království, tu právem mnohem větším může se říci o Marii, tomto trůnu Šalomounově, že nikdy nebylo slýcháno, aby některý tvor tolika milostmi

byl od Boha vyznamenán, tolika ctnostmi se stkvěl jako Maria. Vším právem tedy tvrditi může sv. Epifanius, že matka Boží Maria úžasem naplňuje i samé kůry andělské, neboť všichni andělé, Cherubíni i Serafíni žasnuli svatou hrůzou, vidouce, kterak dcera z lidského pošlá pokolení stala se nebem a trůnem Božím, kterak Ten, jenž bez počátku jest, trůn nebeský opustil a v panském lůně jejím se usadil.

Jest li že s podivením pohlíželi všichni na trůn Šalomounův, jakým podivením bude uchvácen ten, kdo bedlivě na mysli uvažuje všechnu tu krásu, nádheru a důstojnost matky Kristovy? Ó rozjímejme sobě často nevyrovnanou leposť a velebnost tohoto trůnu Božího, představujme sobě ctnosti této podivuhodné Panny a snažme se ctnostným životem podobnými se státi jí, aby i v nás své zalíbení našel a v srdci našem s milostí svou spočíval Pán a Král náš Ježíš Kristus. Amen.

XVII.

Oblak Eliášův.

(3. Král. 18.)

Národ židovský nejednou zpronevěřil se Hospodinu Bohu svému odpadnuv od něho a přidržev se bohů rukou lidskou utvo-

řených, ale málo kdy dostoupila převrácenost jeho výše takové, jako za panování bezbožného krále Achaba. Král tento pojav za manželku neméně bezbožnou Jezabelu, nespokojil se pouze zlatými telaty, kterým již od času Jeroboamových zaslepení Israelité v městech Bethelu a Danu božskou poctu prokazovali, on v bezbožnosti své vystavěl i v hlavním městě Samaří chrám pohanskému bohu Bálu. Zaslepený lid následoval v modloslužbě krále svého. Ale zasloužený trest Boží dostavil se záhy. Tři léta a šest měsíců neobjevil se ani obláček v království israelském; země jindy tak úrodná podobala se poušti, hlad vládnul po vsí zemi svým žezlem ukrutným. Po mnohých svízelných přišel konečně zubožený lid k poznání své nepravosti. A Hospodin, jenž nechce záhubě hříšníka, ale aby se obrátil a živ byl, smiloval se nad nimi. K rozkazu jeho povolal prorok Eliáš Achaba a lid israelský na horu Karmél a tam zázračným zjevem ukázal jim trestuhodnou převrácenost jejich, že zanedbávajíce Boha pravého ničemným modlám sloužili. A lid, poznav moc a slávu Hospodinovu, kajicně se k němu obrátil. Za to slíbil jim Eliáš, že toužebně očekávaný déšť se dostaví. „I vstoupil na vrch Karmélu a skloniv se k zemi, položil tvář svou mezi kolena svá a řekl služebníku svému: Vstup a pohleď

proti moři. Který, když vstoupil a pohleděl řekl: Nic není. I opět řekl jemu: Jdi a navrať se po sedmkrát. Když pak po sedmé šel, aj, obláček malý jako šlepěje člověka vystupoval z moře. A po malé chvíli, hle, nebesa zamračila se a přišel oblak a vítr, a byl déšť veliký.“

Kdož nevidí v oblaku tomto významný obraz života a působení Marie Panny? Mezi tím co Eliáš s hlavou k zemi skloněnou se modlil a služebník jeho dychtivě k obzoru prohlédal, objevil se obláček malý jako šlepěje člověka. Tak objevila se Maria, když spravedliví tohoto světa sevření bídou a strastí duchovní, toužebně a vroucně volali k Hospodinu: „Rosu dejte nebesa s hůry,“ ale první její se objevení bylo tak nepatrné, jako objevení se malého obláčku. Nepatrná zajisté byla ta krajina galilejská, v níž přebývali rodiče její, skrovné to městečko Nazaret, v němž světlo Boží spatřila a ona sama jak nepatrná, skromná, chudičká a ponížená jeví se nám! Ale Bůh, jenž pokorným toliko dává milost svou, shlédl na ponížení děvky své, a poněvadž pokorou svou pod všechny se snížila, proto i nade všechny tvory vyvýšena jest. Jako malý obláček v krátké chvíli stal se mračnem, celý obzor nebeský pokrývajícím, tak dostalo se této chudičké, skromné, ponížené panně vyznamenání, ja-

kého posud nebylo, aniž bude: ona stala se matkou Boží. Tak vyplnilo se na této skromné dívce, co napsal sv. Pavel (Kor. 1, 27. 28.), že „to co jest u světa bláznivé vyvolil Bůh, aby zahanbil moudré, a co jest u světa mdlé, vyvolil Bůh, aby zahanbil silné a neurozené světa a potupené vyvolil Bůh a to co není, aby to co jest zkazil.“ — Pozorujme ještě jednu podobnost mezi oblakem Eliášovým a Marií. Oblak ten utvořil se sice z hořkých vod mořských, ale přece zůstal prost vší hořkosti a trpkosti, vydávaje vodu sladkou a příjemnou. A tak i Maria, ač posla z člověčenstva proniknutého hořkostí bludu a nepravosti, přece sama jsouc milosti plna netoliko této hořkosti nezakusila, ale i v lůně svém chovala a vydala světu Toho, jenž oblažil celou zem přesladkými prameny milostí svých. — Jak vítaný byl ten déšť, který z oblaku prve tak nepatrného na vyprahlou zemi se vyléval! Jak oživila pole, jak okřály zahrady a vinice a veškerá příroda dlouho trvajícím suchem umořená! Jak vděčně pohlížel asi každý k oblaku, jenž s hojným deštěm zároveň skýtal i naději v lepší budoucnost! Ale vše to jest slabým pouze obrazem oné vděčnosti, s jakou pohlíželi k Marii Panně všichni ti, kdož jedině v zaslíbeného Mesiáše kladli veškerou naději svou, jakou radostí

naplnění byli, když požehnaná tato žena vydala člověčenstvu Spasitele a s ním nový blaženější život přinesla na svět!

V litaniích lauretanských nazývá se Maria příčinou naší radosti, a církev svatá volá: „Narození tvé, Panno a Matko Boží, radost zvěštovalo veškerému světu, neboť z tebe vyšlo slunce spravedlnosti, Kristus, Bůh náš, jenž zrušiv zlořečení přinesl požehnání a zničiv smrt obdařil nás životem věčným.“ — Ano, pokud nebylo Marie, strádalo pokolení lidské suchem nemilosti Boží a zbaveno jsouc potravy duchovní, pravého náboženství a milosti Boží, potácelo se jako ubožák hladem zmořený. Teprv příchodem Marie na tento svět vrátila se blahá naděje v srdce lidská, a když potom v době ustanovené z lůna jejího vyšel Spasitel světa, když svým učním, utrpením a smrtí svou vylil milosti své na člověčenstvo, tu naplnění požehnáním neskončeným všichni ti, kdož přístupni byli blahodárnému působení jeho. Ó neustávejme vzdávati vroucí díky Bohu svému, že smíloval se nad zuboženým lidem svým a v Marii poslal toho, jenž rosou milosti své k novému životu nás probudil! Pohlížejte však s vděčností i k Marii Panně, pohlížejte k ní zvláště v dobách, když vadne a schne srdce naše, aby se opět objevila a novými proudy mi-

losti Boží zavlážíla nás, abychom hojně ovoce všelikých ctností vydávali k životu věčnému. Amen.

XVIII.

Ráj, studnice, strom života, sloup oblakový a ohnivý, slitovnice, zavřená brána Ezechielova.

(I. Mojž. 2., 2. Mojž. 13., 25., Ezech. 44).

V předcházejících rozjímáních seznámili jsme se s rozličnými předměty starého zákona, v nichž svatí otcové ba i sama církev svatá spatřují obraz blahoslavené Panny a Matky Boží Marie. Každý z těchto obrazů líčil nám některé přednosti a ctnosti této podivuhodné ženy, pobádaje k úctě, lásce a důvěře k ní a vyzýváje k následování ctností jejích. Obrazy posud uvedenými není však látka tato ještě vyčerpána. Svatí otcové, čím vroucnější láskou a úctou k Marii Panně byli proniknuti, tím neunavněji vyhledávali předměty v starém zákoně, v jejichžto tajuplném významu jevila by se nějaká podobnost s Marií Pannou, snažíce se takto věřící tím více utvrditi v přesvědčení, že Maria v starém zákoně předobrazována byla. K doplnění předešlých rozjímání uvedeny budtež ještě některé takové věci dle mínění svatých otců k Marii Panně se odnášející.

Nejčastěji představovali si sv. otcové Marii Pannu v onom ráji rozkoše, o němž v 1. knize Mojžíšově (kap. 2.) zmínka se činí. V ráji tom, v němž Hospodin postavil prvního člověka, nebylo nic vadného a nedostatečného, ráj ten přinášel nejlepší ovoce. Z obou těchto příčin podává se nám tuto obraz Marie, kteráž netoliko byla beze vší poškrvny, ale i mimo krásné ovoce ctností svých v synu svém veškerý svět tím nejlepším, nejdokonalejším ovocem obdařila. Svatý Efrem nazývá ji „rájem nejsvětějším,“ sv. Proklus „rájem kvetoucím a nevadnoucím,“ svatý Basilius „neporušeným rájem čistoty“ a sv. Jan Damascenský volá k ní takto: „Ó země nezasetá, kterážto jsi vydala nebeské ovoce! Ó Panno, která jsi Adamovi ráj otevřela, ano která jsi nad ráj slavnější! Nebo ráj měl vzdělavatele svého Boha, ale tys samého Boha dle těla vydala!“ — V téže kapitole čteme o studnici, „která vystupovala ze země svažujíc všecken svrcek země.“ O této studnici pronáší se sv. Albert Veliký: „Studnice ta jest Maria, která vystoupila na nebesa ze země bídy a temností svažujíc milostí, odpuštěním a slávou všecken povrch země;“ a sv. Efrem nazývá Marii studnicí milosti a nesmrtelnosti.“ — Týž sv. otec přirovnává Marii k onomu stromu života, jež Hospodin uprostřed ráje postavil, a praví,

že „ona jest stromem, jenž vydal ovoce nejkrásnější a nejlahodnější!“ A sv. Bernardin praví: „Strom uprostřed země jest Maria uprostřed všeho tvorstva. Z jejího požehnaného plodu berou všichni, nebe a země, andělé a lidé, spravedliví a hříšníci.“ — Ovoce stromu života v ráji mělo ty, kdož ho požívali, chrániti před smrtí. Plod života Marie Panny, Ježíš Kristus, před smrtí věčnou chrání všechny ty, kdož věří v něho a hodně požívají ho v svátosti nejsvětější. — V druhé knize Mojžíšově (13, 21.) vypravuje se, že Hospodin předcházel Israelity z Egypta táhnoucí ve dne v sloupu oblakovém, v noci pak v sloupu ohnivém. Sloupové tyto byli vůdci jeho dnem i nocí. K obojímu tomu sloupu přirovnává Marii Pannu sv. Bonaventura. Podobna sloupu oblakovému chrání nás před hněvem Božím a před zářem pokušení ďábelského, jako sloup ohnivý svítí nám svým příkladem a září svým milosrdenstvím v noci tohoto života. — Archu úmluvy, o níž již dříve byla řeč, pokrývala slitovnice ze zlata nejčistšího, odkud Hospodin dával rozkazy a mluvil lidu svému. Jistý na slovo vzatý spisovatel církevní*) praví, že Maria jest trůnem milosti, z něhož Pán k lidem mluví a jim odpuštění, milost a všechny

---

*) Pacciuch. Exc. 20. u. Liguori.

poklady udílí. „Veškerá dobra,“ volá blaho-slavený Jordán „veškerá pomoc, veškeré mi-losti, kterých lidé účastni se stávají a až do konce světa účastni budou, přijali skrze Marii a budou skrze Marii přijímati.“ — Ku konci uvedeno budiž vidění Ezechielovo, kteréž nám prorok takto líčí: (44.) „Obrátil mne Hospodin na cestu brány svatyně zevnější, která hleděla na východ, a ta byla zavřena. I řekl Hospodin ke mně: Brána tato zavřena bude: nebudeť otvírána, a muž nepůjde skrze ni: nebo Hospodin Bůh israel-ský všel skrze ni.“ Kdo jest tato zevnější k východu hledící brána, kterouž viděl pro-rok? táže se sv. Ambrož. A na to odpovídá: „Není-liž Maria tato brána skrze niž Vy-kupitel na svět přišel?“ A sv. Jeronym dí: „Maria jest brána východní, vždy zavřena a osvícena, kterouž slunce spravedlnosti a nejvyšší kněz náš vychází a vchází.“

Než co posud pověděno postačíž, aby-chom poznali, s jakou horlivostí a neunav-ností vyhledávali sv. otcové vše, co by v nich i posluchačích jejich úctu a lásku k Rodičce Boží rozhojnilo. Vše co v starém zákoně bylo důležitého, krásného a Bohu.nejbližšího přivádějí ve spojení s Marií Pannou. Oni ji jmenují rájem rozkoše, městem Božím, do-mem moudrosti, stánkem Božím, ložem ženi-chovým, knihou velikou, novou a zapečetěnou,

vrchem Božím, středem země, pramenem zahrad a studnicí vod živých, pramenem světla, nebem Hospodinových, stánkem Božím, stánkem svého Stvořitele, chrámem Páně, svatyní Ducha Svatého, stolem chlebů posvátných, archou svědectví, archou úmluvy, bránou nebeskou. Zdaliž nezahanbuje nás tato něžná a nadšená chvála, kterou tito sv. otcové k Marii Panně oplývali? Kéž bychom probrali se z netečnosti a vlažnosti své k Matce Boží, a přidružili se k zástupům těchto mužů svatostí a učeností proslulých, aby chvalozpěvy naše spojené s chvalozpěvy jejich tím jistěji pronikly k trůnu jejímu a zabezpečily nám mocnou přímluvu její u krále nebeského. Amen.

Maria Panna

předobrazena

ženami starozákonními, z nichž jmenují se:

Eva, Sara, Rebeka, Rachel, Maria, sestra Mojžíšova, Ruth, Anna, matka Samuelova, Abigail, Betsabe, Judith, Esther, matka machabejská.

XIX.

E v a.

Mezi ženami starého zákona, které otcové církevní ve svých spisech a v duchovních řečech s Marií Pannou ve spojení uvádějí,

objevuje se nejčastěji pramatka naše Eva. Pravda sice, že svatí učitelé, mluvící o Evě, na ni spíše jako na protivu Marie Panny pohlížejí, nicméně však naskytuje se při důkladnějším pozorování tolik podobností mezi oběma, že vším právem v Evě spatřovati můžeme obraz Marie, oné ženy, která, jak Hospodin Evě předpověděl, potříti měla hlavu hadovu. Pominouce dary a přednosti, jimiž Hospodin Evu při stvoření jejím obmyslil, a které nám nejdokonalejší obraz krásy a spanilosti Marie Panny předvádějí, pozastavme se u zvláštního způsobu, kterým Eva stvořena byla. Dle vypravování Mojžíšova (Gen. 2.), „pustil Hospodin Bůh sen na Adama, a když usnul, vyňal jedno z jeho žeber a vyplnil tělem místo jeho. I vzdělal Bůh ze žebra, kteréž vyňal z Adama, ženu a přivedl ji k Adamovi.“

Žebro vzaté z boku Adamova bylo takměř základem, pramenem života Evy, manželky Adamovy. A tak utvořil i Hospodin z pramene milosti, jenž vytrysknul z otevřeného boku umírajícího Spasitele, druhého to Adama, Evu novozákonní, Marii Pannu, obdařiv ji v neposkvrněném početí životem nadpřirozeným. Ony zajisté dary a milosti, jimiž Maria již v prvním okamžiku života svého byla ozdobena, obdržela jediné vzhledem k neskončeným zásluhám, kterých Je-

žíš Kristus svým utrpením a smrtí na kříži vydobyl. „Nedivme se,“ praví sv. Ambrož, „že Pán, chtěje spasiti svět, působení své u Marie počal, aby ta, skrze kterou spása připravena byla, nejprvnější ze všech ze syna svého vážila ovoce spasení.“ — Žena stvořená ze žebra Adamova nazvána jest Evou, t. j. mateří všech živých (1. Mojž. 3, 20.). Ona měla býti manželkou, družkou a pomocnicí muže, ve spojení s mužem svým měla tvory jim podobnými zalidňovati zemi. Může-li býti dokonalejšího obrazu, jímž by vyjádřiti se dal úkol a povolání Marie Panny vzhledem k člověčenstvu? Zdaliž neměla i ona ve spojení s božským synem svým státi se matkou života veškerému pokolení lidskému? Touto matkou všech živých stala se počavši a porodivši Ježíše Krista. Nebyla by ho však počala a porodila, kdyby nebyla uvěřila slovům posla nebeského. Teprve vírou v slovo Boží možným učinila početí syna Božího, tím umožnila i duchovní život náš. Pro tuto víru všemu pokolení lidskému tak spásonosnou velebila ji Alžběta řkouc: „Blahoslavená jsi, žes uvěřila“ (Luk. 1, 45.). A této víry v neklamné slovo Boží nespustila se Maria nikdy v životě svém, víru tuto zachovala i v takových dobách, kdy by každý jiný byl upadl v pochybnost. Krásně líčí víru její sv. Alfons z Liguori,

an dí: „Maria viděla Syna svého v Betlémě chlěvě a přece věřila, že On jest Stvořitelem nebe i země. Viděla jej utíkajícího před Herodesem a přece nepochybovala, že jest Králem králů. Viděla, kterak se narodil, a přece věřila, že jest od věčnosti. Viděla jej chudého, pokrmu a nápoje potřebného, a měla ho přece za Pána veškerého světa. Viděla ho na slámě a klaní se jemu jako Bohu všemohoucímu. Neslyšela ho mluvit a přece ho ctila jako neskončenou moudrost. Viděla jej plačícího a přece věřila, že jest rozkoší nebes. Maria viděla, kterak její Ježíš pohaněn na kříži zemřel, a ač se víra ostatních viklala, zůstala Maria pevně přesvědčena, že jest to On, její Bůh.“ „O té statečné víry spočívající na skálopevném základě pokory,“ volá sv. Vavřinec Justiniani.

I nám nutně potřebí jest víry, má-li nadpřirozený život, k němuž Maria vírou svou základ položila, státi se údělem naším. Kristus výslovně život věčný slibuje těm, kdož uvěří v něj, jako uvěřila v něj Maria, prve než ho počala. „Kdo věří ve mne,“ praví u sv. Jana (6, 47.), „má život věčný.“ A na jiném místě (Jan 6., 40.) dí: „Tato jest vůle Otce mého, kterýž mne poslal, aby každý, kdo vidí Syna a věří v něj, měl život věčný.“ Snažme se, abychom Marii tuto matku všech živých, t. j. pravověřících, na-

zývati mohli matkou svou. Jako ona Krista přijala, přijímejme ho i my pevnou vírou v něj. „Víra li v nás, Kristus v nás,“ praví sv. Augustin. Pečujme však i o to, aby víra naše byla tak pevná, stálá a živá, jako byla víra Marie Panny, která víru netoliko v srdci chovala, ale dle ní i živa byla. Ukažme se býti zdárnými dítkami této druhé Evy Marie, abychom nezemřeli, ale jednou vešli do života věčného. Amen.

XX.

S a r a.

V životě a osudech svatých tří patriarchů Abrahama, Isáka a Jakoba, naskytuje se tolik podobností s životem a osudy našeho Spasitele Ježíše Krista, že jak od církve svaté tak i od otců církevních za obraz jeho považováni byli. Podobně podávají nám i manželky jejich obraz osudů a ctností blahoslavené Panny a matky Boží Marie. Pozastavme se nejprve u Sary, manželky Abrahamovy. Žena tato, kteráž teprv v pokročilém věku svým zvláštním působením Božím syna zaslíbení počala a porodila, stala se takto obrazem zázračného mateřství Marie Panny. Bůh řekl k Abrahamovi: „Sara, manželka tvá, porodí tobě syna a nazveš jméno jeho

Isák, a ustanovím jemu smlouvu svou za úmluvu věčnou a semeni jeho po něm“ (1. Mojž. 17, 19.). K Josefovi pak pravil anděl: „Maria, manželka tvá, porodí syna a nazveš jméno jeho Ježíš, onť zajisté vysvobodí lid svůj od hříchů jejich“ (Mat. 1, 21.). Jako Saře, tak dostalo se i Marii zvláštního zaslíbení; Sara stala se matkou syna, z něhož vzejíti měl Messiáš, Maria tohoto Messiáše porodila. — Sara, uslyševši zaslíbení Hospodinovo, tázala se uvažujíc veliký svůj věk: „Zdaliž opravdu rodití budu, jsouc tak stará?“ A co jí praví Hospodin? „Zdaliž jest Bohu co nesnadného?“ Jest nám, jako bychom slyšeli Marii namítající andělu, když jí byl poselství nebeské přednesl: „Kterak se to stane, poněvadž muže nepoznávám?“ a jako bychom slyšeli anděla odpovídajícího: „Nebude nemožné u Boha nižádné slovo.“ — Sara byla té doby, když jí dáno zaslíbení od Hospodina, věku tak pokročilého, že zdá se nám, jakoby mateřství její v odporu se nalézalo se stanoveným řádem přírody; ale přes to všechno přec obdařena byla synem. Zdaliž pak nezdá se odporovati řádu mravní dokonalosti, aby žena, z hříšného pokolení lidského poslá, toho nejsvětějšího porodila? Avšak u Boha není nic nemožného. Dle vůle Boží stala se Sara v 90. roku věku svého matkou, aby

tím snáze pochopiti mohl každý, že možná bylo Bohu učiniti Marii matkou, ačkoli muže nepoznávala. — Podivením zajisté naplnění jsou všichni, kdož znajíce věkem sešlou Saru svědky byli mateřství jejího. Avšak úžasem mnohem větším naplniti musí zázrak, jenž stal se s Marií, která nepozbyvši panenství svého působením Ducha svatého počala a porodila. Neníliž ona vším právem matkou předivnou? Sv. Cyrill uvažuje na mysli tento zázrak, volá v zanícení: „Matka panenská jest zázrak tak nepochopitelný, že již při pouhém naň pomýšlení úžasem takorůzka smyslů pozbývám.“ Podobně praví sv. Bernardin: „Aby žena počala a porodila Boha, jest a byl zázrak; byloť potřebno, aby žena vyvýšena byla jakousi neskončeností, dokonalostí a milostí k nějaké rovnosti božské, kteréžto rovnosti nižádný tvor nezakusil; a protož, jakž věřím, nemohl ku této nevystižitelné hloubce všech darů Ducha svatého, jež sestoupily do blahoslavené Panny v hodinu jejího početí, nižádný rozum lidský ani andělský dospěti, aby ji vyzkoumal.“

I my nezkoumejme o tom, co jest a zůstane zázrakem nepochopitelným našemu omezenému rozumu, ale raději v hluboké pokoře klanějme se nevyzpytatelným radám Boha svého, který chtěje nám ukázati nevyrovnanou důstojnost a velebnost Marie

Panny způsobem ne obyčejným, ale zázračným v životě jejím se vtělil, aby dle zaslíbení daného praotcům požehnání přinesl veškerému člověčenstvu. Amen.

XXI.

Rebeka.

Když Isák, syn Abrahamův, dospěl v muže, staral se otec jeho, by mu opatřil manželku ctnostnou a bohabojnou. Ale kolkoem bydleli sami pohané, a protož umínil poslati věrného sluhu svého Eliezera do země otců svých, aby mezi těmito ctiteli pravého Boha manželku synu jeho vyhledal. Eliezer vydal se na cestu a přišel jednoho dne do města Haran v Mesopotamii, odkud Abraham pocházel. Byl si úplně vědom důležitého úkolu mu svěřeného ale i vlastní nedostatečnosti své a proto obrátil se k Hospodinu s prosbou, by On volbu jeho řídil. Stojí u studnice z večera, kdy ženy vody vážit přicházívaly, prosil takto Hospodina: Nechať dívka, kteréž já dím: Nachyl vědérce svého, ať se napiji, a která odpoví: Pij, ano i velbloudům tvým dám nápoj, nechť ta jest, kterou jsi připravil služebníku svému Isákovi.“ A ještě v sobě slov nedokončil, a hle, Rebeka vycházela, dcera Batuele, mající vědérce na rameni

svém: dívka příliš krásná a spanilá a od muže nepoznaná. Naváživši vody, chtěla zase odejít. Ale Eliezer běžel proti ní a řekl: „Dej mi pít maličko vody z věderce svého.“ Kteráž odpověděla: „Pij pane můj.“ A když se napil, přidala: „Ano i velbloudům tvým navážím vody.“ Poznal tedy Eliezer, že tato dívka určena jest od Hospodina za manželku Isákovi; a vyjednav vše s otcem jejím, přivedl ji do domu Abrahamova. O této ženě, která Isákovi dva syny, Esaua a Jakoba porodila, dovídáme se z písma svatého, že tehdy, když Isák požehnati chtěl prvorozenci svému, přiměla Jakoba, aby vzal na sebe roucho bratra Esaua, a že ruce jeho kožkami kozelčími obvinula a nahou část hrdla zakryla, aby Isák za staršího Esaua ho měl a požehnání prvorozenému náležející mu udělil.

Pozorujme již, v čem se nám Rebeka jako obraz Marie Panny objevuje. Kdo by pochyboval, že zvláštním řízením Božím Rebeka stala se manželkou Isákovou a matkou Jakobovou? Bůh ji vyvolil za pramatku Mesiašovu netoliko pro její krásu tělesnou, ale mnohem více pro panenskou čistotu její, pro její spanilomyslnost, skromnost, pokoru a lidumilnost. A tak vyvolena i Maria pro svou krásu, kterou zvláště na duši se stkvěla, pro svou pokoru, skromnost a lásku k člověčenstvu za choť Ducha svatého, pro tyto

ctnosti zasloužila státi se matkou Spasitele světa. Zvláště pak byla to láska její k pokolení lidskému, kterou proniknuto býti musilo srdce této budoucí matky Vykupitelovy, láska její musila převyšovati lásku všech ostatních tvorů, poněvadž více než všichni trpěti měla pro spásu lidstva. — Ale i v tom, jak Rebeka počínala sobě vzhledem k synu svému Jakobovi, když šlo o to, aby jemu požehnání otcova se dostalo, významný shledáváme obraz Rodičky Boží. Nechať mluví sv. Bernard vykládající, jak rozuměti se má tomuto tak tajemnému ději. „V těchto kožkách kozelcích,“ praví sv. otec, „poznávám znamení hříchu, poznávám ruku, která nikdy hříchu se nedopustila i hrdlo, kteréž ani jediná zlá myšlenka ze srdce do úst přecházející neposkvrnila. Vím dále, ó požehnaný Spasiteli můj, že tichý jsi a pokorný srdcem, pomazaný olejem radosti přede všemi druhy svými. Čím tedy to jest, že tak drsný jsi a kosmatý jako divoký Esau, jemuž tato odporná postava a toto roucho podivné náleží? Jsou to, Pane můj, kožiny a známky starého hříšníka, jehož podobu jsi na se vzíti ráčil, jakkoli daleký každého skutku hříšného. Nepřistrojila tebe Rebeka, nýbrž Maria pokryla tebe rouchem tímto, bys obdržel požehnání tím stkvělejší, čím více ta, jejímžto jsi synem, svatostí Rebeku převyšuje. Ve vhodné

chvíli vypůjčil jsi sobě roucho naše, poněvadž jsi nám tímto rouchem svaté požehnání vymoci chtěl.“

Velkými díky zavázán byl Jakob matce své, že jejím přičiněním dostalo se mu vzácného požehnání otcovského. Jaké teprv díky sluší vzdávati Marii Panně, která tím, že lidským tělem oděla Syna Božího, vymohla nám požehnání, které až po tuto chvíli nám bylo odepřeno. Ó budme vděčni této přepečlivé, milující matce své!“ Dokazujme ctnostným, bohumilým životem, že na nás marně nebylo vylito ono nevýslovné požehnání, k němuž mateřstvím svým nám dopomohla. Amen.

XXII.

Rachel.

Jakob, obávaje se hněvu Esauova, opustil svou otčinu a odebral se do Mesopotamie k bratru matky své Labanovi. Pobýv u ujce svého nějaký čas, žádal ho, aby mu dceru svou Rachel, dívku krásnou a líbeznou, za manželku dal. Laban slíbil mu ji, bude-li mu za ni sedm let sloužiti. Jakob se spokojil, avšak po uplynutí této doby, uložil mu Laban službu dalších sedmi let, chce-li, aby Rachel stala se manželkou jeho. Z lásky ku krásné a ctnostné dívce Jakob i této pod-

mínce se podvolil, a tak stala se Rachel po čtrnáctileté službě manželkou jeho.

Netoliko neobyčejná spanilost, i některé události a osudy ze života této manželky Jakobovy vedou nás k tomu, abychom v ní spatřovali obraz Rodičky Boží. Hospodin požehnal Labanovi pro Jakoba, zetě jeho, ale i statek Jakobův rostl a množil se očihledě a sice takovou měrou, že Laban a synové jeho závistivě naň pohlížeti počali. Jakob brzy to zpozoroval a byv mimo to vybídnut od Hospodina, aby se vrátil do země otců svých, vzal všecken statek svůj i stáda i čehožkoli v Mesopotamii nabyl a opustil tajně Labana. Odcházejíc vzala s sebou Rachel modly otce svého. Dovědév se Laban, že Jakob odešel a poznáv, že mu vzaty byly modly jeho, jal se Jakoba pronásledovati. A když ho dohonil, skryla rychle Rachel modly pod nastlání velbloudí. Učený jeden spisovatel vykládaje toto zvláštní počínání Rachely takto se pronáší: „Rachel ukryla zlaté modly otce svého pod nastlání velbloudí, ale Maria Panna položila ne zlaté a klamné bōhy, ale samého pravého Boha a člověka Ježíše Krista jako novorozené děťátko ve sprostém chlěvě uprostřed hovádek do jeslí slamou a senem postlaných. Ó předrahá Panno! Což nebylo jiného pohodlnějšího místa, kam bys uložila poklad celého světa? Slyšme, co na to od-

povídá sv. Tomáš z Villanovy: „Maria měla sice dosti síly, aby dítě v rukou svých udržela; ale nebyla by ho do takového místa položila, kdyby nebylo šlo v těchto jeslích o veliké tajemství. Vznešené poučení podává se nám zde; znamenitou zajisté stolicí učitelskou jsou tyto jesle, z nichž mluví ku všem smrtelníkům sama moudrost Boží, z nichž káže sám učitel nebeský! A co mluví, čemu učí? „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem“ (Mat. 11, 29.). — Rachel byla matkou Josefa, který po mnohém utrpení stal se ochrancem a spasitelem netoliko národa egyptského, nýbrž i vlastního otce a bratří svých. Zdaliž nepřipomíná nám Rachel patrně tu, která stala se matkou onoho druhého Josefa, jenž nejenom jeden národ, ale veškeré pokolení lidské před smrtí věčnou zachránil? Druhý syn Rachely byl Benjamin. S velkou bolestí porodila jej a proto nazvala jej „Benoni“ t. j. „syn bolesti mé,“ kdežto otec dal mu jméno „Benjamin,“ což znamená „syn pravice.“ To událo se v Betlémě. Jistý znamenitý vykladač písma svatého (Cornelius a Lapide) praví o této události takto: „Jako Rachel svého Benjamina, tak porodila svatá Panna Krista v Betlémě; porodila jej jako svého „Benoni,“ jako muže bolesti, porodila v největší bídě a chudobě Toho, kteréhož Otec nebeský učinil svým „Benjaminem“

čili „synem pravice.“ (Žalm 109.) Jiní svatí otcové vykládají bolesti Rachely, jimiž při porodu syna svého postížena byla o bolestech Marie Panny, s kterými nás na hoře Kalvarii porodila. Tak praví sv. Albert Veliký: „Blahoslavená Panna Maria porodila dítky své, když spolu se synem svým na duši své muky nejbolestnější trpěla.“ A sv. Antoninus: „Jako Kristus na kříži pně k životu milosti nás zrodil, tak porodila nás i Maria v největších bolestech, jimiž při utrpení Syna svého zachváčena byla.“

Ó nezapomínejme nikdy těch bolestí a muk, jimiž v duši své proniknuta byla Maria při zrození našem k životu věčnému! Nezbavujme se tohoto za cenu takových bolestí nabytého života lehkovážně hříchem smrtelným! Snažme se, abychom byvše jednou syny bolesti Marie, ctnostným životem stali syny pravice, syny Božími. Amen.

XXIII.

Maria, sestra Mojžíšova.

V písmě svatém starého zákona několikráte zmínka se činí o ženě jménem Maria. Byla to sestra Mojžíše a Árona. Sv. Ambrož a sv. Řehoř Nyssenský domnívají se s jinými otcí církevními, že tato Maria zůstala pan-

nou a uvádějí za důvod tohoto tvrzení, že nikde v celém písmě svatém, kdykoli o ní řeč jest, jméno jejího muže se nečte. „Kdyby byla provdána bývala,“ míní sv. Řehoř, „byla by zajisté jako ostatní ženy měla jméno muže svého; poněvadž však povždy jenom sestrou Mojžíše a Árona se nazývá, soudí se z toho, že zůstala svobodnou.“

Netoliko pro jméno své, ale i z té příčiny, že naskýtá se jako ta první v starém zákoně, která panenství zachovala, pokládá se Maria, sestra Mojžíšova, za obraz Marie, této Panny ustavičné. I Maria vyvolila sobě jako ona sestra Mojžíšova stav panenský, ale ona byla první, která poctila jej nerozvížitelnou páskou slibu, jak patrně z odpovědi, kterou dala andělovi na pozdravení jeho. „Kristus vyvolil sobě za matku tu, která Bohu již zaslíbena byla,“ praví sv. Augustin, a sv. Bernard dokládá, že „byla pannou dle těla, pannou dle duše, pannou dle slibu.“ Proto jí pozdravují svatí otcové jako vůdkyni panen a církve svatá dokonce „Pannou panen“ a „Královnou panen“ ji nazývá. Ale panenství Mariino vyznamenáno bylo kromě toho hlubokou pokorou a zážračnou plodností. Nejednou přihází se, že panenství, tato ozdoba duše i těla, chvalorečmi poskvřiti se dává, a že zaslepeno přednostmi svými z marnivosti se vynáší a

• nadýmá. Ale daleka byla taková nedostatečnost Marie Panny. Ona zajisté učinivši slib ustavičného panenství rovněž tak zaslíbila se, že zůstane děvkou a přijavši důstojnost mateřskou, nechtěla odložit poníženost služebnice. Sv. Bernard mluvě o tomto spojení plodnosti a panenství tvrdí, že právě z této příčiny Maria žádného přirovnání nepřipouští, anoť dokázáno jest, že vlastnosti tyto nikdy před ní sloučeny nebyly, právě tak jako po ní nikdy sloučeny nebudou.

Když zázračným působením Božím Egypťané Israelity pronásledující vesměs v moři utopeni byli, a všecken strach, opět odvedenu býti do otroctví egyptského, navždy pominul, zapěl Mojžíš chvalozpěv Hospodinu. S ním zpívala i Maria, a pro nadšenou i prorockou píseň svou uvádí se mezi proroky-němi starého zákona. Ale v této své písni, kterou na poděkování zapěla, poukazovala jenom k onomu chvalozpěvu, jenž nikdy nedozní, chvalozpěvu, jejž zapěla Maria, když vtělení Syna Božího v lůně jejím bylo dokonáno, a počátek vykoupení člověčenstva učiněn. Veliké věci učinil Hospodin vysvobodiv národ vyvolený z otroctví Faraonova, ale neskončeně více učinil vykoupiv celé pokolení lidské z hříchu a záhuby věčné. Touže měrou drahocennější jest i ona píseň, kterou toto veledílo milosrdenství Božího se opě-

vuje, tím chvály- a ctihodnější i ta panenská matka, kteráž Duchem svatým nadšená zapěla velebný „Magnificat.“ Sestru Mojžíšovu prozpěvující chválu Hospodinu, provázely ženy israelské. Připojme se i my k Marii ve velebném zpěvu jejím, srdcem vděčným chválíce Toho, jenž shlédnuv na ponížení dívky své, veliké věci jí učinil. Chvalozpěv náš zaznívej však i té, která, jak dí sv. Jan Zlatoustý, proto Krista v životě svém počala, proto že nade vši přirozenost lidskou panenství zachovala. K ní nechť utíkají se všichni, kdož neposkvrněné chtějí zachovati panenství své, ona zajisté mocnou svojí ochranou vymůže jim, aby nedotknutý zůstal tento poklad duše, krásný, vzácný a věčně trvající. Amen.

XXIV.

R u t h.

V době, když ještě soudcové vládli v zemi israelské, opustil jakýsi Elimelech s manželkou svou Noemi a s dvěma syny město Betlém a odebral se do krajiny moabské, aby tam před hladem se zachránil. Avšak nedlouho potom zemřel, synové pak jeho pojali manželky moabské. z nichž jedna sloula Orfa, druhá pak Ruth. Po desíti letech zemřeli i synové, a zůstaly jediná Noemi

a obě nevěsty její. Dověděvši se, že v zemi židovské hlad pominul, umínila si Noemi, že sama vrátí se do otčiny své. Ale Ruth nikterak nechtěla jí opustiti, přes všechno domlouvání vydala se s ní na cestu do Betléma. odhodlána jsouc sdíleti osud své tchyně. Tato láskyplná oddanost její nezůstala bez odměny; Hospodin netoliko nedal jim hladem zahynouti, on učinil také, že bohatý Booz, potomní praděd Davidův, stal se manželem skromné a dobrosrdečné dívky.

Některé výjevy ze života této ženy upomínají nás tak patrně na Marii Pannu, že zajisté nechybíme prohlašující ji za příkladem svatých otců za obraz Matky Boží. Všimněme si především té skromnosti a pokory, nežnosti a dobrosrdečnosti, kterou Ruth v jednání svém na jevo dává. Vděčně a pokorně přijímá, co jí dobročinnost bohatého Booza uštědřila, nemyslí tak na sebe jako na starou tchyni svou, a proto se zalíbením pohlíží na ni Booz. Tak i Maria pro ctnosti své, zvláště pak pro svou pokoru, nalezla milost u Boha, jak jí anděl zvěstoval. (Luk. 1, 26.) Bůh znal také její lásku k trpícímu člověčenstvu a proto se zalíbením shledl na ni jako na budoucí matku Syna svého, s nímž tolik podstoupiti měla pro blaho světa. — K radě tchyně své ulehla Ruth u nohou Boozových, který ji přikryl pláštěm svým

na znamení, že ji pojmouti chce za manželku. Tak pokryl i Duch sv. Marii pláštěm milosti své, mocí svojí tuto nevěstu svou zastíniv. — Booz dovolil, aby Ruth na poli jeho sbírala klasy, kteříž zůstali po žencích. (Ruth 2, 3.) Sv. Bonaventura o tom poznamenává: „Jako Ruth milost nalezla před tváří Boozovou, tak nalezla i Maria milost před obličejem Hospodinovým, aby sbíratí mohla klasy, které ženci upustili. Ženci jsou dělníci na vinici Páně; missionáři, kazatelé, zpovědníci, kteří svým přičiněním po celý den pro Boha duše sbírají a získati se snaží. Jest tu však nejedna duše zatvrzelá a tvrdošijná, kterouž i oni opouštějí; tyto ode všech opuštěné klasy může toliko zachovati Maria mocnou svojí přímluvou. Nešťastni jsou, nedají-li se ani od Marie sesbíratí, neboť potom navždy jsou ztraceni a padají v záhubu. Ale blaze jim, jestliže zdvihnouti se dají od této dobré matky.“ — „Není hříšníka,“ jak praví zbožný Blossius, „tak zkaženého a v nepravostech zabředlého, jež by Maria opovrhovala a od sebe odháněla. Hledá-li takový nešťastník pomoci u ní, dojista jej smíří s Ježíšem a vymůže mu odpuštění.“ „Proto, ó má přeladká Královno,“ praví sv. Alfons Liguori, „mohl tebe sv. Jan Damašský pozdravovati jako naději zoufajících, proto nazývá tebe sv. Vavřinec Justiniani vším právem nadějí

zločinců, sv. Augustin jediným útočištěm hříšníků, sv. Efrem jistým přístavem pro ty, jichž loď se ztroskotala, a ochranitelkyní těch, kdož zavržení býti mají.“ Proto napomíná sv. Bernard malomyslného, aby si nezoufal a volá s jásotem k této láskyplné Matce: „Ó Královno má, kdo by neskládal v Tebe důvěru, když i zoufající k Tobě se utíkají? Dokonce nepochybuji,“ dokládá tentýž světec, „že kdykoli k Tobě se utíkáme, všeho dosahujeme, čehožkoli sobě přejeme. Nechť tedy v Tebe doufá i ten, o nějž zoufalství se pokouší!“

Nedej Bůh, abychom nepravostmi tou měrou se poskvřnili, že by pomýšlení na množství a velikost jejich k zoufalství nás poháněti mohlo! Avšak i tehdy, kdybys opravdu tak hluboko poklesnul, neopomiň důvěrně vzhlédnouti k Marii! Ona jako Ruth zvláštní pozornost věnuje těm, kdož přes všechno napomínání, přes všechny výstrahy v hříšném životě sobě libují. Dle sv. Bonaventury znamená Ruth tolik co „vidoucí a spěchající.“ „I Maria,“ praví on, „vidouc bídu naši spěchá již, aby nám milosrdenstvím svým přispěla.“ Ve veliké bídě octlul se zajisté ten, kdo zabřednuv v kalu nepravostí o spasení svém pochybovati počíná. Ale tu objevuje se Maria. Vidouc žalostný a bídny stav hříšníka, činí seč jest, aby

z hrozící mu záhuby jej vysvobodila. A proto nepozbývej nikdo důvěry k pomoci Marie Panny, byť i sebe větší břímě hříchu tížilo jej. Ona nenechá nikoho ležeti opuštěna, nýbrž laskavě zvedne jej a odevzdá zachráněný klas do stodoly Hospodáře nebeského. Amen.

XXV.

Anna, matka Samuelova.

V době, když Heli nejvyšším byl knězem v Israeli, žil v zemi židovské muž jménem Elkana s manželkou svou Annou. Ačkoli těšila se úplně lásce manžela svého, byla přece Anna velmi nešťastna, neboť neměla žádných dítek, což, jak známo, u Israelitů za nemalý trest Boží se pokládalo. Mimo to bylo snáseti jí mnohé pohanění od jiných žen, čímž ještě zvýšeno trápení její. Jednoho dne, když s mužem svým dle obyčeje navštívila stánek Hospodinův v Silo, dostoupil zármutek nad neštěstím jejím stupně nejvyššího. V slzách se rozplývajíc obrátila se k Hospodinu s důvěrnou prosbou, aby shlédnul na trápení její a rozpomenul se na ni. A hle, Hospodin neoslyšel jí, neboť, když se vyplnili dnové, porodila syna a nazvala jméno jeho Samuel, protože ho od Hospodina sobě vyžádala. I přinesli po čase

pachole do chrámu a obětovavše oběť, oddali ho Hospodinu. Anna pak na poděkování za to, že Bůh vyslyšel vroucí prosbu její, zapěla chvalozpěv řkouc: „Zplésalo srdce mé v Hospodinu, a povýšena jest síla má v Bohu mém.“

Čtouce tento chvalozpěv zbožné a vděčné Anny domníváme se slyšeti Marii velebicí Hospodina za neskončenou milost, kterou jí prokázal, učiniv ji matkou Spasitele světa. Ale netoliko pro tento chvalozpěv, i v jiném ohledu jest Anna obrazem Marie Panny. Anna stala se zvláštním milosrdenstvím Božím matkou Samuela, jenž všechny tři úřady zjevení v sobě spojoval a tím úplněji než kterákoli jiná osobnost starého zákona Ježíše Krista, nejvyššího proroka, kněze a krále předobrazoval. Jako prorok byl Samuel nástrojem zjevení Božího a skrze Ducha svatého prohlédal k věcem skrytým, jakožto nejvyšší kněz ustanoven byl nad službou v stánku úmluvy a povzněl po nepravostech synů Heliových svatyni k prvotní její cti, jako král řídil a soudil vyvolený národ Boží až do té doby, kdy sobě židé krále po způsobu pohanském vyžádali. A na tento trojí úřad uvéstí lze vše, co Ježíš Kristus pro spásu světa vykonal. Proto jest i Anna pro syna svého Samuela obzvláště uspůsobilá poukazovati k panenské matce Marii, která

nám krále proroků, učitele celé a plné pravdy, nejvyššího kněze s obětí dokonalou a dobrého pastýře porodila.

Mohli bychom ovšem pozastaviti se u té pokory a oddanosti do vůle Boží, s kterou snášela Anna neštěstí své a pohanění jí činěné. Mohli bychom poukázati k vroucí a důvěrné modlitbě, kterou hořkost svou před Pánem vylévala, vzácným zajisté to přednostem, zobrazujícím nám pokoru, důvěru a zbožnou mysl Marie Panny: avšak věnujme svou pozornost té vděčnosti k Hospodinu, kterou na jevo dala chvalozpěvem svým. Chválily i jiné ženy Hospodina za prokázaná dobrodiní, jako Maria, sestra Mojžíšova a Debora, ale žádná z nich neučinila toho s takovou vroucností jako Anna, matka Samuelova. A protož zasluhuje ona zejména sloužiti za obraz Matky Boží, která ve velebném a vznešeném chvalozpěvu ukázala, jakou vděčností a uznalostí k Hospodinu srdce její překypovalo. Anna nevěděla ještě, jak bohumilým mužem bude jednou syn její, jak blahodárné bude působení jeho pro národ israelský, a přece v nadšeném zpěvu vděčnost svou projevuje. Ó jakou vděčností proniknuta byla asi duše Marie Panny, vědoucí, že ten, jež nosí pod srdcem svým, jest sám Syn Boží, v němž Otci nebeskému se zalíbilo, že on jest zaslíbený Messiáš,

světlo k zjevení národům a k slávě lidu svého israelského. Duše její vděčností téměř se rozplývá, jazyku nedostává se slov, jimiž by vyjádřil city díkuplného srdce jejího. Kéž by nám byla svatá Panna vzorem, jak i my děkovati máme Bohu za přijatá dobrodiní. „Blahoslaven jest,“ praví sv. Bernard, „kdo při každém daru milosti k tomu se vrací, jenž jest plnost všech milostí, jako učinil onen od Pána uzdravený Samaritán (Luk. 17, 15. 16.). Jsme-li jemu vděčni za obdržená dobrodiní, upravujeme tím v sobě místo pro milost, abychom ještě větších darů obdržeti zasloužili.“ Učme se tedy od Marie Panny pravé vděčnosti k dárci všeho dobrého, abychom vždy nových dobrodiní účastni se stávali a jednou ten největší dar Boží, věčnou blaženost, sobě zasloužili. Amen.

XXVI.

Abigail.

(1. král. kap. 25).

Známo jest, jaké nátisky snášeti bylo Davidovi od krále Saula. Aby ušel nástrahám tohoto náruživého a mstivého muže, skrýval se David na rozličných místech a tak dostal se jednoho dne se stoupenci svými na poušť jménem Faran. Byv postížen nedostatkem

potravy poslal deset mládenců k Nábalovi, bohatému muži, který na blízku přebýval, s prosbou, aby mu něčeho poskytnul. Ale Nábal osopil se na vyslance Davidovy a zpuřně je odbyl. Uslyšev to David rozhněval se velmi na Nábalu i vzal s sebou čtyři sta mužů chtěje přísně potrestati necitelného boháče. Zatím však dověděla se choť Nábalova, moudrá a krásná Abigail, co byl učinil manžel její, i sebrala bez prodlení hojnost rozličných potrav, bez vědomí muže svého vyšla vstříc Davidovi a pokornou a lahodnou řečí svou dovedla toho, že ukrocen jest hněv jeho a že k vůli ní Nábalovi odpustil.

Nerozumně a zpupně zachoval se Nábal k Davidovi. Věděl zajisté, že David na krále jest pomazán, a že jemu jakožto králi poskytovati má služby, jichž si žádá; avšak tváře se, jakoby Davida neznal, veškeré pomoci mu odepřel. Vizme v tomto jednání Nábalově obraz pokolení lidského zvláště před příchodem Kristovým! Lidé také věděli, že Bůh jest svrchovaným Pánem a králem jejich, věděli, že povinni jsou jej ctíti, jej milovati, ho poslouchati a jemu sloužiti, a přece ve své pošetilosti a převrácenosti vedli sobě jako hrdý Farao říkajíce: Kdo jest Hospodin, abychom poslechli hlasu jeho? (2. Mojž. 5, 2.) Jako Nábal nechtěl znáti Davida, tak nechtělo i člověčenstvo znáti

se k Hospodinu Bohu svému a oddati se službě jeho. Ký div, že Hospodin odhodlán byl potrestati tvrdošijnost a zpupnost bídných těchto tvorů, kteří se jemu tak protivili? Ale jako Nábal zachován byl před spravedlivým hněvem Davidovým skrze manželku svou Abigail, tak i skrze Marii, tuto Abigail nového zákona, odvrácen od pokolení lidského spravedlivý hněv Boží. V té příčině praví sv. Bonaventura (spec. cap. 12.): „David ukrocen byl slovy a dary Abigaily, Maria zdržuje hněv Boží svými prosbami a zásluhami. Abigail odvrací trest časný, Maria však působí, že ortel věčného zatracení se odvolává.“ — Abigail padši k nohám Davidovým pravila: „Nechť jest na mně, pane můj, tato nepravost,“ berouc takto na sebe veškerou vinu, kteréž Nábal ve své zpupnosti se byl dopustil. Láska Marie Panny k hříšnému pokolení lidskému byla tak veliká, že chtěc jich ochrániti před hněvem Božím netoliko veškeru zodpovědnost za nepravosti lidské spolu se synem svým na sebe vzala, ale i spolu s ním trestu za ně se podvolila.

Nábal ničeho o tom nevěděl, že žena jeho Abigail šla k Davidovi přimluvit se za něj netuše ani jaké mu hrozí nebezpečství. A tak i Maria stala se orodovnicí u Boha, aniž pokolení lidské, jehož v lásce

se ujala, jí o to žádalo, aniž sobě vědomo bylo nebezpečností, v němž pro nepravosti své se bylo octnulo. Že Maria nečeká teprv, až požádána bude za přímlovu, dokázala v Káni galilejské. Málokterý host povšimnul sobě asi nesnází, v nichž se snoubenci ocítili, snad nikdo nepomýšlel na to, jak by jim mohlo býti pomůženo, jen Maria, jako žena opatrnosti a lásky plná vidí nedostatek a snaží se jej odstraniti. Proto praví sv. Bernardin Senenský: „Matka o svatbě v Káni galilejské přimlouvá se, jako by na ní spočívala péče o všechny a považujíc se za orodovkyni všech lidí, poněvadž přede všemi tvory matkou všech učiněna, bere na sebe úkol přimlůvkyně a laskavé pomocnice, nebyvši k tomu ani požádána.“ A takový, drazí v Kristu, jest i nyní úkol Marie Panny. Ona neunavně o to pečuje, aby poznala potřeby a obtíže naše, a nebezpečností nám hrozící, a poznavši předkládá je i bez vědomí našeho, i bez prosby naší před trůn Boží prosíc o odstranění jich, a Bůh pohnut její spanilostí, pokorou a láskou k nám neodmítá žádné prosby její. Zvláště pak pečuje Maria o to, aby hříšníkově odpuštění hříchů a milost k nápravě života vyprosila. Kdož spočítá všechny ty duše, které jediné ku přímlově této láskyplné paní před záhubou věčnou ochráněny jsou! Jak mnohý hříšník

nezná jiných starostí než pozemské a vezdejší, hoví sobě v rozkoších smyslných, nestará se o duši svou, nevidí záhubnou propast před ním se rozvírající. Ale zatím Maria nelení! Sbírajíc ty dobré skutky, které v dřívějších dobách člověk sobě nashromáždil, spěchá vstříc blížícímu se trestu rozhněvaného Boha, a obětujíc mu tyto skutky a vlastní zásluhy své nepřestává prositi o milosrdenství, až hněv Boží jest skrocen a hříšníku odpuštění přislíbeno. Kéž by i nám dostalo se této láskyplné prostřednice! Abychom tím spíše přímluvy její u rozhněvaného Boha dosáhli, nebuďme neteční jako Nabal, nýbrž jakmile jsme poznali, že jednáním svým Pána a Krále svého proti sobě jsme popudili, vyhledejme ihned Marii Pannu, vyznejme kajicně vinu svou, snažně jí prosme za mocnou přímluvu a buďme jisti, že k přímluvě její dostane se nám odpuštění hříchů našich a úplného smíření s Bohem. Amen.

XXVII.

Bethsabé.

Hospodin přislíbil Davidovi, že potomek jeho vládnouti bude nad Israelskými a přislíbení toto častěji opakoval. Tímto nástupcem Davidovým stal se Šalomoun, syn Bethsabé,

kterou po smrti manžela jejího Uriáše David za manželku pojal. Bethsabé byla žena, nejen velmi krásná ale také moudrá. Moudrým svým počínáním dosáhla toho, že stal se Šalomoun králem. Z přirozené již lásky a a úcty, kterou matce byl povinen, ještě více však proto, že jejím přičiněním králem se stal, ustanovil Šalomoun, aby udělán byl trůn vedle trůnu jeho, na němž by seděla matka jeho Bethsabé. Tím podal důkaz veliké úcty, kterou k ní choval a projevil zároveň vůli svou, aby každý s takovou úctou k ní pohlížel.

Z toho, co svaté knihy o Bethsabé vyprávějí, vysvítá veliká podobnost mezi ní a Marií Pannou. Z Bethsabé narodil se Šalomoun, což znamená „kníže pokoje,“ o němžto se dí, že miloval ho Hospodin a protož nazval jej skrze proroka Nathana „Jedidja“ t. j. milý Hospodinu. (2. král. 12, 24. 25.) Z Marie Panny narodil se pravý kníže pokoje, jak jej nazývá Isaiáš (9, 6.), Syn Boží milý, v němž Hospodin sobě zalíbil. (Mat. 3, 17.) — David přislíbil manželce své Bethsabé, že Šalomoun, syn její, po smrti jeho stane se králem v. Israeli. Tak přislíbil i Hospodin Marii Panně, že syn její Ježíš bude králem věčným; takto zajisté promluvil k ní nebeský posel: „Aj, počneš v životě a porodíš syna a nazůveš jméno jeho Ježíš. Tent

bude veliký a Syn Nejvyššího slouti bude a dá jemu Pán Bůh stolicí Davida, otce jeho a kralovati bude v domě Jakobově na věky, a království jeho nebude konce.“ (Luk. 1, 31—33.) — Příčiněním matky své Běthsabě dosedl Šalomoun na trůn otce svého; Maria Panna korunovala Spasitele svým přesvatým člověčenstvím, jako korunou zlatem a drahokamy ozdobenou. „Ó vznešená Panno“, volá jistý učený spisovatel, „matko nebeského Šalomouna, která jsi Božství syna svého korunou člověčenství ozdobila.“ — Velkou čest prokázal Šalomoun matce své rozkázav, aby vedle trůnu jeho trůn pro ni postaven byl a posadiv ji po pravici své! Úctu a vděčnost k ní projevily slovy: „Žádej matko má, neboť není slušné, abych odvrátil tvář tvou.“ Ó jak skromný to obraz onoho vyznamenání, kterého se dostalo Marii od Krále nebeského. Ona jest vyvýšena nade všechny tvory, nad anděly i svaté, jsouc Královnou jejich. „Matka Boží jest tak povznešena nad anděly, že jenom jednorozeného Syna Božího, svého Ježíše, nad sebou spatřuje,“ praví Vilém pařížský. Dle sv. Antonína „nemůže sláva Marie Panny ku slávě andělů přirovnána býti, neboť panovnice stojí nepoměrně výše než sluhové.“ „Jako lesk slunce,“ dí sv. Basilius, „překonává lesk všech ostatních hvězd, tak převyšuje sláva Matky Boží velebnost všech

ostatních nebešťanů.“ Podobně mluví všichni svatí otcové, a církev ve svých hodinkách praví, že Maria nad kůry andělské vyvýšena jest. Co se pak týká moci, které u trůnu Syna svého požívá, kdož vypíše velikost její? Je-li možná, aby jen jediná prosba, s kterou k Bohu se obrací, zůstala nevyplněna? Ten, jenž přikázal: Cti otce svého i matku svou, mohl by matce své něčeho odepříti a přelaskavé srdce její zarmoutiti?

Jak významné to pokynutí pro nás! Nedostává-li se nám někdy odvahy, obrátiti se s prosbami svými přímo ku Králi nejvyššímu, nuže obraťme se důvěrně k Matce jeho! „Ona zajisté,“ jak praví sv. Efrem, „může s tím, kterého porodila, otevřeněji mluvit, než kdo jiný, ona může všechno jsouc Matkou Boží. Nic není nemožného, co ona chce. Syn Boží se zalíbením přijímá přímluvu její, slávu její považuje za svou vlastní slávu a proto plní všechny prosby, které za nás k němu vznáší.“ „Proč by tedy křehký člověk obávati se měl přiblížiti se k Marii?“ táže se sv. Bernard. „Ona nemá do sebe nic tvrdého, nic odpuzujícího, ona jest plna laskavosti a milosrdenství.“ K ní tedy utíkejme se v potřebách svých, před trůnem této královny nebeské skládejme prosby své, ona nezapudí nás, ale vymůže nám u Syna svého jisté vyslyšení. Amen.

XXVIII.

J u d i t h.

V městě Bethulii živa byla v sedmém století před Kristem vdova jménem Judith. V nejlepším věku vyrván jí násilnou smrtí milený manžel, a od této doby vyvolila sobě krásná a ctnostná vdova samotu trávíc spolu se služkami svými život, v němž střídala se práce s modlitbou, dobrými skutky a přísným sebezapíráním. Objevila-li se Judith u veřejnosti, stalo se tak jedině proto, aby buď Bohu sloužila, nebo skutky lásky k bližnímu konala. Tímto ctnostným, bohumilým životem stala se hodnou velikého vyznamenání: Bůh povolal ji, jako před časy povolával soudce, aby spásu přinesla národu svému. V oněch smutných dobách, kdy král Manasses život v zajetí babylonském trávil, poslal Nabuchodonosor, král assyrský, vojévůdce svého Holoferna s velkým vojskem do jižních krajů země židovské; aby obyvatelstvo úplně sobě podmanil a netoliko o národnost ale i o náboženství je oloupil. Již již zdálo se, že Bethulia, městečko pohorské na hranicích krajiny gallilejské ležící padne do rukou nepříteli, a tím, že vydána bude celá země záhubě neodvratné. V této všeobecné strasti, když i nejstatečnější mužové

zmalomyslněli, opustila Judith jediné na pomoc Boží spoléhajíc městečko a vydala se do tábora nepřátelského, odloživši všechn strach o svobodu a česť svou. I podařilo se jí válečnou lstí zabiti Holoferna, čímž veškeré vojsko takový podjal strach, že zanechavše všech pokladů a zásob, jimiž tábor byl naplněn, na útěk se dali. Země takto vysvobozena statečnou Judithou radovala se potom dlouhý čas z utěšeného míru.

V této skálopevné důvěře v Boha jeví se nám Judith jako obraz svaté Panny Marie, která beze vší podmínky a výhrady vůli Boží v pokoře se podrobila. Maria přenechala vše Hospodinu plna důvěry, že zachována bude její pověst, a touto důvěrou učinila první krok ku spáse člověčenstva, jako Eva svou nedůvěrou k slovu Hospodinovu zavinila pád a záhuby pokolení lidského. A jako Eva podíl měla v naší zkáze, tak měla i Maria podíl v naší spáse a proto nazývá se rovněž jako Judith slávou Jerusalema, radostí Israele a ctí lidu Božího, proto vzhlíží k ní veškerý svět pln radosti a díků. — Ale netoliko v tom, že vyvolená byla za vysvoboditelku národa, předobrazovala Judith Matku Páně, ale neméně i v ctnostech, které po smrti manžela svého jako vdova pěstovala. Tak i Maria ztrativši svého panického manžela smrtí přirozenou a božského Syna

svého smrtí na kříži trávila život ještě tišší a osamělejší, nežli před tím. „Nedlela-li ve své komůrce na modlitbách,“ praví sv. Ildefons, „navštěvovala ona svatá místa, kde milovaný Syn její stopy své pozemské pouti, svého krvavého utrpení, své bolestné smrti, svého slavného z mrtvých vstání a svého vítězného na nebe vstoupení zůstavil. Jedinou její útěchou bylo navštěvovati tato místa a uvažovati na mysli ona tajemství, kteráž tam se vykonala. Odloučena od světa byla Maria, jako vzor dokonalé chudoby, živa almužnou, kterou štědrost zámožnějších křesťanů v dobách apoštolských chudým, vdovám a sirotkům skýtala. Sebezapírání její bylo tak přísné, půst její tak tuhý, že sv. Ignac Antiochenský vzorem kajicnosti ji nazvati mohl. Vážnost, které všude požívala, byla tak veliká, že dle svědectví sv. Ambrože všichni v příkladě jejím pravidlo svatosti spatřovali, ctíce ji jako zrcadlo spravedlnosti a vzor vší dokonalosti.

Hle, tak i v odloučenosti své od světa, které po smrti syna svého vyhledávala, jeví se nám Maria býti vzorem nedostižitelným. Ona, ve všem nejlepší stránku vyvolila, zajisté tedy i v tomto způsobu života. Snažme se, abychom nemohóuce veškerý dny života svého trávit v odloučenosti takové jako Maria, alespoň ob čas samotu sobě oblibo-

vali. Jako Judith z bohumilé samoty své povolána byla od Boha k dílu; jímž vděk a slávu národa svého si získala, tak i nás samota upevní v ctnostném a bohumilém životě, z něhož nás Pán povolá jednou do slávy věčné. Amen.

XXIX.

Esther.

Za panování perského krále Asvéra, v jehožto říši od zajetí babylonského velmi mnoho židů přebývalo, žil v městě Susaňu muž žid jménem Mardocheus s dcerou po bratru svém nazvanou Esther. Tato dívka našla pro neobyčejnou krásu svou po zapuzení bývalé královny Vasthi milost před obličejem královým, tak že ji za manželku sobě vyvolil. K radě strýce svého zatajila Esther králi, že pochází z pokolení israelského. Téže doby byl nejvyšším úředníkem v říši a miláčkem královým jakýsi Aman, muž ctižádostivý a ukrutný, jenž proto, že Mardocheus neklaněl se před ním jako ostatní lid, zanevřel netoliko naň, ale i na celý národ židovský, a ustanovil, že národ ten vyhubí! A skutečně vymohl sobě od krále svolení k této ukrutnosti. Posláni tedy listové zapečetění prstenem královským do všech

krajin říše perské s rozkazem, aby určitého dne pobiti a vyhlazeni byli všichni židé od pacholet až do starce, děti i ženy. Nelze popsati zděšení, které se zmocnilo židů, když jim oznámeno, jaký osud je očekává. Kdo asi odvrátí od nich hroznou záhubu? Úkol ten vzala na se Esther. I odhodlala se předstoupiti před krále a prositi ho, by ukrutný rozkaz byl odvolán. Ačkoli trestu smrti propadnul každý, kdo nezavolán ke králi vešel, přece učinila Esther nebezpečný tento krok. A ejhle, odvaha její byla stkvěle odměněna, neboť král netoliko že nezastihnul ji trestem obyčejným, on laskavě vyslechl prosbu její, zrušil rozkaz na vyhubení lidu židovského, hrdého pak a ukrutného Amana smrtí potrestal.

Krátký tento nástin některých událostí ze života a působení Esthery postačí zajisté, aby ukázal nám podobnost mezi ní a Marií Pannou. Estheru vyvolil sobě král Asverus pro její spanilost a sice tehdy, když posavadní královna Vasthi pro hrdost svou od něho zapuzena byla. Tak vyvolil sobě Bůh Marii pro krásu, jíž stkvěla se duše její, vyvolil ji sobě tehdáž, když Eva pro pýchu svou od něho zavržena byla. Esther našla milost před obličejem královým, Maria našla milost u Boha. Esther povýšena byla za královnu říše perské, Maria povýšena od

Boha za královnu nebeskou. Zvláště však v tom jeví se nám Esther jako dokonalý obraz Marie Panny, že stala se ochránitelkyní svého národa. Esther dověděvši se, jaká záhuba hrozí národu jejímu, přímluvou svojí dosáhla toho, že odvolán krutý rozkaz, podle něhož vyhlazen býti měl po celé říši národ židovský, že ponechán mu život i svoboda jeho. Pečovala-li Esther o časné zájmy lidu svého, ujímá se Maria, tato královna nebeská, zvláště věčných zájmů našich, ona maří a ničí úmysly bezbožných, ona odvrací jejich útoky na národ vyvolený t. j. církev Kristovu. Esther prostřednictvím svým odvrátila nebezpečení od lidu svého, Maria však, tato božská Esther, jak dí sv. Bonaventura, dosáhla zalíbení Božího tou měrou, že netoliko korunou královskou ozdobena byla, nýbrž i veškerému pokolení svému, jež pro urážku velebnosti božské k věčné smrti odsouzeno bylo, milost a odpuštění vymohla. Můžeme-li již pochybovati o velikém vlivu, jež do sebe má přímluva Marie Panny? Kdo by o něm pochybovati chtěl, ten rozpomeniž se na to, že Ježíš Kristus na svatbě v Káni Gallilejské ku přímluvě její hodinu svou urychlil a onen zázrak vykonal, jímž apoštolům daru víry se dostalo. Byla-li již tehdy tak mocna přímluva její u Pána Ježíše, čeho asi nadíti

se můžeme od Marie nyní, když v nebesích přebývajíc účastna jest panovnickí moci Syna svého, jehož matkou býti nepřestala? „Není možná,“ praví sv. Ildefons, „nalézti někoho, kdo by mocnější byl krotiti hněv soudce věčného nad Tebe, která jsi zasloužila býti matkou Toho, jenž jest Spasitelem i Soudcem naším.“ Láska, kterou matka lidská chová k dítkám svým, mocna jest a velikých věcí schopna. Tím mocnější a vzhledem ku spáse naší vydatnější musí býti láska Marie Panny, zvýšená onou mocí, které jako Matka Boží požívá.

K jediné Estheře pohlížel národ židovský v hrozícím mu nebezpečenství s důvěrou očekávaje, že jí podaří se k milosrdenství nakloniti krále, proti němu popuzeného. Tak důvěrně pohlížejme i my ku královně nebeské, zvláště v nebezpečenstvích, která hrozí spáse duše naší. A Král nebeský neodmítne prosby její, ale k mocné přímlově milované Matky své šťastně odvrátí od nás záhubu strojenou nám od nepřítele spásy naší. Amen.

XXX.

Matka makabejská.

Krvavým písmem zapsána jest v dějinách národa israelského ona doba, když ne-

šlechtný Antiochus přjmím Epifanes vlády nad zemí židovskou se zmocnil. Nespokojil se tento bezbožník pouze tím, že odíral národ židovský o jeho majetek, on pokoušel se i o to, aby mu vyrval víru v Boha pravého. Druhá kniha makabejská líčí nám ukrutné počínání Antiochovo, ale zároveň ukazuje nám i statečnost a rekovnost, s kterou odpíráno bezbožným jeho snahám. Nejvyšší soustrast naši vzbuzuje líčení muk a smrti sedmi bratří makabejských a matky jejich. Antiochus na nich žádal, aby proti zákonu Mojžíšovu požívali vepřového masa, a když vůli králově podrobiti se nechtěli, dal jednoho po druhém ukrutně mučiti. Prvnímu vyřezán nejprve jazyk, pak kůže s hlavy stažena, konce rukou a nohou usekány, a konečně vhozen takto zohavený do rozpálené pánve, na které ještě dlouho se mučil, než ducha vypustil. Tak a podobně mučení i ostatní bratří, a konečně matka jejich. Ukrutnost bezbožného krále dovršena tím, že hrozné toto mučení k rozkazu královu dalo se u přítomnosti všech pozůstalých. Nešťastná matka však musila býti svědkyní muk a smrti všech drahých dítek svých. Kdož popíše bolest, která po celou tuto hrůzyplnou dobu rozrývala srdce její? Bolest tato nemůže přirovnána býti leč k bolestem, kterých Maria Panna po celý život svůj, zvláště

pak při utrpení a smrti Syna svého zakusila, z kteréžto příčiny tato matka makabejská v bolestech svých za obraz bolestné Matky Boží se pokládá.

Když nebeský posel Marii zvěštoval, že se má státi matkou Messiášovou, a když Maria vůli Boží se podrobila, věděla dobře, co na se přijímá. Věděla dobře, že stane se matkou muže bolestí (Is. 53.), družkou jeho ponížení, společnicí jeho pohanění, spolutrpitelekou v jeho umučení. A přece odhodlala se k tomu, doprovázeti jej na cestě jeho až pod kříž, na němž jako zločinec za posměchu a potupy svých nepřátel dokrváceti měl. Neztratila sice Maria sedm synů, ale ona ztratila svého jediného božského, nadevše milovaného Syna ne jednou, ale sedmkrát. Ztratila jej poprvé, když Simeon v chrámě jí předpověděl, že postaven jest Syn její za znamení, jemuž bude odpíráno, a že vlastní duši její pronikne meč (Luk. 2, 34.). Opět ztratila jej, když krvavý meč Herodesův nad ním se vznášel, a ona do Egypta s ním utíkat musila. S bolestí nevyslovitelnou pohřešovala ho, když ve dvanáctém roce bez vědomí jejího v Jerusalemě zůstal. Mečem smrtícím prokláno jest srdce její, když potkala Syna svého konajícího s těžkým křížem poslední cestu na Kalvarii, a jakou teprv bolestí chvěla se duše její při ranách na

hřeby, jimiž ruce a nohy jeho probodány! Se zármutkem, jemuž nebylo rovna, objímala svaté tělo s kříže sňaté a doprovázela je s ostatními ženami ke hrobu.

„Právem jmenujeme Marii,“ praví sv. Alfons Liguori, „královnou mučedníků; neboť, an její Syn na kříži pněl, trpěla Maria více než veškerí mučedníci. „Blízko kříže stála matka jeho“ (Jan 19, 25.). Matky vidouce dítky své umíratí a nemohouce jim pomoci, prchají obyčejně; Maria se nevzdálila, setrvala u Syna svého až do posledního okamžení života: stálať blízko kříže. Anto Kristus ducha svého vypustil, přinesla ona smrt Syna svého věčnému Otci v oběť za hříchy naše, snášejíc při tom smrtelné muky a větší bolesti, než kdyby sama byla podstoupila smrt nejhroznější.“ Tak dostalo se Marii čestného názvu „královny mučedníků,“ poněvadž pamětlivi jsouce statečnosti její všichni ti tisícové svatých mučedníků zmužile nastoupili cestu kříže, k přímělu její obdrželi dar statečnosti v mukách, po skončeném pak utrpení byla koruna mučednická zaslouženou jejich odměnou. Protože jediného svého Syna v takových mukách obětovala, darováni jsou jí synové mnozí, odkázáno jí veškeré pokolení lidské, aby mu byla matkou (Jan 19, 25.).

Tobiáš domnívaje se, že přiblížila se

poslední chvíle života jeho, zavolal syna svého a mimo jiné toto napomenutí mu dal: „Synu můj, v poctivosti míti budeš matku svou po všecky dny života jejího, nebo pomněti máš, jaká a jak veliká nebezpečnost trpěla pro tebe v životě svém“ (Tob. 4, 3. 4.). Obrátme na sebe toto napomenutí! Zpomínejme sobě často na hořké slzy bolesti, které Maria, matka naše, pro spásu duší našich zvláště pod křížem prolévala, berme podíl v zármutku jejím, rozjímajíc sobě soucitně ukrutné muky její, ona pak pro tuto upřímnou soustrast s trápením jejím vymůže nám u Syna svého, abychom jednou účastnými se stali blaženosti její v nebesích. Amen.

XXXI.

Závěrek.

Rádi prodléváme v zahradě pokryté kobercem pestrých kvítek: každé z nich jinou vykazuje krásu, každé zvláštním jímá půvabem. Spojí-li však dovedná ruka různé tyto květiny v ladnou kytici, tu zapomínáme již na krásu jednotlivých květin jedině v pohledu na vkusný celek se kochajíc. — Předcházející rozjímání uvedla nás na nivy starého zákona; rozhlížejíc se kol kolem našli jsme nejedno kvítko, které podivuhodnou

krásou svojí pozornost naši poutalo. Jednotlivá tato kvítka spojila pak mistrná ruka nebeského zahradníka v jedinou kytici, tak krásnou a spanilou, že v úžasu tážeme se, je-li možná, aby něco tak půvabného a dokonalého bylo vykvetlo v tomto údolí slzavém! Ano rozmanité a podivuhodné ty dary a ctnosti, jimiž skvěly se tak mnohé ženy starého zákona, ty všechny nalézáme spojené a sloučené v Marii Panně, tomto arcidíle Tvůrce nebeského!

Spanilá byla Eva vyšedši z rukou Hospodinových, ale spanilejší jest Maria převyšující krásou svojí i samé cherubíny a serafíny. Podivuhodna byla plodnost Sary, ale podivuhodnější jest Maria v mateřství svém. Laskava byla Rebeka k služebníku, podavši netoliko jemu, ale i velbloudům jeho nápoje, ale laskavější a dobrotivější jest Maria k celému pokolení lidskému, neboť od ní dostalo se nám té vody, kteráž proudí do života věčného. Rachel porodila osvoboditele národa egyptského, Maria vydala Spasitele veškerého světa. Sestra Mojžíšova a matka Samuelova vděčně pěly Hospodinu, ale chvalozpěvy jejich jsou pouhou předehrnou chvalozpěvu Mariina. Moudrá a opatrná byla Abigail i Bethsabé, Maria však jest pannou nejmoudřejší. Judith srazila hlavu nepříteli israelskému, Maria však po-

třela hlavu nepříteli člověčenstva a jako Judith byla chválou Israele, tak jest Maria chloubou a oslavou veškerého křesťanstva. A čím jest krása, milosrdenství a moc Esthery u přirovnání ku spanilosti, milosrdenství a mocnému vlivu královny nebeské? Obdivujeme se konečně statečnosti matky makabejské, ale rekovnost Marie pod křížem stojící daleko ji převyšuje!

Šalomoun opěvující ženu statečnou praví ku konci: „Mnohé dcery shromáždily bohatství, tys převyšila všechny.“ (Přísl. 31, 29.) Tak může se říci o Marii. Všechny dary a přednosti, které Hospodin porůznu udělil lidem, všechny ctnosti, jimiž může skvíti se duše lidská, vše to v míře svrchované spojeno nalézáme v Marii Panně. Milosti plnou nazval jí anděl, a sv. Jeronym k tomu podotýká: „Ovšem plna milosti, neboť ostatním po částech se udílí, v Marii však vylita jest veškera plnost milosti.“ Proto může volati sv. Anselm: „Nic není, ó Paní, co by Tobě se vyrovnati, nic, co by k Tobě přirovnáno býti mohlo: vše co jest, jest buď nad Tebou, buď pod Tebou; nad Tebou jest jediný Bůh, pod Tebou vše to, co není Bohem.“ Sv. Bernard takto dí: „Marii nescházela ani víra patriarchů. ani naděje proroků, ani horlivost apoštolů, ani statečnost mučedníků, ani zdrželivost vyznavačů, ani čistota panen,

ani nevinnost andělů.“ Snad mnohému zdají se ty a podobné chvalořeči sv. otců Marii vzdávané přehnány, avšak upříti se nedá, co praví sv. Basilius: „Zajisté neodchyluje se od pravdy ten, kdo vše, co krásného a velebného, o blahoslavené Panně vypovídá; ale přece nebude přes veškerou skvělost a nádheru slov s to, aby vyvážil velikost důstojnosti její.“

Ano, veliká, nevystížitelná, nevyslovitelná jest důstojnost Marie, Matky Boží, nesčetny ty ctnosti, jimiž krásná duše její se skvěla, nevyvážitelný ty zásluhy, kterých o pokolení lidské sobě dobyla, přehojná ta dobrodiní, jež světu již prokázala a dosud prokazuje. Kdož by nechtěl se zasvětit službě tak krásné, mocné, přelaskavé Paní? Kdož by chtěl jí odepříti úctu a lásku povinnou? Což nepatrné jsou ty výhody, jichž se dostává upřímným ctitelům a horlivým sluhům jejím? Ó uvažme jen, že jako ctitelé její s plnou důvěrou k ní se utíkati můžeme ve všech potřebách svých! Avšak ještě více! Není skoro ani možná, aby vroucí ctitel Marie Panny jednou zavržen byl. Vždyť o Marii Panně sama církev sv. vykládá ona slova knihy přísloví: „Kdo by mne našel, najde život, a obdrží spasení od Hospodina“ (8, 35.). A sv. Anselm dí: „Jako nemožno jest, aby spasen byl ten, kdo nemá velké pobožnosti

k Marii, a kterého ona nechrání, tak i nemožno jest, aby byl zahuben ten, kdo se blahoslavené Panně odporučuje a na něhož ona laskavě pohlíží.“ A zdali i rozum nepotvrzuje pravdivost tohoto výroku? „Či mohlo by býti jinak,“ táže se sv. Efrem, „ana jí ani moc, ani vůle nechybí, aby ku spáse nám dopomohla?“

Hle, jak odůvodněna jest pocta, kterou věrný lid katolický Marii způsobem tak rozmanitým prokazuje. Jak neocenitelných výhod nabývají ti, kdož tuto úctu Marii rádi vzdávají! Nuže připojme se i my k nesčetským ctitelům marianským. Ctěme Marii všemožným způsobem, chvalořečmi a modlitbami, zpěvy i pobožnostmi, zvláště pak následováním ctnostného života jejího, ona pak zůstane vždy láskyplnou matkou naší, těšíc, sílíc a chráníc nás v životě i v hodině smrti naší. Amen.

Pobožnost májová.

Pobožnost tato, krásná a půvabná jako doba, v níž se koná, vzala původ svůj ku konci předešlého století ve Vlaších. Pokud známo, zavedl ji horlivý missionář Lalucia za tím účelem, aby slavnostmi náboženskými odstranil nevázanost světských slavností jarních, které zvláště v této době převratů čistým mravům tak nebezpečny byly. Toho dalo se dle názoru jeho nejsnáze docílit zavedením líbezných pobožností mariánské, která na celý máj se rozšířiti měla. Jmenovitě osoby věku mladšího měly ve cvičeních nábožných nalézati spasitelnou roztržitost myšlénkám obráceným skoro jediné k tanci, ku hře a jiným marnostem. Důmyslná tato pobožnost ujala se zvláště v Římě, odtud pak šířila se dále nejprve do Neapole a Sicilie, potom na ostrov Maltu, do Francie a Belgie, kde zvláště netušeného nabyla rozkvětu. Ne dlouho potom dostala se i. do Rakouska a zemí německých. Dnes již všude známa jest nabývající rok od roku větší obliby.

Pobožnost májová směřuje především k uctění bl. Marie Panny. Kdo ji opravdově konati chce,

má každého dne v měsíci máji skutky své Marii Panně a skrze ni Synu jejímu obětovati, má mši sv. a odpolední pobožnosti, koná-li se jaká, obcovati, růženec a litanii lauretanskou často se modliti, svátost pokání a oltářní alespoň jednou v tomto měsíci hodně přijmouti, má po celý měsíc toho píletí, by z úcty k Marii Panně nějakou chybu odložil a nějakou ctnost získal, konečně má úctu k Matce Boží i u jiných všemožně šířiti a k obrácení hříšníků působiti. Za to dostává se mu každodenně odpustků 300 dní, onoho dne pak, kdy svaté svátosti přijímá, nabývá odpustků plnomocných.

Mimo litanii lauretanskou, které v této pobožnosti nejčastěji se užívá, podáváme tuto zbožným ctitelům marianským ještě čtrnácte jiných litaní na rozličné svátky Marie Panny. Litanie poznamenané číslem 3. a 8. vyňaty jsou z odpoledních pobožností „pro biskupství litoměřické“, ostatní pak z rukověti odpoledních „pobožností“ od dp. Josefa Němečka vydané. Modlitby po litaních následující spojeny jsou skoro vesměs s odpustky, jak na dotčených místech poznamenáno.

J. R.

Litanie.

1.

Lauretanská.

Pane, smiluj se nad námi!
Kriste, smiluj se nad námi!
Pane, smiluj se nad námi!
Kriste, uslyš náš! Kriste, vyslyš nás!
Otče s nebes, Bože,
Synu, Vykupiteli světa, Bože,
Duše svatý, Bože,
Svatá Trojice, jeden Bože,
Svatá Maria,
Svatá Boží Rodičko,
Svatá Panno panen,
Matko Kristova,
Matko božské milosti,
Matko nejčistší,
Matko nejčistotnější,
Matko neporušená,
Matko neposkvrněná,
Matko přemilá,
Matko předivná,

smiluj se
nad námi!

oroduj za nás!

Matko Stvořitele,
Matko Spasitele,
Panno nejmoudřejší,
Panno ctihodná,
Panno slavná,
Panno mocná,
Panno dobrotivá,
Panno věrná,
Zrcadlo spravedlnosti,
Stolice moudrosti,
Příčino naší radosti,
Nádobo duchovní,
Nádobo počestná,
Nádobo vznešená pobožnosti,
Růže duchovní,
Věže Davidova,
Věže ze slonové kosti,
Dome zlatý,
Archo úmluvy,
Bráno nebeská,
Hvězdo jitřní,
Uzdravení nemocných,
Útočiště hříšníků,
Potěšení zarmoucených,
Pomocnice křesťanů,
Královno andělů,
Královno patriarchů,
Královno proroků,
Královno apoštolů,
Královno mučovníků,

o r o d u j z a n á s i

Královno vyznavačů,
Královno panen,
Královno všech Svatých,
Královno bez poskvrny hříchu prvotního
počatá,

oroďuj
nás!

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, odpusť
nám, Pane!

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, uslyš
nás, Pane!

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, smiluj
se nad námi!

Kriste, uslyš nás! Kriste, vyslyš nás!

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, smiluj se nad námi!

Pane, smiluj se nad námi!

Otče náš. Zdrávas Maria.

2.

Na den neposkvrněného početí Panny Marie.

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, smiluj se nad námi!

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, uslyš nás! Kriste, vyslyš nás!

Otče s nebes, Bože, smiluj se nad námi!

Synu, Vykupiteli světa, Bože,
Duše svatý, Bože,
Svatá Trojice, jeden Bože,
Svatá Maria,
Svatá Boží Rodičko,
Svatá Panno panen,
Ženo prarodičům v ráji zaslíbená,
Druhá Evo, v svatosti a spravedlnosti
stvořená,
Od početí svého milosti plná,
Od poskvrny hříchu prvotního ochráněná,
Jasná hvězdo u prostřed mraků,
Dennice naší spáasy,
Lilie svatosti mezi truím hříchů,
Čistotná holubice na svět poslaná,
Panno vždy čistá a neposkvrněná,
Matko Boží vyvolená,
Archo nové úmluvy, zlatem ctnosti vyklá-
daná,
Věži ze slonové kosti nevinnosti vystavená,
Nevěsto Ducha svatého, všelikou milostí
posvěcená,
Přítelkyně Boží, celá krásná,
Drahocenná schráno pro nebeskou Mannu,
Živý chráme Syna nejvyššího,
Ozdobený hrade Krále slávy,
Oslavený trůne božské velebnosti,
Posvěcený stánku Boží s lidmi,
Nejslavnější dílo Páně,
Největší dive světa,

smiluj
se nad
námi!

o r o d u j z a n á s i

Paní, sluncem oděná,
Korunou dvanácti hvězd ověnčená,
Liliovou ratolestí ozdobená,
Na zeměkouli postavená,
Vítězoslavná přemožitelkyně pekelného
hada,
Matko božské milosti,
Ozdobo člověčenstva,
Slávo nebešťanů,
Královno bez poskvrny hříchu prvotního
počatá,
Abychom milost křestní pečlivě zachovávali,
Abychom slibu křestnímu věrni zůstali,
Abychom čistotu srdce za největší poklad
považovali,
Abychom hříšným náklonnostem svým
stále odpírali,
Abychom porušenému světu nehověli,
Abychom pokušení ďábelská statečně přemáhali,
Abychom hříchu se varovali,
Abychom v milosti Boží živi byli,
Abychom v stavu milosti Boží jednou na
věčnost se ubírali,

o r o d j z a n š i

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, odpust
nám, Pane!

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, uslyš
nás, Pane!

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi!

Kriste, uslyš nás! Kriste, vyslyš nás!

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, smiluj se nad námi!

Pane, smiluj se nad námi!

Otče náš. Zdrávas Maria.

3.

**Na den neposkvrněného početí blahosl.
Panny Marie.**

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, smiluj se nad námi!

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, uslyš nás! Kriste, vyslyš nás!

Otče s nebes, Bože,

Synu, Vykupiteli světa, Bože,

Duše svatý, Bože,

Svatá Trojice, jeden věčný Bože,

Svatá Maria,

Svatá Boží Rodičko,

Svatá Panno panen,

Jenž jsi od Boha vyvolena byla za matku

Spasitele světa,

Jenž jsi pro svou hlubokou pokoru u Boha

milost nalezla,

**Jenž jsi hodna byla andělského pozdra-
vení,**

**smiluj se
nad námi!
oroduj za nás!**

Jenž jsi skrze anděla přijala nebeské zvě-
stování o své mateřské důstojnosti,
Jenž jsi poslušně Božímu ustanovení se
podrobila,
Jenž jsi zázračnou všemohoucností Boží
počala z Ducha svatého,
Jenž jsi s Alžbětou v Bohu Spasiteli svém
zplesala,
Jenž jsi Boha z milosrdenství jeho ve-
lebila,
Jenž jsi božského Syna svého v chrámě
postavila před Pánem,
Jenž jsi Bohu ráda v chrámu se klaněla,
Jenž jsi laskavou a pečlivou matkou vždy
se prokazovala,
Jenž jsi pokorně slovu Páně věřila,
Jenž jsi vůli Boží ochotně plnila,
Jenž jsi v rozjímání slova Božího se ko-
chala,
Jenž jsi ve všech příčinách života v Bohu
důvěřovala,
Jenž jsi v trápení stálou trpělivost na
jevo dávala,
Jenž jsi božského Syna svého až na mí-
sto kříže doprovázela,
Jenž jsi dle proroctví Simeoňova mečem
bolestí proniknuta byla.
Jenž jsi pod křížem v tiché oddanosti
mateřské srdce své obětovala,

o r o d j z a n s i

Jenž ode všech národů zvána jsi blaho-
slavenou,
Jenž jsi důstojenstvím Rodičky Boží nade
všecky tvory povýšena,
Jenž jsi do slávy Boží vzata,
Jenž se za nás v nebesích přimlouváš,
abychom spaseni byli,
Abychom tebe v pobožnosti a bohaboj-
nosti následovali,
Abychom tebe v pokoře a synovské dů-
věře v Boha následovali,
Abychom tebe v lásce a poslušnosti ná-
sledovali,
Abychom tebe v radostném plnění po-
vinností stavu a povolání následovali,
Abychom tebe v přestávání na tom, co
Bůh dá, následovali,
Abychom tebe v spokojenosti s řízením
Božím následovali,
Abychom tebe v trpělivém a statečném
snášení všelikých protivenství násle-
dovali,
Abychom tebe v horlivém poslouchání
slova Božího následovali,
Abychom tebe v bohumilém živobytí a
blažené smrti následovali,
Abychom někdy v nebesích s tebou se
radovali,
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, odpust
nám, Pane!

o r o d u j z a n á s i

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, uslyš
nás, Pane!

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, smi-
luj se nad námi!

Kriste, uslyš nás! Kriste, vyslyš nás!

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, smiluj se nad námi!

Pane, smiluj se na nad námi!

Otče náš. Zdrávas Maria.

4.

**Na den očekávání porodu blah. Panny
Marie.**

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, smiluj se nad námi!

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, uslyš náš! Kriste, vyslyš nás!

Otče s nebes, Bože,

Synu, Vykupiteli světa, Bože,

Duše svatý, Bože,

Svatá Trojice, jeden Bože,

Svatá Maria,

Matko, Bohem vyvolená,

Matko, Duchem svatým požehnaná,

Matko blahoslavená,

Matko milosti plná,

Matko nejčistší,

Matko nejčistotnější,

smiluj se
nad námi!

oroduj
za nás!

Matko neporušená,
Matko neposkvrněná,
Matko přemilá,
Matko předivná,
Matko panenská,
Matko Stvořitelova,
Matko Spasitelova,
Matko Syna Nejvyššího,
Matko Ježíše Krista,
Matko Boží,
Matko naše,
Matko mocná,
Matko dobrotivá,
Matko slitovná,
Matko věrná,
Matko ochranná,
Matko pomocná,
Matko pravé víry,
Matko svaté naděje,
Matko čisté lásky,
Matko bázně Boží,
Matko milosrdenství,
Matko božské milosti,
Matko dobré rady,
Matko všemi strastmi zkoušená,
Matko bolestná,
Matko vůli Boží podrobená,
Matko Janovi odporučená,
Matko křesťanstva,

o r o d n j z a n ý s i

Abychom hodnými dětmi byli Otce nebe- ského, Abychom hodnými učeníky byli Syna Tvého, Abychom hodnými chrámy byli Ducha svatého, Abychom hodni byli mateřské přímluvy a ochrany Tvé, Abychom hodni byli učinění zaslíbení Kristových, Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, odpusť nám, Pane! Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, uslyš nás, Pane! Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi! Kriste, uslyš nás! Kriste, vyslyš nás! Pane, smiluj se nad námi! Kriste, smiluj se nad námi! Pane, smiluj se nad námi!	}	; sgu vz sputo uslyš nás!

Otče náš. Zdrávas Maria.

5.

Na den očistování blah. Panny Marie.

Pane, smiluj se nad námi!
Kriste, smiluj se nad námi!
Pane, smiluj se nad námi!
Kriste, uslyš nás! Kriste, vyslyš nás!

Otče s nebes, Bože,
Synu, Vykupiteli světa, Bože,
Duše svatý, Bože,
Svatá Trojice, jeden Bože,
Svatá Maria,
Svatá Boží Rodičko,
Rodičko Syna nejvyššího,
Rodičko Syna všemohoucího,
Rodičko Syna nejsvětějšího,
Rodičko nejčistší,
Rodičko nejčistotnější,
Rodičko neposkvrněná,
Nad zákon očišťování vznešená,
O uvarování pohoršení pečlivá,
Obřadu očišťování dobrovolně podrobená,
Čtyřicátého dne po narození Páně do
chrámu uvedená,
S obětí chudých Bohu obětovaná,
Matko Boží, Simeonem blahořečená,
Matko Boží, prorokyní Annou velebená,
Matko Boží, slovy prorockými utěšená
i zarmoucená,
Matko Boží, mečem bolesti raněná,
Matko Syna položeného ku pádu a ku
povstání mnohým,
Matko Syna Otce světél,
Matko světla k zjevení národů,
Matko slunce spravedlnosti, vycházejícího
k osvícení,

smiluj se
nad námi!

o r o d j z a n á s i

Matko slunce spravedlnosti, zapadajícího
k spasení,
Osvětitelkyně srdcí,
Ochránitelkyně ctitelů svých v životě
i v smrti,
Abychom čistým srdcem Bohu se líbili,
Abychom neposkvrněným tělem Bohu slou-
žili,
Abychom poskvrn hříchu bedlivě se va-
rovali,
Abychom v koupeli svátosti pokání duši
svou očišťovali,
Abychom světlem svaté víry stále se řídili,
Abychom světlem dobrého příkladu bližním
předcházeli,
Abychom u věrném plnění přikázání Bo-
žích i církevních až do smrti setrvali,
Abychom před odchodem na věčnost svá-
tostmi zaopatřeni byli,
Abychom v blahém pokoji s tímto světem
se loučili,
Abychom poездеjší pouti do chrámu
věčné slávy přijati byli,
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, odpusť
nám, Pane!
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, uslyš
nás, Pane!
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, smiluj
se nad námi!
Kriste, uslyš nás! Kriste, vyslyš nás!

o r o d j a n s i

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, smiluj se nad námi!

Pane, smiluj se nad námi!

Otče náš. Zdrávas Maria.

6.

Na den zvěstování blah. Panny Marie.

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, smiluj se nad námi!

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, uslyš nás! Kriste, vyslyš nás!

Otče s nebes, Bože,

Synu, Vykupiteli světa, Bože,

Duše svatý, Bože,

Svatá Trojice, jeden Bože,

Svatá Maria,

Svatá Boží Rodičko,

Svatá Panno panen,

Nejmilejší dcero Otce nebeského,

Vyvolená matko Syna Božího,

Milostná choť Ducha svatého,

Panno prorokem předpovídaná,

**Od spravedlivých starého zákona toužebně
očekávaná,**

Bez poskvrny hříchu prvotního počatá,

V Nazaretu z domu Davidova zrozená,

Významným jménem „Maria“ nazvaná,

Na statky vezdejší chudobná,

smiluj se
nad námi!

oroduj za nás!

Dary nebeskými obohacená,
Pokorou a nevinností ozdobená,
Poselství Božího udůstojněná,
Archandělem Gabrielem „pozdravená“,
„Maria, milosti plná“,
„Mezi ženami požehnaná“,
Nad řečí andělskou skormoucená,
Jaké to pozdravení, věděti žádostivá,
Slovem: „Neboj se, Maria,“ od anděla
potěšená,
O milosti, u Boha nalezené, ubezpečená,
O vtělení Syna Božího uvědomělá,
S nejsvětějším Jménem „Ježíš“ obezná-
mená,
Na věčné království „Syna Nejvyššího“
upozorněná,
Vysvětlení o způsobu vtělení Božího žá-
dostivá,
Poslem Božím upokojená,
O tvořící síle Ducha svatého spravená,
O neporušení panenství svého uvědoměná,
Zvěstem o plodnosti Alžběty překvapená,
Vůli Boží podrobená,
V nejhlubší pokoře řkouc: „Aj, já děvka
Páně,“
Duchem svatým zastíněná,
Živým chrámem vtěleného Boha učiněná,
Matko Páně převelebná,
Ode všech národů blahoslavená,
Andělským „Zdrávas“ ustavičně ctěná,

o r o d n ě s i

Důstojenstvím „Matky Boží“ nade všechny
tvory povýšená,

Abychom pobožnost „klekání“ pokorně
vykonávali,

Abychom vtělení Syna Božího nábožně
uvažovali,

Abychom milostí vykoupení svého ne-
křesťanským životem nemažili,

Abychom v slově i v jednání pokoru
jevili,

Abychom v řeči i v skutku počestni byli,

Abychom vůli Boží ochotně plnili,

Abychom v dobrých i zlých dnech Bohu
věrně oddáni byli,

Abychom v životě i v smrti u Boha mi-
lost našli,

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, od-
pusť nám, Pane!

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, uslyš
nás, Pane!

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, smiluj
se nad námi!

Kriste, uslyš nás! Kriste, vyslyš nás!

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, smiluj se nad námi!

Pane, smiluj se nad námi!

• Otče náš. Zdrávas Maria.

7.

Na den sedmi bolestí blah. Panny Marie.

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, smiluj se nad námi!

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, uslyš nás! Kriste, vyslyš nás!

Otče s nebes, Bože,

Synu, Vykupiteli světa, Bože,

Duše svatý, Bože,

Svatá Trojice, jeden Bože,

smiluj se
nad námi!

Svatá Maria,

Svatá Boží Rodičko,

Svatá Panno panen,

od obyvatelů Betlemských oslyšená,

bez outrpnosti za město vypuzená,

vší pomoci zbavená,

v chlévě ubytovaná,

jenž jsi Syna Nejvyššího v chudobě
porodila,

jenž jsi Nemluvně božské v jesle
položila,

jenž jsi obřadu očistování pokorně
se podrobila,

jenž jsi nad proroctvím Simeona
bolestně trnula,

jenž jsi s božským Synem svým do
Egypta utíkala,

jenž jsi v cizině po vlasti toužila,

S v. M a r i a,

o r o d n j z a n á s i

S v. M a r i a,

jenž jsi ztraceného Ježíše po tři dny
hledala,
jenž jsi nenávisť Židů proti Ježíšovi
znamenalala,
jenž jsi Ježíše křížem obtíženého
potkala,
jenž jsi Ježíše na Golgotu dopro-
vázela,
jenž jsi na muky Ježíšovy patřila,
jenž jsi muky Ježíšovy spolu trpěla,
jenž jsi pod křížem Ježíšovým stála,
jenž jsi poslední slova Ježíšova po-
slouchala,
jenž jsi až do skonání Ježíšova pod
křížem vytrvala,
jenž jsi mrtvolu Ježíšovu v lůno své
přijala,
jenž jsi svaté drahé rány Ježíšovy
líbala,
jenž jsi mrtvolu Ježíšovu k hrobu
doprovázela,
jenž jsi v nevýslovném hoři s Gol-
goty se navracela,
sedmerým mečem raněná,

Matko bolestná,
Moře hořkosti,
Dive trpělivosti,
Zrcadlo stálosti,
Vzore mateřské věrnosti,
Útočiště trpících,

o r o d n í z a n á s i

Potěšení zarmoucených,
Ochrano utištěných,
Polehčení obtížených,
Občerstvení mdlých,
Posilnění malomyslných,
Matko osiřelých,
Úlevo neduživých,
Opatrovnice raněných,
Uzdravení nemocných,
Útěcho umírajících,
Prostřednice duší v očistci trpících,
Královno mučeníků,
Abychom v čas utrpení mysli nepozbývali,
Abychom hořkosti života trpělivě snášeli,
Abychom v prozřetelnost Boží stále dů-
věřovali,
Abychom nehody vezdejší k napravení
svému používali,
Abychom z utrpení časných prospěch vě-
čný měli,
Abychom podílu majíce na Kristovu utr-
pení i na slávě Jeho podílu měli,
Abychom v blažené společnosti Tvé jednou
v nebesích se radovali,
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, odpusť
nám, Pane!
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, uslyš
nás, Pane!
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, smiluj
se nad námi!

o r o d n j z a n á s i

Kriste, uslyš nás! Kriste, vyslyš nás!

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, smiluj se nad námi!

Pane, smiluj se nad námi!

Otče náš. Zdrávas Maria.

8.

Na den sedmi bolestí blah. Panny Marie.

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, smiluj se nad námi!

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, uslyš nás! Kriste, vyslyš nás!

Otče, s nebes Bože,

Synu, Vykupiteli světa, Bože,

Duše svatý, Bože,

Svatá Trojice, jeden věčný Bože,

Svatá Maria,

Bolestná Matko Páně,

Jenž jsi v Betlemě nenalezla místa v hospodě,

Jenž jsi dítě Ježíše položila v jesle,

Jenž jsi slyšela, že duši tvou proniknou žalosti jako meč,

Jenž jsi s božským Synem svým do Egypta utíkat musila,

Jenž jsi dvanáctiletého Syna svého ztratila a po tři dni s bolestí ho hledala,

smiluj se
nad námi!

oroduj za nás!

Jenž jsi zatvrzelých židů nenávisť proti
Ježíšovi hluboce cítila,
Jenž si s bolestí slyšela, že Ježíš od Ji-
dáše byl zrazen,
Jenž jsi s bolestí slyšela, že Ježíš od
nejvyšších kněží jako zločinec byl ža-
lován,
Jenž jsi s bolestí slyšela, že Ježíš byl
poličkován,
Jenž jsi s bolestí slyšela, že Ježíš ukrutně
byl trýzněn,
Jenž jsi s bolestí slyšela, že Syn tvůj
vraha Barabáše horším byl vážen,
Jenž jsi s bolestí viděla, jak Syn tvůj
byl bičován a trním korunován,
Jenž jsi s bolestí slyšela, že nad ním ne-
spravedlivý soud byl vynešen,
Jenž jsi ho kříž nesoucího na cestě utr-
pení potkala,
Jenž jsi pod křížem mečem bolesti byla
proniknuta,
Jenž jsi s bolestí slyšela poslední slova
Syna svého na kříži,
Jenž jsi až do jeho skonání s nepře-
moženou myslí u kříže stála,
Jenž jsi mrtvého Syna svého na klíně
svém chovala,
Matko bolesti,
Zrcadlo trpělivosti,
Potěcho nemocných a umírajících,

o r o d n j z a n á s i

Útočiště hříšníků,
Posilo malomyslných,
Abychom se přílišné truchlivosti neoddali,
Abychom v netrpělivost a malomyslnost
neupadli,
Abychom všelikému nebezpečenství hříchu
se uhnuli,
Abychom před úklady ďábelskými byli
ochráněni,
Abychom od nekajicnosti a zatvrzelosti
byli ostříháni,
Abychom náhlé a nenadálé smrti byli uše-
třeni,
Abychom od věčného zahynutí byli vy-
svobozeni,
Abychom v pravé víře, v naději a lásce
byli zachováni,
Abychom u božského Syna tvého v po-
třebách svých útěchy a pomoci došli,
Abychom k pravému pokání milosti Boží
dosáhli,
Abychom před skonáním svátostmi umí-
rajících byli opatřeni,
Abychom v poslední hodince útěchou ne-
beskou byli občerstveni,
Aby nám Ježíš blaženého skonání, jako
kajícímu lotru na kříži, popřáti ráčil,
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, odpust
nám, Pane!

o r o d u j z a n á s i

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, uslyš
nás, Pane!

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, smiluj
se nad námi!

Kriste, uslyš nás! Kriste, vyslyš nás!

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, smiluj se nad námi!

Pane, smiluj se nad námi!

Otče náš. Zdrávas Maria.

. 9.

**Na den blah. Panny Marie pod názvem :
„Pomocnice křesťanů“.**

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, smiluj se nad námi!

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, uslyš nás! Kriste, vyslyš nás!

Otče s nebes, Bože,

Synu, Vykupiteli světa, Bože,

Duše svatý, Bože,

Svatá Trojice, jeden Bože,

Svatá Maria,

Svatá Boží Rodičko,

Svatá Panno panen,

Matko Kristova,

Matko Božské milosti,

Matko Syna Nejvyššího,

Matko Pána svrchovaného,

smiluj se
nad námi!

oroduj za nás!

Matko Slitovníka nejlaskavějšího,
Matko Pomocníka nejvýdatnějšího,
Matko Spasitele nejdobrotivějšího,
Matko Lékaře všemohoucího,
Matko Živitele nejútrpnějšího,
Matko Soudce nejmilosrdnějšího,
Matko, jížto Syn Boží byl poddán,
Matko, na jejíž přímlovu Syn Boží po-
čátek divů svých učinil,
Matko svaté naděje,
Matko milosrdenství,
Matko dobré rady,
Matko všemi strastmi zkoušená,
Matko bolestná,
Matko naše,
Panno milosti plná,
Panno mocná,
Panno dobrotivá,
Panno věrná,
Přímlovkyně naše,
Prostřednice naše,
Řečnice naše,
Živote, sladkosti a naděje naše,
Uzdravení nemocných,
Útočiště hříšných,
Potěšení zarmoucených,
Pomocnice křesťanů,
Jednatelko pokoje a míru,
Kojitelko Božího hněvu,
Hvězdo obtížených a trpících,

o r o d j z a n á s i

oroďuj za nás!

Ochranitelko Tebe vyzývajících,
Ve v selik ch pot řeb ch a nehodách,
V úzkosti a starosti,
V t  skomyslnosti a malomyslnosti,
V nejistotě a pochybnosti,
V nouzi a ned statku,
V soužení a trápení,
V nátisku a pronásledování,
V bolesti a nemoci,
V t  k m pokušení,
V Božím dopuštění,
V nebezpe enstv  ztráty cti a dobrého
jména,
V nebezpe enstv  spasení,
V nebezpe enstv  života,
V hodince smrti a soudu,

Beránku Boží, jenž sn m   hříchy světa, odpusť
nám, Pane!

Beránku Boží, jenž sn m   hříchy světa, uslyš
nás, Pane!

Beránku Boží, jenž sn m   hříchy světa, smi-
luj se nad námi!

Kriste, uslyš nás! Kriste, vyslyš nás!

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, smiluj se nad námi!

Pane, smiluj se nad námi!

Otče n  . Zdrávas Maria.

10.

Na den nejčistšího Srdce blah. Panny Marie.

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, smiluj se nad námi!

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, uslyš nás! Kriste, vyslyš nás!

Otče s nebes, Bože,

Synu, Vykupiteli světa, Bože,

Duše svatý, Bože,

Svatá Trojice, jeden Bože,

Nejčistší srdce Panny Marie,

Srdce v svatosti a spravedlnosti stvořené,

Srdce od poskvrny hříchu prvotního ochráněné,

Srdce všemi milostmi ozdobené,

Srdce veškerými ctnostmi obohacené,

Srdce u víře utvrzené,

Srdce v naději ukotvené,

Srdce láskou roznícené,

Srdce mírné a pokorné,

Srdce v chudobě spokojené,

Srdce čistotné a nevinné,

Srdce Bohu zasvěcené,

Srdce poslušné a nábožné,

Srdce laskavé a dobrotivé,

Srdce útrpné a milosrdné,

Srdce věrné a upřímné,

Srdce tiché a trpělivé,

smiluj se
nad námi!

o r o d u j z a n á s !

Srdce v dobrém horlivé,
Srdce andělem pozdravené,
Srdce milosti plné,
Srdce Duchem svatým zastíněné,
Srdce živým chrámem Božím učiněné,
Srdce při narození Páně blažené,
Srdce při proroctví Simeona raněné,
Srdce při útěku do Egypta hořem sevřené,
Srdce při ztrátě Ježíše nevýslovnou úzkostí
trapeňé,
Srdce všemi strastmi zkoušené,
Srdce v moře hořkosti ponořené,
Srdce sedmerým mečem zbodané,
Srdce pod křížem spolu ukřižované,
Srdce při pohřbu Páně pohřbené,
Srdce při z mrtvých vstání Páně oživené,
Srdce při na nebe vstoupení Páně slastí
napojené,
Srdce seslání Ducha svatého zúčastněné,
Srdce v nebesích věčně s Bohem spojené,
Dílo Boží nejslavnější,
Chrám Boží nejsvětější,
Věrný obraze Srdce Kristova,
Hlubino pokory a poslušnosti,
Sídlo čistoty a stydlivosti,
Stane moudrosti a šlechetnosti,
Zrcadlo spravedlnosti,
Schráno božské milosti,
Posilo srdcí mdlých a slabých,
Štíte srdcí v pokušení postavených,

o r o d n j z a n á s i

oroduj za nás!

Útočiště srdcí pobloudilých,
Ukojení srdcí kajících,
Slasti srdcí čistých,
Vzore srdcí v Pánu se radujících,
Občerstvení srdcí trpících,
Potěšení srdcí zarmoucených,
Naděje nemocných a umírajících,
Abychom celým srdcem Boha milovali,
Abychom srdce své na svět a marnosti
jeho nevěšeli,
Abychom v životě i v smrti pokoj srdce
v Bohu našli,
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, od-
pusť nám, Pane!
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, uslyš
nás, Pane!
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, smiluj
se nad námi!
Kriste, uslyš nás! Kriste, vyslyš nás!
Pane, smiluj se nad námi!
Kriste, smiluj se nad námi!
Pane, smiluj se nad námi!

* Otče náš. Zdrávas Maria.

11.

Na den navštívení blah. Panny Marie.

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, smiluj se nad námi!

Pane, smiluj se nad námi !

Kriste, uslyš nás ! Kriste, vyslyš nás !

Otče s nebes, Bože,

Synu, Vykupiteli světa, Bože,

Duše svatý, Bože,

Svatá Trojice, jeden Bože,

Svatá Maria,

Svatá Boží Rodičko,

Svatá Panno panen,

Sv. Maria, jenž jsi s chvátáním na hory
odešla,

jenž jsi do města Judova putovala,

jenž jsi do domu Zachariášova vešla,

jenž jsi Alžběty pozdravila,

jenž jsi návštěvou svou příbuzné
své potěšila,

jenž jsi příchodem svým předchůdce
Páně posvětila,

jenž jsi na radosti příbuzné své
podílu brala,

jenž jsi s příbuznou svou Boha ve-
lebila,

jenž jsi v Bohu, Spasiteli svém, ple-
sala,

jenž jsi milosrdenství Boží oslavovala,

jenž jsi za milosti své Bohu čest
vzdávala,

jenž jsi v nevýslovné pokoře děvkou
Páně se zvala,

smiluj se
nad námi!

o r o d n j z a n á s i

S v. M a r i a,

S v. M a r i a,

jenž jsi veškeren dům Zachariašův
požehnáním naplnila,
od Alžběty uctivě pozdravená,
požehnanou mezi ženami nazvaná,
pro plod života svého velebená,
Matkou Páně jmenovaná,
pro víru svou blahořečená,
duchem prorockým naplněná,
ode všech národů blahoslavená,
z poníženosti své vysoce povznešená,
nejvyšší důstojností od Boha obla-
žená,

živý chráme Boha živého,
svatyně Ducha svatého,
hrade Krále věčného,
Matko milosrdenství,
vzore křesťanské lásky,
zrcadlo křesťanské pokory,
nádobo duchovní,
nádobo počestná,
vznešená nádobo pobožnosti,
učitelkyně národů,
pomocnice křesťanů,
ochranitelkyně poutníků,
průvodkyně na cestách života,
uzdravení nemocných,
potěšení zarmoucených,
poklade věřících,
vzore Boha velebicích,
příklade v Pánu se radujících,

o r o d i
z a
n a s i

Abychom Boha nade všecko a bližního
jako sebe samy milovali,
Abychom pro Boha všecko ochotně činili,
Abychom na radostech i na bolestech
svých spolubližních podílu brali,
Abychom bližním svým skutků milosrden-
ství prokazovali,
Abychom v slově i v skutku pokoru osvěd-
čovali,
Abychom Boha za dosažená dobrodíní ve-
lebili,
Abychom služby Boží svědomitě navště-
vovali,
Abychom v čas navštívení vůli Boží se
podrobovali,
Abychom vezdejší pouť svou šťastně do-
konali,
Abychom jednou v nebesích Boha chválili,
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, odpusť
nám, Pane!
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, uslyš
nás, Pane!
Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, smi-
luj se nad námi!
Kriste, uslyš nás! Kriste, vyslyš nás!
Pane, smiluj se nad námi!
Kriste, smiluj se nad námi!
Pane, smiluj se nad námi!
Otče náš. Zdrávas Maria.

o
r
o
d
u
j
z
a
n
á
s
!

12.

Na den na nebevzeti blah. Panny Marie.

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, smiluj se nad námi!

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, uslyš náš! Kriste, vyslyš nás!

Otče s nebes, Bože,

Synu, Vykupiteli světa, Bože,

Duše svatý, Bože,

Svatá Trojice, jeden Bože,

Sv. Maria,

Svatá Boží Rodičko,

Svatá Panno panen,

Janovi učeníkovi odporučená,
od apoštolů co matka ctěná,
prvotním křesťanům za vzor na ze-
mi ponechaná,

milostná učitelko křesťanské víry,
příkladná činitelko křesťanských
ctností,

jasné zrcadlo vroucí lásky k Bohu
a k bližnímu,

vznešená nádoba pobožnosti,
po spojení s Kristem roztoužená,
vůli Boží až do skonání mile pod-
robená,

návštěvou svatých apoštolů před
smrtí svou potěšená,

smiluj se
nad námi!

o r o d u j z a n á s i

S v. M a r i a,

S v. M a r i a,

jak v početí tak i v zesnutí svém
milosti plná,
před obecným vzkříšením Bohem
oslavená,
s tělem i s duší do nebe vzatá,
božským Synem do říše slávy uve-
dená,
nejsvětější Trojicí korunovaná,
sbory nebeskými velebená,
neskonalou blažeností odměněná,
rouchem slávy přioděná,
korunou dvanácti hvězd ověnčená,
nerozlučitelná společnice Krále slávy,
jako cedr na nebeský Libanon vy-
výšená,
jako cypřiš na svatou horu Sion
přenešená,
v křesťanském lidu na věky vko-
řeněná,
ode všech národů blahoslavená,
ve všech nářečích vzývaná,
andělským „Zdrávas“ stále pozdra-
vovaná,
paní a orodovnice naše,
útočiště a pomocnice naše,
prostřednice a potěšení naše,
matko milosrdenství,
kněžno pokoje a míru,
velitelko andělů,
náčelnice proroků,

o r o d u j z a n á s i

Sv. Maria,	{ matko apoštolů, královno mučeníků, vzore vyznavačů, posilo panen, okraso nebeského Jerusaléma, královno nebeských zástupů,	o r o d n j z a n á s !
	{ Abychom víru svou skutky dokazovali, Abychom důvěry v Boha nepozbývali, Abychom v křesťanské lásce neochabovali, Abychom po vlasti nebeské toužili, Abychom pro nebe obětí nešetřili, Abychom častou správou Boží duši svou posvěcovali, Abychom povinnosti svého stavu věrně plnili, Abychom vezdejší pouť svou jednou šťastně dokonali, Abychom v hodině soudu k vyvoleným připočtění byli, Abychom se sbory nebeskými Boha chvá- lili a velebili,	
	Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, odpusť nám, Pane!	
	Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, uslyš nás, Pane!	
	Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi!	
	Kriste, uslyš nás! Kriste, vyslyš nás!	
	Pane, smiluj se nad námi!	

Kriste, smiluj se nad námi!

Pane, smiluj se nad námi!

Otče náš. Zdrávas Maria.

13.

Na den narození blah. Panny Marie.

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, smiluj se nad námi!

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, uslyš nás! Kriste, vyslyš nás!

Otče s nebes, Bože,

Synu, Vykupiteli světa, Bože,

Duše svatý, Bože,

Svatá Trojice, jeden Bože,

Svatá Maria,

Svatá Boží Rodičko,

Svatá Panno panen,

Nejmilejší dcero Boha Otce,

Vyvolená matko Boha Syna,

Milostiplná choti Boha Ducha svatého,

Slavná dcero z kmene Abrahamova,

Vzácná ratolesti z domu Davidova,

Drahocenný plode z domu Aronova,

Potomku arciotců a králů,

Dítě toužebně na svět očekávané,

Dítě v svatosti a spravedlnosti stvořené,

Dítě v početí svém neposkvrněné,

Dítě v milosti Boží narozené,

smiluj se
nad námi!

oroduj za nás!

Dítě ode všech národů blahoslavené,
Dítě ode všech pokolení žehnané,
Dítě k nejvyšší důstojnosti ustanovené,
Dítě službě Boží věnované,
Dítě rodičům poddané,
Dítě záhy Pánu zasvěcené,
Dítě v dobrém posilované,
Dítě v bázni Boží utvrzené,
Dítě láskou k Bohu roznícené,
Dítě pokorné a poslušné,
Dítě čistotné a nevinné,
Dítě milostiplné,
Hvězdo jitřní,
Dennice naší spásy,
Červánku slunce spravedlnosti,
Holubice míru, s nebeské archy vyslaná,
Klíči k ztracenému ráji,
Archo nové úmluvy,
Nádobo svatosti,
Příčino naší radosti,
Druhá Evo pokolení lidského,
Nejslavnější ozdoba pokolení svého,
Abychom za narození své z rodičů křesťanských povděční byli,
Abychom za znovurození své na křtu svatém Pána Boha chválili,
Abychom křestního slibu svého stále pamětlivi byli,
Abychom pod praporem Ježíše Krista dobrý boj bojovali,

o
r
o
d
n
i
z
a
n
á
s
i

Abychom tělo, svět a ďábla přemáhali,
Abychom křesťanskými mravy Bohu se
líbili,

Abychom v štěpnici Kristově úrodnými
stromy byli,

Abychom dobrými skutky zásluhy pro
věčnost si shromáždili,

Abychom v hodině smrti narození k věč-
nému životu slavili,

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, odpusť
nám, Pane!

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, uslyš
nás, Pane!

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, smiluj
se nad námi!

Kriste, uslyš nás! Kriste, vyslyš nás!

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, smiluj se nad námi!

Pane, smiluj se nad námi!

Otče náš. Zdrávas Maria.

14.

Na den jména blah. Panny Márie.

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, smiluj se nad námi!

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, uslyš nás! Kriste, vyslyš nás!

Otče s nebes, Bože,
Synu, Vykupiteli světa, Bože,
Duše svatý, Bože,
Svatá Trojice, jeden Bože,
Svatá Maria,
Svatá Boží Rodičko,
Svatá Panno panen,

smiluj se
nad námi!

S v. M a r i a,

hvězdo jitřní,
hvězdo mořská,
hvězdo plná krásy,
hvězdo neposkvrněné jasnosti,
hvězdo, temnost bludů zapuzující,
hvězdo, světlo pravé víry rozšiřující,
hvězdo, hříšníky ku pokání povzbu-
zující,
hvězdo, spravedlivé v dobrém utvr-
zující,
hvězdo, plamen svaté lásky rozně-
cující,
hvězdo svaté naděje,
hvězdo pokoje a míru,
hvězdo útěchy a pomoci,
hvězdo spasení,
moře božské milosti,
moře sladkosti,
moře svatosti,
moře hořkosti,
moře trpělivosti,
paní, rouchem slávy přioděná,
paní, hvězdami ověččená,

o r o d n j z a n á s i

S v. M a r i a,

paní, v nebesích korunovaná,
paní, nad anděly zvýšená,
paní, vírou arcioctů proslavená,
paní, duchem prorockým nadaná,
paní, horlivostí apoštolskou ozdobená,
paní, korunou mučenickou okrášlená,
paní, ve ctnostech vyznavačů utvrzená,
paní, svatých panen vzorná,
pro významné své jméno,
pro požehnané své jméno,
pro líbezné své jméno,
pro utěšené své jméno,
pro mocné své jméno,
pro neposkvrněné své jméno,
pro ctihodné své jméno,
pro blahoslavené své jméno,
pro milostné své jméno,
jejížto jméno po jménu Ježíš nad
všelike jest jméno,
jejížto jméno všickni národové bla-
hoslaví,
jejížto jméno všecka pokolení velebí,
jejížto jméno všickni jazykové opěvají,
v jejímžto jménu zarmoucení potě-
šení nalézají,
jejížto jméno nemocní k občerstvení
svému vyslovují,
jejížto jméno umírající vzývají,
v jejímžto jménu andělé plesají,
jejížto jméno plno slávy a veleby,

o r o d u j z a n ě s i

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, odpusť
nám, Pane!

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, uslyš
nás, Pane!

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, smiluj
se nad námi!

Kriste, uslyš nás! Kriste, vyslyš nás!

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, smiluj se nad námi!

Pane, smiluj se nad námi!

Otče náš. Zdrávas Maria.

15.

**Na den posvátného růžence blah. Panny
Marie.**

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, smiluj se nad námi!

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, uslyš náš! Kriste, vyslyš nás!

Otče s nebes, Bože,

Synu, Vykupiteli světa, Bože,

Duše svatý, Bože,

Svatá Trojice, jeden Bože,

Svatá Maria,

Svatá Boží Rodičko,

Svatá Panno panen,

Svatá Maria, jenž jsi Ježíše z Ducha sva-
tého počala.

} smiluj se
nad námi!
} oroduj za
nás!

S v. M a r i a,

jenž jsi Ježíše v životě nesouc Alž-
bētu navštívila,
jenž jsi Ježíše v Betlémě porodila,
jenž jsi Ježíše v chrámě obětovala,
jenž jsi Ježíše v chrámě nalezla,
jejížto Syn pro nás krví se potiti
ráčil,
jejížto Syn pro nás bičován býti
ráčil,
jejížto Syn pro nás trním korunován
býti ráčil,
jejížto Syn pro nás těžký kříž nésti
ráčil,
jejížto Syn pro nás ukřižován býti
ráčil,
jejížto Syn z mrtvých vstáti ráčil,
jejížto Syn na nebe vstoupiti ráčil,
jejížto Syn Ducha svatého seslati
ráčil,
kterou Ježíš na nebe vzíti ráčil,
kterou Ježíš v nebi korunovati ráčil,
duchovní růže, v milosti Boží vko-
řeněná,
již co útlé poupě bázní Boží na-
plněná,
v panenské čistotě a nevinnosti
rozvinulá,
květem veškerých ctností osypaná,
purpurem lásky Boží ozdobená,
trním bolestí opatřená,

o r o d i j z a n á s i

S v. M a r i a,

růže nejušlechtilejší,
růže nejlíbeznější,
posvátného růžence Královno,
bojovnice nepřemožená,
rekyně vítězná,
Orodovnice milosrdná,
Prostřednice mocná,
Pomocnice dobrotivá,
útočiště hříšných,
potěšení zarmoucených,
občerstvení trpících,
uzdravení nemocných,
vítězství bojujících,
matko dobré rady,
šířitelko pravé víry,
mýtitelko bludů,
naděje ctitelů svých v životě i
smrti,
občerstvení duší v očištění trpících,

o r o d o v n i c e

Abychom mírní a srdcem pokorní byli,
Abychom bližním svým křesťanskou lásku
na jevo dávali,

Abychom v čas nedůstatku proti Bohu
nereptali,

Abychom přikázání Boží i církevní svědo-
mitě plnili,

Abychom hříchem ztracené milosti Boží
pokáním opět nabyti hleděli,

Abychom hříchy své opravdově želeli,

Abychom proti tělu a nezřízeným žádostem jeho statečně bojovali,

Abychom hříšnou samoláskou zaslepiti se nedali,

Abychom obtížnosti stavu a povolání svého trpělivě snášeli,

Abychom umučením a smrtí Kristovou spaseni byli,

Abychom po učiněném pokání do předěšlých hříchů se nenavracovali,

Abychom smrtí soud a věčnost na mysli zachovali,

Abychom údy těla svého co chrám Ducha svatého v čistotě chovali,

Abychom po vezdejší pouti šťastně skonali,

Abychom s Tebou nebeské slávy účastni se stali,

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, odpusť nám, Pane!

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, uslyš nás, Pane!

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi!

Kriste, uslyš nás! Kriste, vyslyš nás!

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, smiluj se nad námi!

Pane, smiluj se nad námi!

Otče náš. Zdrávas Maria.

Modlitby.

Pod ochranu Tvou se utíkáme, svatá Boží Rodičko! Prosbami našimi nezhrdej v potřebách našich, ale ze všech nebezpečností vždy nás vysvobod', ó slavná, požehnaná Panno Maria! Paní naše, prostřednice naše, orodovnice naše, se Synem svým nás usmiřuj, Synu svému nás poroučej, Synu svému nás představuj.

V. Oroduj za nás, svatá Boží Rodičko,

B. Abychom hodni učinění byli zaslíbení Kristových.

Modleme se:

Milost svou, prosíme, Pane, rač v myslí naše vlíti, abychom, kteříž jsme skrze anděla zvěstujícího vtělení Krista, Syna Tvého, poznali, skrze umučení a kříž jeho k slávě vzkříšení přivedeni byli.

V. Oroduj za nás, svatý Josefe,

B. Abychom hodni učinění byli zaslíbení Kristových.

Nechť nám, prosíme, Pane, zásluhy ženicha nejsvětější Rodičky Tvé ku pomoci přispějí, aby, čehož slabosti naší dosíci nelze, na pří-

mluvu jeho nám dáno bylo. Jenž jsi živ a krá-
luješ s Bohem Otcem v jednotě Ducha sv. Bůh
na věky věkův. Amen.

Zdravas Královno.

Zdravas Královno, Matko milosrdenství,
živote, sladkosti, i naděje naše, buď zdráva!
K Tobě voláme vyhnaní synové Evy. K Tobě
vzdycháme lkající a plačící v tomto slzavém
údolí. I protož orodovnice naše, obrať k nám
své milosrdné oči. A Ježíše, požehnaný plod
života Tvého, nám po tomto putování ukaž.
O milostivá, ó přívětivá, ó přesladká Panno
Maria!

Modlitba k neposkvrněnému Srdci blah. Panny Marie.

Ó Srdce Marie Panny, Matky Boží a
Matky naší! Ó Srdce milování nejhodnější,
v kterémž nejsvětější Trojici se zalíbilo: 'Tys
hodno, bys všemožně bylo ctěno a milováno od
andělů i od lidí. Ó Srdce, jenž se nejvíce po-
dobáš Srdci Ježíše, jehožto nejdokonalejším
jsi obrazem; Srdce, plné dobroty a tak plné
útrpnosti ke všeliké bídě naší! rač rozehřítí le-
dovou studenost srdcí našich, a učiň, aby se
úplně naklonila k Srdci božského Vykupitele.
Vylej do nich lásku svých ctností a rozpaluj
je tím oblažujícím ohněm, kterým bez přestání

plápoláš. Obejmi v sobě svatou Církev, opatruj ji a buď povždy milým jejím útočištěm a nepřemožitelnou záštitou proti všem útokům jejích nepřátel. Budiž cestou naší, po které bychom se dostali k Ježíši, budiž průlivem, jímž bychom nabývali všech milostí potřebných k našemu spasení. Buď naší pomocí v potřebách, naším posílněním v pokušeních, naším útočištěm v protivnostech, naším přispěním ve všech nebezpečnostech, obzvláště v onom posledním zápasu našeho života. v hodině skonání, kde veškeré peklo se zbouří proti nám, aby v tom hrozném okamžení uchvátilo duše naše v této chvíli strastné a rozhodné, na nížto závisí celá věčnost naše. Ach, tenkrát, nejdobrotivější Panno, dejž nám okusiti sladkosti mateřského Srdce svého, nechať zkusíme, jak mnoho můžeš u Srdce Krista Ježíše; v něm samém, v pramenu milosrdenství, otevři nám bezpečné útočiště, abychom jej s Tebou jedenkrát v nebesích mohli chváliti na věky věkův. Amen.

Chvála nejsv. Srdci Ježíše a Marie.

Budiž poznáno, chváleno, velebeno, milováno, ctěno a oslavováno vždycky a všudy božské Srdce Ježíšovo a neposkvrněné Srdce Marie. Amen.

P o z n. Kdokoli pobožně tyto dvě modlitby se modlí, účasten se stává odpustků 60 dní. Kdo je

k a ž d o d e n n ě pobožně odříkává, nabývá odpustků plnomocných o svátcích narození, na nebevzetí a přesvatého Srdce Marie Panny, jestliže v tyto dny se zpovídá, k stolu Páně přistoupí, některý chrám nebo nějaký oltář Marii Panně zasvěcený navštíví a tam na úmysl sv. Otce se pomodlí. Těchto plnomocných odpustků dochází i v hodině smrti. (Raccolta str. 202).

Ó nejsvětější Panno, Matko vtěleného Slova, schránko milostí a útočiště nás bídných hříšníků! Silnou důvěrou voláme k mateřské lásce Tvé, vypros nám té milosti, bychom vůli Boží a vůli Tvou vždycky plnili. Do Tvých nejsvětějších rukou srdce svá klademe, a prosíme Tebe, zjednej nám blaho duše i těla; a důvěrně doufajíce, že nás, ó nejlaskavější Matko, vyslyšíš, živou vírou voláme:

Zdrávas Maria a t. d. 3krát.

Modlitba:

Prosíme Tebe, o Pane, zachovej na přímlovu nejblaženější Panny Marie od všeliké nemoci služebníky své; a an se pokorným srdcem před Tebou klaní, ostříhej je milostivě ode všech nepřátelských úkladů. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

P o z n. S modlitbou touto spojeny odpustky 100 dní.

Srv. Krajský „Modlitby odpustkové“ str. 152.

---

1. Ó nejsvětější Panno! z celého srdce Tebe ctím uade všecky anděly a svaté nebešťany

jakožto dceru věčného Otce, a obětuji Tobě duši svou a všechny síly její.

Zdrávas a t. d.

2. Ó nejsvětější Panno! z celého srdce Tebe ctím nade všechny anděly a svaté nebešťany, jakožto Matku jednorozeného Syna, a obětuji Tobě tělo své a všechny smysly jeho.

Zdrávas a t. d.

3. Ó nejsvětější Panno! z celého srdce Tebe ctím nade všechny anděly a svaté nebešťany, jakožto milovanou choť Ducha svatého, a obětuji Tobě srdce své a všechny náklonnosti jeho; Tebe prosím, rač mi vyžádati od nejsvětější Trojice všech milostí, kterých mi třeba k věčnému spasení.

Zdrávas a t. d.

P o z n. Lev XII. udělil všem věřícím pokaždé 100 dní odpustků, kdykoli říkají tato tři krátká pozvižení mysli k uctění bl. Panny, aby u vykonávání všelikých křesťanských ctností zvláště pak čistoty, ochrany její došli. Těm pak, kdož se je po celý měsíc denně modlí, udílejí se plnomocné odpustky v kterýkoli den, jestliže svaté svátosti přijímají a na úmysl Církve sv. se modlí.

Krajský, l. c. str. 153.

Modlitba o pomoc k Panně Marie.

Zdrávas nejvznešenější Královno pokoje, nejsvětější Matko Boží, skrze nejsvětější Srdce Ježíše, Syna Tvého, knížete pokoje, učiň, aby

se ukojil hněv jeho a on aby nad nám panoval v pokoji. Rozpomeň se, o nejdobrotivější Panno Maria, že není slýcháno od jakživa, aby ten, kdo Tebe vzýval o přimluvu, byl kdy opuštěn. Touto důvěrou proniknut i já k Tobě přicházím. Matko věčného Slova, nezavrhuj slov mých, ale slyš milostivě, a vyslyš je, ó milostivá, ó přívětivá, ó přesladká Panno Maria.

P o z n. Plnomocné odpustky za obyčejných podmínek. Srv. Krajský l. c. str. 156.

Modlitba sv. Bernarda k blah. Marii Panně.

Rozpomeň se, o nejdobrotivější Panno Maria, že není slýcháno od jakživa, aby ten, kdo se utíkal pod Tvou ochranu, kdo Tebe prosil o pomoc, kdo Tebe vzýval o přimluvu, byl kdy opuštěn. Touto důvěrou proniknut, i já se k Tobě, o Panno panen, Matko, utíkám, k Tobě přicházím, před Tebou stojím hříšník vzdychající; o Matko věčného Slova, nezavrhuj slov mých, ale slyš milostivě a vyslyš je. Amen.

P o z n. Plnomocné odpustky za obyčejných podmínek. Srv. Krajský l. c. str. 157.

Modlitba v pokušení proti čistotě.

Zdrávas Maria a t. d.

Ó Panovnice moje! ó Matko moje! Tobě se celý obětuji, a na důkaz své oddanosti k Tobě

zasvěcuji Ti dnes oči své, uši své, ústa svá, srdce své, úplně sebe celého. Poněvadž pak již Tobě přináležím, ó Matko dobrotivá, zachovej mne, ochraňuj mne, jako vlastní svou věc a majetnost.

P o z n. Plnomocné odpustky za obyčejných podmínek. Srv. Krajský l. c. str. 159.

Modlitba v jakémkoli pokušení.

Ó Panovnice moje! o Matko moje! rozpo-
meň se, že Tobě přináležím. Zachovej mne,
ochraňuj mne, jako vlastní svou věc a majet-
nost!

P o z n. Se skroušeným a pobožným pomodlením
této modlitby spojeny jsou odpustky 40 dnů.

Modlitba k blah. Panně Marii a sv. Anně.

Zdráva buď, milosti plná, Pán s Tebou:
Tvá milost budiž se mnou: požehnaná Ty mezi
ženami, a požehnaná buď svatá Anna, matka
Tvá, z které jsi bez poskvrny a hříchu naro-
dila se, ó Panno Maria; z Tebe pak narodil se
Ježíš Kristus, Syn Boho živého. Amen.

P o z n. Kdo za měsíc aspoň desetkrát tuto
modlitbu konají, získají o svátku sv. Anny plno-
mocné odpustky, jestliže v tento den sv. svátosti přijí-
mají, některý chrám pobožně navštíví a tam na úmysl
sv. Otce se pomodlí. Krajský l. c. str. 154.

Modlitba na každý den v témdni k u c t ě n í n e j b l. M a r i e P a n n y.

V neděli.

Za odpuštění hříchů.

Ó Maria, Matko Boží! vzhlédni na bídneho hříšníka, klečícího u nohou Tvých, jenž své útočiště bere k Tobě, a všecku svou důvěru na Tebe vzkládá. Nejsem sice hoden, bys na mne pohlédla; popatříš-li však na Syna svého, kterak on pro spasení hříšníků smrt podstoupil, vím též, že velice žádáš, jim spomoci. Ó Matko milosrdenství! vzhlédni na bídu mou, a měj se mnou slitování! Všudy Tebe vzývají jakožto útočiště hříšníků, naději malomyslných, spomocnici opuštěných; tedy jsi i mé útočiště, má naděje, má spomocnice. Svou přímluvou mne vysvobodíš. Přispěj mi pro lásku Krista Ježíše, podej ruky své hluboko padlému, který se Tobě poroučí. Vímt, že velikou radost máš, můžeš-li hříšníku spomoci; ó tedy spomoz mi, neboť mi spomoci můžeš. Hříchý svými ztratil jsem milost Boží a spolu duši svou. Ale nyní odevzdávám se do rukou Tvých; ukaž mi, co činiti mám, bych zase dosáhl milost Pána svého, a chci to hned učiniti. On mne k Tobě posílá, bys mi přispěla; on chce, bych se utíkal k milosrdné dobrotivosti Tvé; aby netoliko zásluhy Syna Tvého, nýbrž i Tvé orodování mi napo-

máhaly k mému spasení. K Tobě tedy беру své útočiště; oroduj za mne u Ježíše; popřej mi, ať dojdou té milosti, kterou zjednáváš těm, kdož v Tebe vkládají svou důvěru. Ano, takť doufám. Amen.

(3 Zdrávas na nějakou náhradu za tolikerá rouhání, jakých se vypouští z úst proti nejbláženější Marii Panně).

V pondělí.

O setrvání v dobrém až do konce.

Ó Královno nebeská, nejsvětější Panno Maria! bylť jsem někdy otrokem ducha pekelného, a však nyní chci se na věky zasvětit službě Tvé, a hotov jsem, Tebe chváliti a Tobě sloužiti po všecken čas svého života. Přijmiž mne tedy za svého sluhu, a nezavrhuj mne, ačkoli ovšem toho zasluhuji. Ó matko moje! v Tobě spočívá všecka má naděje. Velebím Boha a díky mu vzdávám, že mi z milosrdenství svého tuto důvěru k Tobě udělil. Pravdať sice jest, že jsem prvé ničemně oddal se hříchu; ale doufám, že jsem skrze zásluhy Ježíše Krista a skrze Tvou přímluvu došel již odpuštění. Avšak, nejmilejší Matko moje! tím nejsem ještě zcela spokojen. Jedno pomyšlení ještě mne děsí: že mohu opět se připraviti o milost Boží; nebo ustavičně nacházím se v nebezpečení, nepřátelé moji nespí, a nová pokušení mne pře-

padnou. Ó tedy chraň mne, Panovnice moje! spomahej mi proti útokům pekla, a nedopusť, abych znovu upadl do hříchů, a Ježíše, božského Syna Tvého zase urazil. Ó, nikdy více nemá se státi, bych zase ztratil duši svou, i nebe a nejmilostivějšího Boha svého. O tuto milost prosím Tebe ó Maria! o tuto milost žádám, tuto vypros mi u Boha; toto důvěrně doufám. Amen.

3 Zdrávas Maria.

V úterý.

O šťastné skonání.

Ó nejsvětější Panno Maria! Matko dobrotivosti a milosrdenství! Když pomyslím na své hříchy a pomním na okamžení smrti své, tu mne úzkost pojímá a lekám se. Ó Matko má nejsladší! na krev Ježíše Krista, a na Tvou přímlovu zakládám všecku svou naději. Ó potěšení zarmoucených! tenkrát neopouštěj mne, nemeškej mne potěšit v oné veliké úzkosti a zármatku. Když mne nyní již trápí pomyšlení na spáchané hříchy, a nejistota, jsou-li mi odpuštěny, a bázeň, abych znovu do nich neupadl, a přísnost božské spravedlnosti; kterak teprv mi bude potom okolo srdce? Ach, Panovnice moje! dříve než-li ještě se přiblíží hodina smrti mé, vyžádej mi slzí upřímné kajicnosti nad mými hříchy, i pravé polepšení a věrnost

k Bohu mému po ostatní ještě čas mého života. A když přijde jednou doba mého skonání, pak, ó Maria, má naděje, pomoz mi v té veliké úzkosti, která mi v onu chvíli nastane; posilni mne, abych nebyl malomyslným při pohledu na svá provinění, ježto zlý duch na oči mi bude stavěti. Vypros mi tu milost, abych pak byl s to, neustále Tebe vzývati, abych nejsladší jméno Tvé a jméno nejsvětějšího Syna Tvého v ústech maje, ducha svého vypustil. Tuto milost prokázala jsi tolika svým ctitelům, o tu i já Tebe prosím a také doufám, že ji skrze Tebe dosáhnu. Amen.

3 Zdrávas Maria.

Ve středu.

O ochránění před peklem.

Ó Máti Boha mého, nejsvětější Panno Maria! jak mnohokrát jsem již zasloužil pekla za hříchy své! Snad při prvním hříchu mém byl by se již vykonal ortel odsouzení, kdybys Ty, Matko nejmilosrdnější, nebyla zadržela božskou spravedlnost a mocí lásky své nebyla pohnula tvrdé srdce mé, abych na Tebe skládal svou důvěru. Ach! do jak mnohých jiných nepravostí a provinění byl bych pak ještě upadl při těch nebezpečnostech k hříchu, jaká mne potkávala, kdybys Ty, o nejmilostivější Matko! nebyla mne od nich chránila těmi milostmi,

které jsi u svého Syna pro mne vyprosila. Avšak ó Královno má! což mi prospěje Tvé milosrdenství a ta přízeň, jakouž mi prokazuješ, pakliže vlastní svou vinou zahynu? — Ačkoliv byla doba, kdež jsem Tě nemiloval, předce nyní po Bohu Tebe miluji nade všecko. Ó nedopouštěj, bych se kdy více odloučil od Tebe i od svého Boha, který Tvým prostřednictvím tolik milosrdenství mi prokázal. Lásky nejhodnější Panovnice moje! nepřipouštěj, bych někdy v místě zavržení ustavičně Tebe měl nenávidět a Tobě zlořečit. Mohla-li bys to snést, mohla-li bys vidět, aby jeden ze služebníků Tvých, jenž Tebe miluje, byl v zatracení? Ó Maria! co k tomu díš? Já bych měl zahynout? Ach ovšem zahynu, spustím-li se Tebe. Než, jak bych mohl se odvážiti, Tebe se spustiti? Jakž bych také mohl zapomenouti na tu lásku, kterou chováš ke mně? Ó nikoli! ten nezahyne, kdo věrnou láskou Tobě se poroučí, k Tobě se utíká. Ó milá Matko moje! nezanechej mne sobě samému, sice uběhnu v záhubu; dej, ať se vždy zase k Tobě uteku. Zachovej mne, Ty, má naděje! ochraň mne od propasti pekelné, nejprve pak od hříchu; nebo ten jedině může mne v peklo uvrhnouti.

3 Zdrávas Maria.

Ve čtvrtek.

O věčnou blaženost.

Ó Královno nebeská, jež jsi povýšena nade všecky kůry andělské a sedíš nejblíže trůnu Božího; já bídný hříšník pozdravuji Tebe z tohoto slzavého údolí, a Tebe prosím, obrať ke mně milosrdné oči své! Ejhle, ó Maria! jak mnohým nebezpečenstvím jsem a budu ještě vystaven, pokud' živ budu na zemi; tak že se mám co strachovati, bych svou duši, nebe a Boha neztratil. V Tebe, Panovnice moje, složil jsem všecku svou naději. Tebe miluji, a toužím velice, bych Tebe brzy spatřil a chválil v nebeské blaženosti. Ó Maria! kdy nastane onen den, kde jedenkrát u nohou Tvých se budu cítit blaženým? Kdy budu líbati tu ruku, která tak hojných milostí mi udělila? Jeť sice pravda, že po čas života svého nevděčným velmi byl jsem k Tobě, ó Matko má! ale, když přijdu do nebe, pak bude konec mému nevďěku; tam neustále po celou věčnost budu Tě milovat, a ustavičným chválením a díkučiněním nevďek svůj nahražovat. Díky Bohu, že tak velikou dává mi důvěru v krev Ježíše Krista i v mocnou přímluvu Tvou. Jak mnoho již pravých ctitelů Tvých v Tebe důvěřovalo, a žádný nebyl kdy sklamán ve své naději; aniž já tedy budu doufati nadarmo. Ó Maria! pros Ježíše, Syna svého, jakož i já prosím jej pro zásluhy

jeho utrpení, aby ráčil upevniti tuto naději mou a vždy více ji rozmáhati ve mně. Amen.

3 Zdravas Maria.

V pátek.

O pravou lásku ke Kristu Ježíši a k Marii.

Ó Maria! Ty ze všech tvorů jsi ta nej-
ušlechtilejší, nejvznešenější, nejčistší, nejkrá-
snější a nejsvětější. Ó nejvyšší Panovnice !
kýžby Tebe všickni znali a milovali, jak toho
zasluhuješ! Tím však těším se, že tak mnoho
svatých duší v nebi a spravedlivých na zemi
žije, kteříž pro Tvou dobrotu a krásu zcela
jsou jati láskou k Tobě. Nade všecko ale z toho
se raduji, že Bůh sám Tebe miluje více, nežli
všichni vesměs lidé i andělé. Ó lásky nejhodnější
Královno má! i já bídny hříšník Tebe miluji ;
ale příliš chatrná jest láska má! přál bych si
mnohem silněji a něžněji Tebe milovati, ó vy-
pros mi toho u Boha; neb milovati Tebe, jest
jistým znamením Božího vyvolení, a jest mi-
lostí, jakou Bůh těm uděluje, kteří dojdou vě-
čného spasení. Uznávám též, ó Matko moje, že
velikou vděčností zavázán jsem milému Synu
Tvému; onť jest neskončené lásky hoden. Ty
pak ničeho nežádáš vroucněji, než aby božský
Tvůj Syn ode všech byl milován; ó vyžádej mi
tu milost, abych nade všecko miloval Krista
Ježíše. Vypros mi toho, nebo Ty docházíš všeho,

začkoliv žádáš u Boha. Nehledám statků pozemských, ani hodností, ani bohatství; toliko toho hledám, čehož i srdce Tvé nejvíce žádá, totiž, abych z celého srdce miloval Boha svého. Zdali jest možno, abys nebyla mi nápomocnou k dosažení toho, oč Tebe žádám, a což tak obzvláště líbí se Tobě? Ó nikoli! pomoc tvá již jest mne blízko, již slyším, kterak se u Boha přimlouváš. Tedy oroduj ó Maria! oroduj za mne, a nepřestávej za mne prositi u Boha, dokud mne v ráji nespatriš; tam budu pak v bezpečí, že budu moci Boha svého i tebe, nejmilejší svou Matku, úplně požívati a milovati na věky. Amen.

Zdravas Maria.

V sobotu.

O přimluvu Panny Marie.

Ó nejsvětější Matko moje! poznávám ty milosti, které jsi mi již vyprosila, ale nahlížím též svou nevděčnost, kteréž jsem se dopustil naproti Tobě. Nevděčník delších dobrodiní není sice hoden; já však nicméně nepřestanu důvěřovati se v milosrdenství Tvé! Ó mocná orodovnice moje! měj se mnou slitování. Ty jsi rozdavatelkyně všech milostí, které nám bídým Bůh udílí, a proto učinil Tebe tak mocnou, tak bohatou a laskavou, by jsi nám spomáhala. S největší toužebností žádám býti blaženým;

ejhle, v ruce Tvé nyní kladu své věčné spasení; Tobě odevzdávám duši svou. Žádám si, připočtenu býti k nejhorlivějším služebníkům Tvým; ó nezavrhuj mne! Vždyť Ty vyhledáváš bídnych, bys jim spomohla, ó tedy neoslyš i mne, bídného hříšníka, jenž se k Tobě utíká. Přimlouvej se za mne; neb Syn Tvůj vše učiní, začkoli jej prosíš. Přijmi mne pod svou ochranu, a jsem v bezpečnosti; nebo když Ty se mne zastaneš, není mi čeho se báti, ani pro mé hříchy, neb doufám, že mi vyprosíš odpuštění, ani od duchů pekelných, nebo Ty jsi mocnější než celé peklo; ani od svého Soudce Ježíše, nebo na Tvou přimluvu se udobří. Ó Matko moje! přijmiž mne tedy pod svou ochranu, a vypros mi odpuštění mých hřichů, lásku k Pánu Ježíši, setrvání v dobrém, šťastné skonání a posléze věčnou blaženost. Pravdať, nezasluhuji sice těchto milostí; ale když se za mne u Boha přimluvíš, jistě jich dosáhnu. Pročež oroduj za mne u Ježíše! ó Maria, moje Královno! v Tebe se důvěřuji, v této naději odpočívám a živ jsem, v této naději chci skonati. Amen.

3 Zdrávas Maria.

P o z n. Předcházejících sedm modliteb složil sv. Alfons z Liguori. Pius VII. udělil všem věřícím 300 dní odpustků jednou denně, když tyto modlitby určené na každý den v témdni s třemi Zdrávas Maria aspoň srdcem skroušeným říkáti budou k uctění blah. Marie Panny v tom úmyslu, by jí ně-

jakou náhradu dali za tolikeré rouhání, kteréž se jí kdy dělo a posavad děje od bludařů a špatných křesťanů. Kdož pak každodenně po celý měsíc tyto modlitby s třemi Zdrávas Maria v onom úmyslu konati budou a v kterýkoli den svátost pokání i oltářní přijmou a Boha za sv. jeho církev prositi budou, získají odpustky plnomocné.

(Krajský, Modlitby odpustkové; str. 142).

Písně Marianské.

I.

1. Aj, což to líbě zavání - sem z rozvitého háje? - To konvalinka - vyzvání nám příchod kněžny máje. - Ó vítej, vítej, světice, - královno rajských květů; - hlásejte luh i květnice, - milostnost její světu!

2. O vítej, Panno Maria! - vše chválí tě a jásá; - čistotu chválí lilia, - tvou lásku růže hlásá, - fialka mile v pokoře - po háji se ti kloní, - a v nížině i na hoře - k tvé slávě zvonky zvoní.

3. Na louce milé slzičky - tvé těžké pějí boly, - chudobky nouzi Matičky - jeví horami, doly, - a rozmarína panenství - v zahradě slavně hlásá, - a vítězné důstojenství - velebí sedmikrása.

4. Nuž, i my plesy oslavme - milostnou kněžnu máje, - oltáře kvítím upravme, - ať chrám je obraz ráje. - Ozdobme srdce líbeznou - k Rodičce oddaností; - hle, ona palmou vítěznou - nám kyne na výsosti.

5. Rač, Panno, v mocnou ochranu - květ
srdcí našich vzíti, - a vypros mile na Pánu, -
ať množí v nás to kvítí, - ať rosa Boží mi-
losti - nám v srdci deští hojně, - ať prospíváme
v svatosti - a umřem bohabojně!

II.

1. Maria! tvé jméno plné slasti - vrou-
cně budiž ctěno po vši vlasti, - tvoji chválu
každé ústo zpívej, - každé srdce důvěrně tě
vzývej.

2. Boží Syn tě zvolil za svou máti, -
větší slávy nemoh' ti Bůh dáti, - matka jsi
i panna bez úhony, - čistoty a svatosti květ
vonný.

3. Počata bez hříchu prvotného - za-
chovalas krásu srdce svého; - proto dán jest
tobě podíl stkvělý, - Bůh povýšil tebe nad
anděly.

4. Velebnás ty kněžna nebešťanů, - mocná
zástupnice pozemšťanů; - béře-li kdo k tobě
útočiště, - ochrany, pomoci dojde jistě.

5. Líbezná dennice na usvítě! - k tobě
hledí cestou kmet i dítě, - leskem svým nám
svět, ať jdeme vzhůru - a dojdeme nebeského
kūru.

6. Zrcadlo vši ctnosti, dome zlatý, - schránko
moudrosti a chráme svatý, - nádobo vznešené
pobožnosti! - zdrojem buď útěchy, blaženosti.

7. Čistá lilie a krásná růže, - kdož tě dosti velebiti může? - svojí sličností a sladkou vůní - zdobíš síně, kde Bůh věčně trůní.

8. Boží rodičko, ty Matko spásky, - viz, jak čeleď tvá se k tobě hlásí, - shlédni na nás, svoji na rodinu, - laskavě nás představ svému Synu !

III.

1. Dokud žiji, dík Marii - vzdej den každý, duše má, - k její chvále neustále - zpívej, duše zkroušená!

2. Její ctnosti s uctivostí - rozjímej a zvelebuj; - Matku blahou, Pannu drahou - vděčně, zbožně prozpěvuj.

3. Ji jen vzývej, k ní se skrývej, - by tě hříchů zprostita, - v pokušení od umdlení - by tě chránit ráčila.

4. Dary z nebe ona tebe, - člověče! obdaňuje; - nebes Paní smilování - v nebi nám vyprošuje.

5. Můj jazyku! vzdávej díku - Panně bohorodici; - jí zhlazena jest vyřčená - kletba prvorodici.

6. Neustále nebes Krále - Matku slušně oslavuj; - vděčně, slavně, neunavně - její ctnosti vychvaluj.

7. Myslí celou, láskou vřelou - jí, má

duše, poctu vzdej; - Panně stkvoucí díkou
vroucí - chvalné písně vezdy pěj!

8. Kdož má dosti výmluvnosti, - jí by
plnou chválu vzdal, - a kdo zpěvy vhodně
zjeví, - jakou poctu Pán jí dal?

9. Byť vší snahou Pannu drahou, - světe!
oslavit jsi chtěl, - nevypovíš, neproslovíš - zpěv,
by jí důstojně zněl.

10. Než co možná, seč pobožná - lidská
duše býti můž, - v to odvaž se, vynasnaž se, -
nebes tím královně služ.

11. Bohorodnou písní hodnou - nikdo dost
neoslaví, - kdo však lení v jejím ctění, - sám
se blaha pozbaví.

12. Nebť nebesným, blahonesným - zá-
konem se řídila; - neznabohů srdce k Bohu -
mocí svou obrátila.

13. Mariiny zbožné činy - ozdobou vší
církví jsou; - její mravy a rozpravy - milosti
nám vymohou.

14. Evy vina země syna - z ráje ven vy-
hostila; - Dívka Páně k rajské bráně - cestu
nám vydobyla.

15. Aj, pro Evu těžkou hněvu - zkusili
jsme všickni strast; - pro Marii opět žiji, -
vrácena mi nebes vlast.

16. Tu milostnou Pannu ctnostnou - ve-
leb lidu všeho hlas; - jí v pokoře, každý tvore, -
oslavuj po všecken čas!

17. Dej mi, Máti, věrně státi - k Syna
tvého uctění, - a když zbudu těla trudu - vy-
jednej mi spasení! Amen.

IV.

1. Pozdravena, velebena - buď, ó Boží Ro-
dičko, - úctu vděčnou a srdečnou - přijmi od
nás, Matičko!

2. Kýž nám možné, tvoje zbožné - skutky
na paměti mít, - podle tvého vzoru ctného -
činit a tak tebe ctít.

3. Srdce, tělo tvé se stkvělo - vždy pa-
nenskou čistotou; - v přísné kázni, v svaté
bázni - chovala jsi mysl svou.

4. Ať neruší naši duši - chlípnošť hříšným
plamenem, - nás, ó čistá matko Krista! - mo-
cnou pod ochranu vem.

5. Tys v pokoře slasť i hoře - z ruky
Boží přijala, - ve skromnosti, v důstojnosti -
dívkou Páně zůstala.

6. Naši tvrdou mysl hrdou - skloň své
ctnosti příkladem, - vypuď pýchu, jenž jest
hříchů - kořenem a základem.

7. Ty jsi klidnou, věrnou, vlídnou, - ó
Maria, vždy byla; - s ochotností povinnosti -
nejtěžší jsi plnila.

8. Co uloží vůle Boží, - pomoz nám též
na se brát, - břímě denní bez umdlení nést -
a za ně děkovat.

9. Když jediný tvůj nevinný - Syn na dřevě kříže pněl, - pohled vzhůru k nebes kůru - mírnil tvého srdce žel.

10. Když duch trne, když se hrne - na nás těžký strasti mrak, - ach, v té chvíli zjednej síly, - obracej náš k nebi zrak.

11. Ty jsi stále k Boží chvále - života dny trávil, - až vítězně a líbezně - zdejší boj jsi skončila.

12. Cestou ctnosti s ochotností - chcem i my vždy kráčet: - rač, ó Máti! o nás dbáti - a nám věrně přispěti.

13. Milostnými zraky svými - na nás, svoje dítky hled, - a k Ježíši v nebes říši - nás, ó Matko! též přiveď.

V.

1. O paní má, svatá Maria, - Matko dobrá a milostivá! - Já se tvé dobrotivosti - poroučím ve své úzkosti.

2. Tobě se já cele poddávám, - ochraně tvé se odevzdávám, - mé útočiště, naděje, - zprošť mne, když se mi zle děje.

3. Zvláště pak v čas mého skonání, - přispěj, ó milostivá Paní! - chraň mne na duši a těle - před úklady nepřitele.

4. Žádám jak časně, tak i věčně - Boha milovati srdečně, - spolu s anděly Božími, - i se všemi zvolenými.

5. Račiž mi tu milost vyprosit, - ať mohu na Boží tvář patřit - v rajské nebeské radosti, - chvále Boha do věčnosti. Amen.

VI.

1. Zdráva buď nebes královno, - Matko milosrdenství! - vzhlédni milostivá Panno! - jaké nebezpečenství - nás smutné se všech stran svírá - v tom slzavém údolí, - jak mocně na nás dotírá - svět ten se svou nevolí.

2. Vyhnaní synové Evy - pravé vlasti hledáme, - a o pomoc tvé přímluvy - k tobě, Panno! vzdycháme; - ó přednes náš pláč a lkání - u trůnu Syna svého! - pros o milost smilování - pro člověka hříšného!

3. Buď tedy, ó Bohu milá, - nejblazejší všech světice, - Panno nejvyšší ušlechtilá, - v nebi naše řečnice! - ujmí se křesťanské říše, - a v posledním tažení - ukaž nám svého Ježíše, - pramen všech potěšení! Amen.

VII.

1. Raduj se, Panenko čistá, alleluja, - Matko Pána Jezu Krista, alleluja! - Počala jsi Spasitele, alleluja, - Duchem svatým v čistém těle, alleluja! - Alleluja, alleluja, alleluja!

2. Zpívej chvály, požehnaná, alleluja, - porodilas nebes Pána, alleluja. - Jehož trůn

jsou hvězdy stkvělé, alleluja, - Jemuž slouží tvorstvo celé. Alleluja.

3. Raduj se z králů oběti, alleluja, - již dali tvému dítěti. Alleluja. - Vzdaliť svými dary chvály, alleluja, - Bohu, člověku a králi. Alleluja.

4. Vesel se, Syn v hrobě zase, alleluja, - mocí svou vzal tělo na se. Alleluja. - Rozlomil závory hrobu, alleluja, - nám všem pro budoucí dobu. Alleluja.

5. Plésej, neb i nebe plésá, alleluja, - že Pán vstoupil na nebesa. Alleluja. - Z tvého těla vzal to tělo, alleluja, - jenž oblakem se zastřelo. Alleluja.

6. Potěš se, neb s Otcem spolu, alleluja, - Syn tvůj Ducha poslal dolů, alleluja, - by moc Ducha Těšitele, alleluja, - blažila Jeho přátele. Alleluja.

7. Plésej vděčně, neb i tebe, alleluja, - nebes Král povýšil v nebe. Alleluja. - Stánek dal u tvého trůnu, alleluja, - dal ti nebeskou korunu. Alleluja.

8. V té neskonalé radosti, alleluja, - vypros nám Boží milosti, alleluja, - bychom v dobrém se zmáhali, alleluja, - v slávu věčnou se dostali. Alleluja.

VIII.

Blahoslavená Panno, Matko milosti, - ne-dej v hříších umřítí bez milosti; - poslední ať jsou slova má: - Ježíš, Josef, Maria!

IX.

1. Maria, Maria! - Nad slunce jasnější, nad měsíc krásnější, - nad perly vzácnější, Maria! - Budiž pozdraveno tvé přesladké jméno na nebi, na zemi, Maria!

2. Maria, Maria! - u Boha věčného, Otce Syna tvého, - pros za nás v každý čas, Maria! - ať nás neopustí v nouzi a těžkosti - podle své milosti, Maria!

3. Maria, Maria! - pros Ježíše Syna, by nám naše vina - odpuštěna byla, Maria! - nad vinami lítost a pravou skroušenost - vypros nám, zjednej nám, Maria!

4. Maria, Maria! - pros Ducha svatého, ať nám světla svého - dá s nebe skrz tebe, Maria! - proti lsti ďábelské ať v víře křesťanské - pevní a stálí jsme, Maria!

5. Maria, Maria! - jenžs plná milosti, přispěj s ochotností, - když budem v úzkosti, Maria! - hlad, vojnu, mor zažeň, nedej, by byl zkažen, - kdo tě ctí, velebí, Maria!

6. Maria, Maria! - v smrtelné nemoci přispěj ku pomoci - proti ďábla moci, Maria! - když bude duše mít z svého těla vyjít, - ochraň nás, zastaň nás, Maria!

7. Maria, Maria! - v poslední hodině ať jest mé jediné - vzdechnutí: Ježíš a Maria! - v těch slovech chci umřít a na věčnost odjít: - Ježíš, ach Ježíš a Maria!

X.

1. Tisíckrát pozdravujeme tebe, - ó Matičko Krista Ježíše, - ty jsi okrasou celého nebe, - tobě se koří celá říše! - Ty jsi u Boha ta nejprvnější, - tobě čest a chválu nejpřednější - andělé a svatí vzdávají, - královnou tebe nazývají.

2. Přispěj nám také, ó Matko naše! - všickni s vroucím srdcem žádáme; - tys jediné útočiště naše, - po Kristu nad tebe nemáme; - ať chvalozpěv tobě prozpěvovat - můžem, tvoje jméno zvelebovat; - bychom se zalíbili Bohu, - chceme tě chválit v každou dobu.

3. Neboť Stvořitel nebes i země - za svůj stánek tebe vyvolil: - když přijal člověčenství na sebe, - v tvůj panenský život se vložil, - Ježíš Kristus, Syn Boha živého, - moudrost věčná Otce nebeského, - Jenž hořkou smrt kříže podstoupil - a nás z věčné smrti vykoupil.

4. Ty jsi na Sionu utvrzená, - přebýváš v městě posvěceném, - dříve než bylas na svět zrozená, - poctěna jsi v slovu prorockém; - teď požíváš věčné blaženosti, - kteráž připravena od věčnosti - byla ti od Boha věčného, - Otce, Syna, Ducha Svatého.

5. Zdrávas, schránko Boha nejvzácnější, - zdrávas, Panno neporušená, - za chrám Trojice nejdůstojnější - již od věčnosti vyvolená! - ty jsi nad slunce, měsíc světlejší, - paní a krá-

lovna nejsvětější, - ty jsi jistá brána nebeská, -
mocná královna archandělská.

6. Kdožby mohl všecku slávu tvoji - zde
na světě ústy vyznati, - kterou Syn tvůj jen
pro lásku svoji - ráčil tobě na nebi dáti? -
byť celého světa jazykové - chtěli chválu mlu-
viti o tobě, - to by vše předc ještě nebylo, -
co by k tvé chvále postačilo.

7. Před tvým obrazem, ó Matko Páně! -
chceme prosby svoje skládati; - zachovej nás
vždy ve své ochraně, - kdykoliv tě budem žá-
dati; - v nouzi, v zármutku, v každém trá-
pení - vyžádej u Boha potěšení; - ó, račiž
nám svojí přimluvou - vždy štědře býti ná-
pomocnou.

8. Vypros víru, naději a lásku, - v ctnost-
ném životě setrvání, - odvrát od nás hlad, mor,
též i válku, - dej šťastné života skonání, -
a když hlas Soudce spravedlivého - odtud z to-
hoto světa bídného - ráčí nás k soudu povo-
lati, - tenkrát, Matko! rač nás zastati.

XI.

1. Maria, nejdražší matko Páně, - studně
útěchy a sladkosti, - Bohem dána světu ku
ochraně, - ty jsi nebes chloubou, radostí! -
Ten, před Jehož tváří vše se sklání, - tebe ctí
a zve tě nebes paní, - tebe chválí rajští du-
chové, - tebe slavte všickni tvorové!

2. Přijmi mile, dívko Páně blahá! - též i naši chválu a náš vděk; - tebou naše naděje se zmahá, - tebou zkvetl světu šťastný věk. - Co nám Eva v ráji potratila, - tys nám porodem svým navrátila, - zaplacen je velký světa dluh, - s hříšníkem je opět smířen Bůh.

3. Ty jsi hvězda, ježto jasně svítí - pocestným na pouti vezdejší, - skutky tvé nad vonné jarní kvítí - vydychují vůni líbější. - Ty jsi růže, ježto krásně květla, - i kdy záha zármutku tě hnětla; - čistým je zrcadlem život tvůj, - tebou sám Bůh zdobí stolec svůj.

4. Ten, Jenž přísně skoumá lidské činy, - vševědoucí Soudce na trůnu, - nenalezl na tvé duši viny, - dal ti nevadnoucí korunu. - Již oplýváš nevyslovnou slastí, - patříš na tvář Boží v nebes vlasti - a před Jeho klečíc stolicí, - chválíš Jediného v Trojici.

5. Velké od Boha ti dáno moci; - slouží ti andělů slavný kůr, - řada apoštolů a proroci, - slouží tobě celý nebes dvůr. - My co dítky k matce zříme k tobě, - mocná přímlovkyně v každé době! - přednes prosby naše Ježíši; - slova matky rád Syn vyslyší.

6. Po celý náš život do skonání - přímlovou svou na nás pamatuj, - v soužení a při všem počínání - kroky naše řiď a při nás stůj. - A když v poslední života chvíli - bázeň nastane a sklesnou síly: - Matko! potěš nás a posiluj, - prosíš, ať nám odpustí Syn tvůj.

XII.

1. Pozdravena buď, královno, ó Maria! -
nebes země císařovno, alleluja! - Radujte se,
cherubíni, chválu vzdejte, serafíni! a pozdravte
královny: Zdrávas, zdrávas, zdrávas Maria!

2. Tys panna vadou nejatá, ó Maria! -
na milost Boží bohatá, alleluja! - Radujte se,
cherubíni atd.

3. Bůh Otec tebe dcerou zval, ó Maria! -
Duch tebe za choť si obral, alleluja! - Ra-
dujte se, cherubíni atd.

4. Tys krásný Boha Syna chrám, ó Maria! -
skrz tebe spása přišla nám, alleluja! - Radujte
se, cherubíni atd.

5. Ó Matičko milostivá, ó Maria! - buď
k nám hříšným lítostiva, alleluja! - Radujte se,
cherubíni atd.

XIII.

1. Matko Boží! neslýcháno - po všem světa
oboru, - by, když jméno tvé vzýváno, - nevzal
člověk podporu. - Královno milostivá! svět to
dosvědčuje zjevně, - kdo se k tobě vine pevně, -
nadarmo tě nevzývá; - ty ho slyšíš, ty ho slyšíš,
- jeho prosbu vyslyšíš, jeho prosbu vyslyšíš.

2. Když kdo k tobě s prosbou kráčí, -
pomoci neodpíráš, - a kdo život vede v pláči, -
tomu slzy utíráš. - Královno milostivá atd.

3. Utíkám se k tobě, cítě - veškeru svou slabotu; - pohleď mile na své dítě, - prokaž mně svou dobrotu. - Královno milostivá atd.

4. Před tebou já na se svědčím: - žil jsem v hříšném rozmaru; - v skroušenosti tuto klečím, - nepropuť mne bez daru. - Královno milostivá atd.

5. Ó rač vezdy při mně státi, - silná má jsi důvěra; - ty věčného Syna máti, - slova má slyš veškerá! - Královno milostivá atd.

6. Zastaň u Pána Ježíše - ó Matičko! duši mou, - ať se brány nebes říše - po smrti mně otevrou. - Královno milostivá atd.

XIV.

1. Tys, Maria! naše radost, - ty naše potěšení, - ty jsi věrných srdcí žádost - ve velikém trápení; - ty jsi jistá síla v mdlobě, - ty jsi rada soužených, - ty všech pomoc, co se k tobě - utíkají v strastech svých.

2. Uslyš prosbu, slyš volání, - ukoj naše toužení; - láska tvoje, nebes Paní! - smutek v radost promění. - Pomoz nám, ach pomoz, Máti! - vyslyš vroucích duší hlas, - rač se za nás přimlouvati, - u Synáčka zastaň nás.

3. Sídlo Boží, nebe krásné, - tebe v slávu pojalo, - jen tvých zásluh jméno jasné - na zemi nám zůstalo. - Ó Maria, zůstaň s námi, -

matkou zůstaň na věky, - odvrát hoře s nehodami, - ukoj naše nářečky !

4. Cestou kříže ku spasení - Syn tvůj milý kyne nám, - a své věrné ze soužení - k nebes branám vede sám. - Radu, sílu vypros, Máti ! - v každé naší těžkosti, - ať dovedem v hoři státi - a kříž nésti s radostí.

5. Blahoslavený, kdo Krista - celou duší miluje ; - požehnaná duše čistá, - jenž se Bohu věnuje. — O Maria ! nebes Paní, - Matko lásky, čistoty, - ohněm svého milování - očist naše životy !

6. Očist, pomoz, Matko spásy ! - z kalu hříchu k svatosti, - a nám roucho pravé krásy - zjednej Boží milostí ; - v každé době naší mdlobě - zjednej milost u Syna, - ať se líbí Bohu — tobě - duší našich nevina.

7. Pod tvůj plášť se utíkáme, - ty nás krej a provázej ; - na tvou lásku spoleháme, - ty svou láskou k nám se znej. - Myť, Maria ! láskou tvojí - chceme Boha milovat, - v těžkém boji, i v pokoji - Krista chcem oslavovat. —

8. Amen — svatá panen Panno, - drahá naše Matičko, - rajská růže, nebes bráno, - spásy naší Rodičko ! - vyslyš prosby, slyš volání, - ukoj srdcí toužení, - pomoz, pomoz, nebes Paní, - lidu svému k spasení !

XV.

1. Neopouštěj nás, neopouštěj nás, Matko, neopouštěj nás! - Dítka hynou za svou vinou, - ach, v kajících slzách plynou; - volej k Pánu za ochranu, - ať vyhojí jejich ránu; - neopouštěj nás, Matko, neopouštěj nás!

2. Neopouštěj nás atd. - Nachyl uši, pomoz duši, - ať okovy hříchu zruší; - ať vždy čistě v každém místě - jedná a jde k nebi jistě. - Neopouštěj nás atd.

3. Neopouštěj nás atd. - Duši v štěstí chraň neřestí, - nechať pokoru vždy pěstí; - nechať v kříži k tobě zhlíží, - podvolí se boľu tíži. - Neopouštěj nás atd.

4. Neopouštěj nás atd. - Když se v boji duše bojí, - přispěj jí ochranou svojí; - s tvou pomocí ve dne v noci - neleká se žádné moci. - Neopouštěj nás atd.

5. Neopouštěj nás atd. - Až čas mine, Pán pokyne, - pak nás ukryj ve svém klíně; - v tom zápasu zdvihni hlasu: - ať Bůh dá nám s tebou spásu. - Neopouštěj nás atd.

XVI.

1. Zdravas dcero Boha Otce, - lilium Božské Trojice, - Panno nad pannami, - krásná mezi všemi, - ó Maria! ó Maria!

2. Zdravas matko Boha Syna, - růže

krásná, ušlechtilá, - Maria Rodičko, - překrásná hvězdičko, - ó Maria! ó Maria!

3. Zdrávas Boha Ducha choti, - tvář tvá se nad slunce třpytí, - jasnás nad hvězdami, - máš korunu v nebi, - ó Maria! ó Maria!

4. Zdrávas chráme nejčistější, - skrz Trojici nejsvětější - pod nohama tvýma - hada jsi potřela, - ó Maria! ó Maria!

5. Zdrávas královno andělů - a královno patriarchů; - ó učitelkyně! - moudrás každé chvíle, - ó Maria! ó Maria!

6. Posilnění mučedníků; - okraso všech vyznavačů! - královno nebeská, - ó matičko Božská! - ó Maria! ó Maria!

7. Zdrávas prostřednice naše - mezi Bohem, v každém čase, - a člověkem sama, - nám od Boha dána, - ó Maria! ó Maria!

8. Milosti plná, spasilá, - Duchem Svatým zastíněná, - ó Panno přečistá, - náms zplodila Krista. - Ó Maria! ó Maria!

9. Zdrávas, nade všemi sama - ženami jsi požehnána, - a sama jediná - toho zasloužila; - ó Maria! ó Maria!

10. Mezi dceřmi Sionskými - za matku zvolená jsi nyní, - nejvyššího Syna - matkous učiněna, - ó Maria! ó Maria!

11. Porodilas požehnaný - plod, od věků předzvídaný, - plod požehnaného - jednorozeného, - ó Maria! ó Maria!

12. Ježíše Vykupitele, - Krista, světa Spasitele, - u kteréhož sama - jako matka milá, -
ó Maria! ó Maria!

13. U tvého Syna milého, - kdež požíváš slávu jeho, - všem tvoji přímluvou - chceš být nápomocnou, - ó Maria! ó Maria!

14. Protož v každém smutném čase - buď orodovnice naše - u tvého milého - Syna jediného. - ó Maria! ó Maria!

15. Oroduj ty za nás bídné, - hříšné syny své nehodné, - u požehnaného - vždy Synáčka svého, - ó Maria! ó Maria!

16. Ve všech potřebách, ouzkostech, - a našich důležitostech - podej nám pomoci - ve dne též i v noci, - ó Maria! ó Maria!

17. Přikrej nás pláštěm milosti, - laskavou dobrotivostí; - přijď nám ku pomoci - v smrtelné nemoci, - ó Maria! ó Maria!

18. Obzvláštně v hodinu smrti - popřej ta slova vyřknouti: - Ježíš a Maria, - ať jest ta hodina! - Ó Maria! ó Maria!

19. Amen, amen, ó Maria! - V ruce se klade duše má, - měj ji v své ochraně, - přiveď ji do nebe. - Ó Maria! ó Maria!

XVII.

1. Chtíc, aby spal, tak zpívala - synáčkovi - matička, jež nocovala, - miláčkovi: -

„nynej, rozkošné děťátko, - Synu Boží! - nynej, nynej, nemluvnátko, - světa zboží!“

2. „Tobě jsem lůžko ustlala, - Spasiteli! - tvory k Tvé chvále svolala, - Stvořiteli! - nynej krásu a korunu - svrchovaná, - nynej milujících ceno - zaslíbená!“

3. „Nynej, ta jest matky žádost, - hubičko! - nynej, všech andělů radost, - má perličko! - Slávy, chvály vždy nabudeš - od matičky, - když se vyspíš, jísti budeš - med včeličky.“

4. „Ó fialo, ó lilium, - ó růže má! - nynej vonné konvalium, - zahrádka má! - Ó loutno má, labuti má, - můj slavičku! - Nynej líbezná harfo má, - můj věnečku!“

5. „Na dobrou noc dej hubičku, - nynej, dítě! - kolebat bude matička, nynej tiše! - spi, miláčku! Umlkněte, - andělové, - se mnou k Bohu přiklekněte - národové!“

XVIII.

1. Před věky zvolená, Panno Maria! - nám za příklad dána, Matičko milá! - protož ti všickni zpíváme: Salve Regina! - k tobě my se utíkáme, Panno Maria!

2. Když jsi ty na světě rostla v svatosti, - Bůh tebe vyvýšil, dal ti milosti: - že máš Syna poroditi, Matičko milá! - protož ti všickni zpíváme: Salve Regina!

3. K tobě byl poslaný anděl Gabriel, - od Boha zasláný ten čistý posel: - že máš Syna poroditi, Panno Maria! - protož ti všickni zpíváme: Salve Regina!

4. Jak Maria slyší anděla ctného, - řkouc: Staniž mi se dle slova Tvého: - bych já matkou Boží sloula, Panno Maria! - tobě všickni prozpěvujem: Salve Regina!

5. Jak spěšně Maria ta slova řekla, - hned v tom okamžení Boha si stáhla: - protož ti díky vzdáváme, Panno Maria! - tak ti všickni prozpěvujem: Salve Regina!

6. Přes hory kráčela, k svaté Alžbětě - jako k přítelkyni uctivé tetě; - laskavě tě pozdravila svatá Alžběta; - tak ti všickni zazpíváme: Salve Regina!

7. Jak tebe spatřila svatá Alžběta, - hned v jejím životě děťátko plesá; - řekla hlasem požehnanás Panno Maria! - tak ti všickni prozpěvujem: Salve Regina!

8. Řka hlasem velikým: Tys požehnaná! - mezi všemi ženami, Panno přeslavná! - když tebe a Spasitele světa spatřila; - protož ti všickni zpíváme: Salve Regina!

9. Porodila jsi, Panno, nám Spasitele, - že celá nebesa tak mluví směle; - pročez bu-diž pozdravena, Panno Maria! - a Otcí také prozpěvujem: Salve Regina!

10. Přes hory a doly, až do Egypta, - hlads trpět přivykla Spasitele světa; - před

Herodesem krutým matka utíká, - tak my tobě prozpěvujem: Salve Regina!

11. Ve snách jsi zvéděla, že král ukrutný - Herodes tyran a člověk bezbožný, - chtěl Syna zamordovat, Panno Maria! - tak ti všickni prozpěvujem: Salve Regina.

12. Do Jeruzaléma s ním putovala, - a tam svému Pánu jej představila; - pros ty za nás, a představ nás, Panno Maria! - tak ti všickni prozpěvujem: Salve Regina.

13. Překrásné lilium, Panno Maria! - vonné konvalium, matičko milá! - pros za nás Syna svého, Panno Maria! - tak my tobě prozpěvujem: Salve Regina!

14. Tys Esther překrásná, Panno Maria! - jenž jsi ty za svůj lid krále prosila; - pros za nás, Syna svého, Panno Maria! - tak my tobě prozpěvujem: Salve Regina!

15. Když sobě zpomenu na tě Maria! - hned to moje srdce pokoje nedá; - abych já k tobě pospíchal, Panno Maria! - tak ti všickni prozpěvujem: Salve Regina!

16. K tobě, ó Maria! všickni putujem, - modlení, zpívání tobě věnujem; - víme, že to od nás přijmeš, Panno Maria! - protož všickni zpíváme: Salve Regina!

17. Když pak se přiblíží smrti hodina, - já hříšný muset jít z tohoto světa; - přijmi mne, Matičko milá, Panno Maria! - já ti budu prozpěvovat: Salve Regina!

18. Vás všickni přítomní, pro Boha prosím, - když z tohoto světa smutný vykročím; - modlete se všickni za mne Zdrávas Maria! - a budu také zpívat: Salve Regina!

XIX.

1. Louky kvetou, v sadech květy, - v srdci radost nám zakvítá; - nebe skví se nade světy, - země milé jaro vítá; - a v tom květnu Panně chvála! - Ona Krista světu dala.

2. Kde se chrámy — kříže stkvějí, - a kde dítky Páně žijí, - kdežto s věží zvony znějí: - v máji srdce vroucněj bijí; - Marii čest — Panně chvála! - Ona Krista světu dala.

3. Máj zavítal! — Slunce jasné - na obloze mile svítí, - v sadech znějí zpěvy hlasné, - a se stromů prší kvítí: - Marii čest — Panně chvála! - Ona Krista světu dala.

4. Maria Panno! jmeno Tvoje - nebe, země v máji hlásá, - včeliček Ti bzučí roje, - Tebe slaví tvorstva krása: - tobě čest a tobě chvála! - ty jsi Krista světu dala.

5. Duše naše stkví se květy, - srdce hvězd se leskem třpytí - a ve světě i nad světy - Pannu panen budem ctíti: - Marii čest — Panně chvála! - Ona Krista světu dala.

XX.

1. Zpěvy vděčné — a srdečné - vyslyš,
nebes kněžno ctnostná, - Syna tvého — mile-
ného - ukaž, Máti, nám milostná!

2. Slyš nás pěti, - viz svíjeti - nás ze
květin vonných věnce. - Věnce víti — něžně
ctíti - nás milého nech rozence.

3. V každé době — láskou k tobě, - lásky
Matko, chcem se stkvíti: - tvé robátko — zmi-
leňátko - vínky ctnosti chcem ovíti.

4. V uctivosti — k tvé radosti - víněk
z liljí uvineme: - srdce vroucí — láskou žhoucí -
Synu tvému věnujeme.

5. V tvé, ó máti — službě státi - chceme
na pozemské pouti, - k tvému Synu, — Ho-
spodinu - celou duší chceme lnouti.

6. A před svědci — zlými škůdci - srdce
svoje zavíráme: - v Kristu žíti — a umříti -
věrnou duší přísaháme.

XXI.

1. Marii chvalozpěvy - zapějte, matky,
panny! - O závod s nebešťany - ať jí se láska
jeví. - Ó pějte, velejte i slavte Marii!

2. Koruno liliová! - Milostná květu vůně -
rodí se v tvém lůně, - oslavo Davidova! - Ó,
pějte, atd.

3. Ó růže — chloubu ráje, - ty perlo z Nazareta, - Rodičko krále světa, - blahá královno máje! - Ó pějte, atd.

4. Tys Panna věčné krásy: - měsíc a slunce jasné - před září tvojí hasne, - koří se matce spásy. - Ó pějte, atd.

5. Aj, země všecka plesá: - Panenka beze hříchu - pekel's potřela pýchu - i vzešla's na nebesa. - Ó pějte, atd.

6. Na věčné slávy trůně - Syn tvůj po věčné věky - odil tě všemi vděky - ve hvězd-naté koruně. - Ó pějte, atd.

7. Ó Panno — milá máti! - tys dala světu Syna, - jímž zahlazena vina: - pomoz se z hříchu káti! - Ó pějte, atd.

8. Pomoz, pomoz hynoucím! - Nechť ze spousty světa - do ráje duch náš vzlétá - za andělem kynoucím! - Ó pějte, atd.

XXII.

1. Matko čáky; holubice, - olivovým zdo-bená, - ty hříšníků slitovnice - za královnu zvolená! - S nebe na nás mile shlédni, - z kalu hříchů nás pozvedni, - z tmy a z noci k ja-snosti - veď nás branou milosti.

2. Zdráva buď! Ty dóme zlatý, - a mou-drosti stolice, - Šalomoun, ten pravý, svatý, - sídlil v tobě, světice! - Za nás přednes díky

Synu, - že na kříži smazal vinu, - že smrtí svou
sňal nám trest, - dík mu věčný, věčná čest!

3. Zdráva buď, kotvice spásy, - skvostná
archo úmluvy, - všech andělův zpěvné hlasy -
chvály tvé nevysloví! - Vše okřívá v tvém ve
stínu, - co spočinul na tvém klínu - Bůh Syn,
mocný od věků, - když se snížil k člověku.

4. Bez poskvrny slunce jasné, - vonná
růže zbožnosti, - lampo nebes, v níž nehasne -
svatý olej milosti: - tyť jsi Bohu nejmilejší -
pro tvou lásku nejčistější, - Matkou Bůh Syn
zval tě svou, - trůnu svého oslavou.

5. Sláva buď ti, požehnaná - mezi všemi
ženami, - chvála dána ti od Pána - v nebesích
nad hvězdami. - Chválu vy andělské sbory! -
Chválu pějte doly, hory; - všickni pějte tvo-
rové - Marii, nebes králové!

XXIII.

1. Ó Maria, slyš vzdychání, - Matko ctného
milování! - před trůnem všech milostí - ctíme
tě s důvěrností.

2. Maria! k tobě voláme, - ústy, srdcem
tě vzýváme. - K Pánu hlas náš doprovod, -
z kalů zemských osvobod.

3. Ukaž, Maria, že jsi máti, - a že k svým
se ráčíš znáti, - ukaž srdce mateřské, - zjednej
dary nebeské.

4. Ouzkost duše, bídu těla, - pokušení
ďábla smělá - odvrát od nás, Maria, - Máti
blahoslavená!

5. Odvrát tíseň moru, hladu, - ďábla, klam
a těla zradu, - odvrát válku, zažeh svár - a
vyjednej Církvi zdar.

6. V nouzi přispěj i v žalosti, - v sou-
žení, v opuštěnosti - buď naší spomocnicí, -
buď naší přímluvnicí!

7. Od neřesti a od strasti - očisť nás i za-
chraň vlasti: - zemi vypros úrodu, - slávu
ctnosti národu!

8. Vypros milost lidu tvému, - sevřenému,
skroušenému, - vypros, ať se čest Boží - mezi
námi rozmnoží.

9. A když k slovu Hospodina, - stanem
na soud tvého Syna: - k slitování pomoz nám, -
pomoz v slávy věčný chrám. Amen.

XXIV.

1. Ke mně dětičky rozmilé, - naučím já
vás tu víti - věnce, věnečky spanilé, - věnce
z nevadlého kvítí.

2. Netřeba růží, lilií, - krásnější tu máme
kvítí, - ono se tomu navijí, - kdo chce věrně
Bohu žíti.

3. Kvítka ta rostou v zahradě - víry, na-
děje a lásky, - a vždy — na vedru i v chladě —
jsou co rajske sedmikrásky.

4. Pokoru vemte s čistotou, - a je spolu jemně sdružte; - v zákonu Páně ochotou - v srdci pobožnost utužte!

5. A k tomu dejte horlivost, - lásku chudoby a kříže: - soucit a činná laskavost - v bázni Boží ať je víže.

6. Nad vše to, mládi rozmilá! - Nechat lásku rozjímáte, - ježto se v Kristu zjevila, - v nížto spasení své máte.

7. A tato kvítka duší — těl - zprovíjejte „Otčenáši“ - i slovy, jimiž Gabriel - blaho-slavil Matku vaši.

8. Kdož s těmi věnci přijdete - k trůnu Krista, Pána svého: - všechněch milostí dojdete — a koruny z rukou Jeho. —

9. Takto se dítky učily - u Marie víti věnce, - andělé pak jim nosili - z ráje kvítí na růžence.

XXV.

1. O Maria, máti spanilá, - nebeská bráno: - tys v životě Pána nosila, - přechistá Panno! - Ó královská růže z ráje, - tobě kvetou věčné máje, - tobě zemský máj.

2. Tvou slávu celý velebí ráj, - tvou lásku země, - tebou to těší světa se kraj - i lidské plémě: - Matko slávy, Matko krásy, - ty Rodičko naší spásy - zahynout nedej!

3. Na trůnu nebes tvoje se tvář - milostí leskne, - a z tvého ze srdce plyne zář - ve

srdce teskné: - O Maria! po milosti - v bídě,
v hoři a v žalosti - těš nás, pomoz nám!

4. Kolem čela tobě se vinou - z hvězd
jasných věnce, - a z tváře ti lesky se linou -
na oslavence: - Jasná hvězdo, chloubu země! -
svěť milostně na své plémě — posvěť láskou nás!

5. O Maria, máti, tu lid tvůj - se k tobě
hlásí: - Matičko, za dítky oroduj - u Pána
spásy! - O podej milostné ruky, - bídné děti
uchraň muky, - Krista upros nám!

XXVI.

1. Velebná máti má, - nebes bráno, - mo-
cná i vznešená - panen Panno, - shlédni mi-
lostivým okem na nás, - Matko dobrotivá po
všechn čas!

2. Přejasná dennice, - spasý schráno, -
moudrosti stolice, - Máti Panno: - veď nás
moudrostí své lásky k sobě, - dítky volající,
Matko, k tobě!

3. Spanilé lilium, - růže čistá, - vonné
konvalium, - spáso jistá; - potěšitelkyně za-
rmoucených, - ujmi se ubohých opuštěných!

4. Bráno nebešťanů, - štíte ctností, - obrano
křesťanů - proti zlosti; - pospěš, ach pospěš
již na pomoc nám, - bychom se dostali v ne-
beský chrám!

5. V smrtelném tažení - Matko pomoz, -
zjednej nám spasení, - peklo přemož! - Po

smrti doved' nás, kde věčná slast, - kde kyne
slíbená blažená vlast.

XXVII.

1. O Maria, naše radost, - ty's naše potěšení, - ty jsi věrných srdcí žádost - ve všelikém trápení, - tyť jsi jistá síla v mdlobě, - přítelkyně ztrápených, - ty jsi pomoc všech, co tobě - v strastech vzejí žalostných.

2. Uslyš hlasy, slyš volání, - ukoj srdce toužení, - láska tvoje, nebes paní! - smutek v radost promění. - Pomož Maria, pomoz Máti! - vyslyš vroucích duší hlas, - pomoz nám a přimlouvati - rač u Syna se za nás!

3. Duše touží po radosti, - Syn tvůj volá za sebou, - svět a klam i těla zlosti - hrozí všude záhubou. - Ó Maria, Máti naše! - zjednej stráž i ochranu - proti zlosti satanášě, - proti světa úkladu!

4. Nebe jasné, nebe krásné - tebe v slávu pojalo - a jméno tvé lásky spasné - na zemi nám zůstalo! - Ó Maria, zůstaň s námi, - Matkou zůstaň na věky, - odvrát hoře s trampotami, - ukoj naše nářeky!

5. Cestou kříže ku spasení - Synu tvůj milý kyne nám - a své věrné ze soužení - k nebes branám vede sám; - ó Maria! přispěj Máti, - v každé naší těžkosti, - ať dovedem věrně státi - a kříž nésti s radostí.

6. Blahoslavený, kdo Krista - celou duší miluje, - požehnaná duše čistá, - jenž se Bohu věnuje; - ó Maria, nebes paní, - Matko lásky, čistoty, - ohněm tvého milování - očist naše životy!

7. Očist, pomoz, Matko spásy, - z kalu hříchu k svatosti, - a nebeské roucho krásy - zjednej Boží milostí; - v každé době naší mdlobě - zjednej milost u Syna, - ať se líbí Bohu — tobě - duší našich nevina.

8. Pod tvůj plášť se utíkáme: - ty nás krej a provázej; - na tvou lásku spoleháme, - ty svou láskou k nám se znej. - Myť, Maria, láskou tvojí - chceme Boha milovat, - v těžkém boji i v pokoji - Krista chcem oslavovat.

9. Amen, Maria, panen Panno, - drahá naše matičko, - rajská růže, nebes bráno, - spásy naší Rodičko! - vyslyš prosby, slyš volání, - ukoj srdce toužení; - pomoz, pomoz, nebes paní - lidu Páně k spasení!

Nešporní žalmy

o slavnostech Marianských.

Antif. Jako lilium mezi trním, tak jest přítelkyně
má mezi dcerami.

Žalm 109.

1. Řekl Hospodin ku Pánu mému: - sed
na pravici mé.

2. Dokavadž nepřátel tvých nepodložím -
za podnoží noh tvých.

3. Prut moci tvé vyšle Hospodin ze Sionu: -
panuj u prostřed nepřátel svých.

4. S tebouť panování v den moci tvé ve
stkvělosti svatých, - z lůna před dennicí zplo-
dil jsem tě.

5. Přisáhl Hospodin, a nebude toho želet: -
ty jsi knězem na věky podle řádu Melchise-
dechova.

6. Pán po tvé pravici - potřel v den
hněvu svého krále.

7. Soud činiti bude mezi národy, naplní
porážkami: - roztrhne na zemi hlavy mnohých.

8. Z potoka na cestě píti bude: - protože
povýší hlavy.

9. Sláva Otci, i Synu, - i Duchu Svatému. Jakož byla na počátku, i nyní, i vždycky, až na věky věkův. Amen.

Antif. Můj milý jest můj, a já jsem jeho, jenž pase mezi liliemi.

Žalm 112.

1. Chvalte, služebníci, Hospodina: - chvalte jméno Hospodinovo.

2. Budiž jméno Hospodinovo požehnáno: - od tohoto času až na věky.

3. Od východu slunce až do západu: - chváleno buď jméno Hospodinovo.

4. Vyvýšen nade všechny národy Hospodin: - a nad nebesa sláva jeho.

5. Kdo jako Hospodin, Bůh náš, kterýž přebývá na výsosti: - a na ponížené patří na nebi i na zemi.

6. Kterýž nuzného ze země vyzdvihuje: - a chudého z bláta povýšuje.

7. Aby posadil ho s knížaty: - s knížaty lidu svého.

8. Kterýž činí, aby neplodná v domě přebývala: - matkou dítek se veselící. Sláva Otci atd.

Antif. Všecka jsi krásná, přítelkyně má, a poskvrny není na tobě.

Žalm 121.

**1. Veselím se z toho, když se mi říká: -
Půjdem do domu Hospodinova.**

**2. Již stojí nohy naše - v síních tvých,
Jerusaléme.**

**3. Jerusalém vystaven jest jako město: -
jehožto vespolečné jest účastenství.**

**4. Neboť do něho vstupují pokolení, po-
kolení Hospodinova: - dle přikázání Israelovi,
aby oslavili jméno Hospodinovo.**

**5. Nebo tam jsou stolice k soudu posta-
veny: - stolice nad domem Davidovým usta-
novené.**

**6. Proste za ty věci, kteréž ku pokoji jsou
Jerusalému: - a hojnost těm, kteříž milují tebe.**

**7. Budiž pokoj v mocnosti tvé: - a hoj-
nost buď ve věžech tvých.**

**8. Pro bratři své, a bližní své: - přeji
pokoje tobě.**

**9. Pro dům Boha našeho Hospodina: -
žádám dobrých věcí (vždy) tobě. Sláva Otci atd.**

**Antif. Požehnaná jsi, dcero, od Hospodina Boha vzne-
šeného přede všemi ženami na zemi.**

Žalm 126.

**1. Nebude-li Hospodin stavěti domu: - na-
darmo pracují, kdož stavějí jej.**

2. Nebude li Hospodin města ostříhati : - nadarmo bdí, kdož ostříhá ho.

3. Daremné jest vám vstávati před svítáním : - vstávejte, když posedíte, jenž chléb bolesti jíte.

4. Když dává Bůh svým milým sen : - aj, dědictví Hospodinovo synové a mzda jest plod života.

5. Jako střely v ruce udatného : - tak synové (jsou) vyvržených.

6. Blahoslavený muž, kterýž jimi žádost svou naplnil : - nebude zahanben, když mluviti bude v bráně svým nepřátelům. Sláva Otci atd.

Antif. Tys sláva Jerusaléma, tys radostí Israele, tys počestnost lidu našeho.

Žalm 147.

1. Chval Jerusaléme Hospodina : - chval Sione Boha svého.

2. Neboť on upevnil zámky bran tvých : - pozebnal tvým synům v tobě.

3. On způsobil v končinách tvých pokoj : - a tukem pšenice tě nasycuje.

4. On vysílá rozkaz svůj na zem : - rychle běží slovo jeho.

5. On sníh jako vlnu dává : - mlhu jako popel sype.

6. Ledem svým jako skývami hází : - před zimou jeho kdož ostojí?

7. Vysílá slovo své a rozpouští je: - zavane vítr jeho, tekou vody.

8. On zvěstuje slovo své Jakobovi: - spravedlnosti a soudy své Israelovi.

9. Neučinil tak žádnému národu: - a soudů svých nezjevil jim. Sláva Otci atd.

OBSAH.

	Strana
Předmluva	3
I. Úvod	9
Maria Panna předpověděna v knihách Mojžíšových.	
II. Prorocství v Gen. kap. 3.	13
III. Prorocství v Gen. kap. 15. a 18.	16
IV. David (Žalmy)	19
V. Píseň Šalomounova	23
VI. Isaiáš	27
VII. Micheáš a Jeremiáš	31
Maria Panna předobrazena v předmětech staro- zákonních.	
VIII. Koráb Noemův	35
IX. Holubice s ratolestí olivovou	39
X. Duha	43
XI. Řebřík Jakobův	46
XII. Hořící keř	50
XIII. Prut Áronův	53
XIV. Archa úmluvy	56
XV. Rouno Gedeonovo	60
XVI. Trůn Šalomounův	63
XVII. Oblak Eliášův	66
XVIII. Ráj, studnice, strom života, sloup obla- kový a ohnivý, slitovnice, zavřená brána Ezechiellova	71

Maria Panna předobrazena ženami starozákonními.

XIX. Eva	75
XX. Sara	79
XXI. Rebeka	82
XXII. Rachel	85
XXIII. Maria, sestra Mojžíšova	88
XXIV. Ruth	91
XXV. Anna, matka Samuelova	95
XXVI. Abigail	98
XXVII. Bethsabé	102
XXVIII. Judith	106
XXIX. Esther	109
XXX. Matka makabejská	112
XXXI. Závěrek	116
Pobožnost májová	121

Litanie.

1. Lauretanská	123
2. Na den neposkvrněného početí Panny Marie	125
3. Na den neposkvrněného početí blah. P. Marie	128
4. Na den očekávání porodu blahosl. Panny Marie	131
5. Na den očistování blahosl. Panny Marie	133
6. " " zvěstování blahosl. Panny Marie	136
7. " " sedmi bolestí blah. Panny Marie	139
8. " " sedmi bolestí blah. Panny Marie	142
9. " " blah. Panny Marie pod názvem: "Pomocnice křesťanů"	145
10. Na den nejčistšího Srdce blah. Panny Marie	148
11. " " navštívení blah. Panny Marie	150
12. " " na nebevzetí blah. Panny Marie	154
13. " " narození blah. Panny Marie	157
14. " " jména blah. Panny Marie	159
15. " " posvátného růžence blahosl. Panny Marie	162

Modlitby.

Pod ochranu Tvou se utíkáme	166
Zdrávas Královno	167
Modlitba k neposkvrněnému Srdci blah. Panny Marie	167
Chvála nejsv. Srdcí Ježíše a Marie	168
Modlitba o pomoc k Panně Marii	170
Modlitba sv. Bernarda k blah. Marii Panně	171
Modlitba v pokušení proti čistotě	171
Modlitba v jakémkoli pokušení	172
Modlitba k blah. Panně Marii a sv. Anně	172
Modlitba na každý den v týdnu	173

Písně.

Aj, což to libě zavání	183
Maria! tvé jméno plné slasti	184
Dokud žiji, dík Marii	185
Pozdravena, velebena buď, ó Boží Rodičko	187
Ó paní má, svatá Maria	188
Zdrávas buď nebes královno	189
Raduj se, Panenko čistá, alleluja	189
Blahoslavená Panno, Matko milosti	190
Maria, Maria! nad slunce jasnější	191
Tisíckrát pozdravujeme Tebe	192
Maria, nejdražší matko Páně	193
Pozdravena buď, královno, ó Maria	195
Matko Boží! neslýcháno	195
Tys, Maria! naše radost	196
Neopouštěj nás, neopouštěj nás	198
Zdrávas dcero Boha Otce	198
Chtíc, aby spal, tak zpívala	200
Před věky zvolená, Panno Maria	201
Louky kvetou, v sadech květy	204
Zpěvy vděčné a srdečné	205
Marii chvalozpěvy, zapějte, matky, panny	205

	Strana
Matko čáky; holubice	206
Ó Maria, slyš vzdychání	207
Ke mně dětičky rozmilé	208
Ó Maria, máti spanilá	209
Velebná máti má	210
Ó Maria, naše radost	211
Nešporní žalmy o slavnostech Marianských .	213
